22
2005

ZDARMA NA CD: 25 SKVĚLÝCH KARETNÍCH HER

www.ppk.cz

počítač pro každého

PLNÁ VERZE ENCYKLOPEDIE ČLOVĚK

VYBERTE SI FOŤÁK

6 digitálních fotoaparátů od 8 do 18 tisíc (12)

EXKLUZIVNÍ TEST

PŘEDSTAVUJEME

NÁVODY, TIPY, TRIKY

- Jak zapojit vypalovačku
- Upravujeme MP3
- Jak správně vypnout počítač
- Graf plnění plánu
- Jak vytvořit dotazník
- Popisky obrázků ve Wordu
- Chráníme děti před internetem

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE GRAFICKÉ PROGRAMY

9 771212 072697 22
Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

OBSAH

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

tentokrát je hlavní téma vydání věnováno amatérským fotografům. Jde o ty z nás, kteří si před nedávnem pořídili levnější, jednoduchý digitální fotoaparát (případně vyzkoušeli použití fotoaparátu vestavěného v mobilním telefonu), ale kterým jeho základní funkce již nestačí. Už jsme poznali výhody digitálního fotografování, ale k plné spokojenosti by to chtělo vylepšit některé parametry přístroje: hodilo by se o něco vyšší rozlišení, aby naše snímky zachytily jemnější detaily a abychom mohli tisknout zvětšené výřezy bez obav ze ztráty kvality obrazu, a také možnost přiblížit si fotografovaný objekt delším optickým zoomem.

Starší digitální kompaktní přístroj tedy buď svěříme dětem, nebo si jej ponecháme jako pohotový „obrazový zápisníček“ na momentky a sami se rozhlížíme po přístroji o něco vyšší třídy. A právě takové fotoaparáty jsme vybrali do našeho redakčního testu. Šest přístrojů, jejichž vlastnosti jsme podrobili bedlivému zkoumání, je vybaveno snímačem o rozlišení nejméně pět milionů bodů (pět megapixelů) a alespoň pětinásobným optickým zoomem (polovina testovaných přístrojů má optický zoom dokonce dvanáctinásobný). Na stranách 12 až 18 si přečtěte, jaké vlastnosti můžete čekat od fotoaparátů, jejichž ceny se pohybují zhruba mezi osmi a osmnácti tisíci korun.

Fotoaparáty však nejsou jediným tématem tohoto vydání. Na dalších stránkách najdete například návod, jak do počítače zapojit novou DVD mechaniku a jak s použitím užitečných programů, umístěných na přiloženém cédéčku, automaticky vypnout počítač nebo ochránit děti před nevhodným obsahem některých internetových stránek.

Na cédéčko jsme pro vás kromě již zmíněných programů umístili také sbírku výborných karetních her, z nichž pětadvacet je bezplatných. Jako bonus je tu však opravdová lahůdka – druhý díl encyklopedie Dobrodružství poznání, tentokrát s názvem Člověk. A tak si za dlouhých zimních večerů můžete nejen zahrát karty, ale také se dovědět spoustu zajímavého o svém těle.

Přeji vám příjemnou zábavu a hodně radosti při poznávání.
Ivan Heisler, šéfredaktor

Jak získat Počítač pro každého za necelých 40 Kč? Zajistěte si předplatné! Více na straně 57.

CO NAJDETE NA CD?

Na cédéčku najdete druhou část oblíbené multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání. Dále se můžete těšit na sbírku nejlepších karetních her a na programy pro omezení přístupu k nevhodnému internetovému obsahu.

návody

MediaMonkey 2.4
CD: obsah cd/servis
návod: strana 27

PowerOff
CD: obsah cd/servis
návod: strana 29

Ochrana dětí
CD: obsah cd/ochrana
návod: strana 37

Dobrodružství poznání – Člověk

plná verze

Dnes vám přinášíme druhou část multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání, a to díl Člověk, ve kterém se dozvíte, jaká tajemství skrývá lidské tělo, a poznáte funkce nervové soustavy. První část (Planeta Země) jsme uveřejnili na PPK CD 20/2005.

rubrika na CD: obsah cd/bonus

Nejlepší karetní hry

zdarma

Do počítačové podoby již byly zpracovány snad všechny druhy karetních her. Připravili jsme pro vás třicet kvalitních karetních her, ze kterých si určitě vyberete. Můžete si zahrát blackjack, ferbl, mariáš, oko, poker, prší, solitaire aj. Zvláště u oblíbeného solitairu jsou k dispozici stovky variací, což vám zajistí zábavu na dlouhé hodiny.

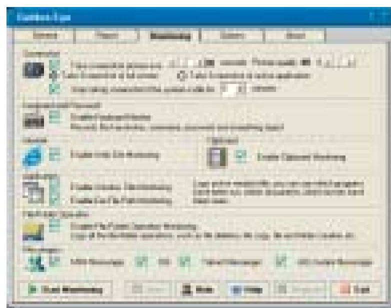

rubrika na CD: obsah cd/karty

Ochrana dětí před internetem

zdarma

Internet nabízí velké množství zajímavých a užitečných informací, ale i spoustu pochybných stránek, které by děti neměly vidět. V rubrice Obsah CD/Ochrana najdete několik programů, které dokáží omezit přístup vašich dětí k nevhodnému internetovém obsahu. Návod naleznete v rubrice Jak na to.

rubrika na CD: obsah cd/ochrana

MediaMonkey 2.4

freeware

Nedávno se objevil zajímavý multifunkční program MediaMonkey, který se bude hodit těm, kdo na počítači přehrávají či kopírují hudbu nebo upravují informace o hudebních souborech (jde o editaci tzv. štítků – tagů). Program je k dispozici zdarma a jeho ovládání je zpracováno v českém jazyce.

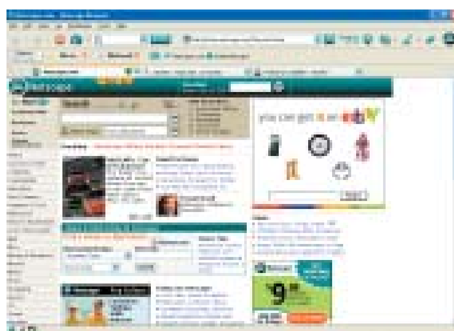

rubrika na CD: obsah cd/servis

Netscape 8.0.4

zdarma

Nová verze internetového prohlížeče Netscape dokazuje, že se tento program neustále vyvíjí a že má stále početné řady příznivců. K dispozici jsou všechny důležité funkce, které by měl moderní prohlížeč mít: skiny, záložky, vyhledávací panel, prohlížení několika stránek najednou, download manažer aj.

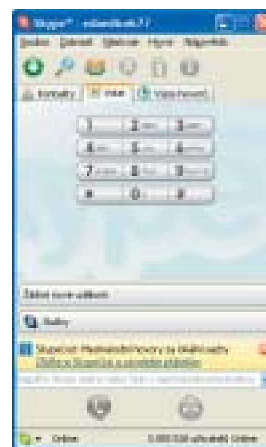

rubrika na CD: obsah cd/servis

Skype 1.4

freeware

Nová verze programu Skype. Skype patří mezi nejlepší programy pro telefonování uskutečňované prostřednictvím internetu. Kvalita hovorů je výborná, zpoždění minimální. Telefonování na úrovni „počítač – počítač“ (na obou musí být program Skype) je poskytováno zdarma, za telefonování na úrovni „počítač – telefon“ se platí (ceny jsou však velmi zajímavé – viz ceník na internetové stránce produktu).

rubrika na CD: obsah cd/servis

LEVNÝ 17PALCOVÝ LCD MONITOR

Společnost LG Electronics CZ pokračuje v rozšiřování svého portfolia LCD monitorů o nové produkty. Jedná se o novou řadu levných 17palcových modelů L1717. Monitor **L1717S** (8590 Kč včetně DPH) zobrazuje v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů, disponuje kontrastem 500 : 1, svítivost je 250 cd/m^2, úhly pohledu jsou 160 stupňů jak při pohledu ze stran, tak ve vertikálním směru a doba odezvy činí 12 ms. K počítači se tento monitor připojuje přes analogové rozhraní D-Sub a úvodní nabídka zahrnuje dvě barevné varianty: stříbrnou a šedou.

http://cz.lge.com

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet.* Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

PROJEKTORY EPSON

Společnost Epson uvedla na trh projektory **Epson EMP-X3** (35 500 Kč včetně DPH, viz obr.) a **Epson EMP-82** (42 300 Kč včetně DPH). Jejich výhodou je nízká hmotnost (model EMP-X3 váží 2,7 kg, projektor EMP-82 váží 2,8 kg), což ocení zejména ti, kteří často cestují. Použité lampy mají svítivost 2000 ANSI lumenů a obě zařízení mají nízkou hladinu hluku 30 dB, která umožňuje nerušeně sledovat prezentaci. K provozu jsou oba projektory připraveny za pouhé čtyři sekundy. Zobrazují v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů, kontrastní poměr je 400 : 1. Obraz s šířkou 1,20 m lze promítat již ze vzdálenosti 1,80 m. Oba projektory jsou vybaveny vstupy pro připojení počítače, DVD přehrávače či digitální kamery. Model EMP-82 je navíc vybaven 5W reproduktorem.

http://www.epson.cz

DVD VYPALOVAČKA S TECHNOLOGIÍ LIGHTSCRIBE

Společnost LG Electronics uvedla na český trh DVD vypalovačku **Super Multi GSA-2166D** s podporou pro technologii Lightscribe. Tato technologie umožňuje vytvářet na médiích CD nebo DVD pomocí laseru popisky. Její výhodou je značení disků CD nebo DVD bez nutnosti využít tiskárnu. Super Multi GSA-2166D je externí mechanika, která nabízí zápis na všechny dostupné DVD formáty, včetně DVD-RAM a médií dvouvrstvých. K počítači se připojuje přes rychlé rozhraní USB 2.0. Doporučená cena je 2990 Kč včetně DPH.

http://cz.lge.com

HRY NA ATLASU

Internetový portál Atlas.cz přichystal pro své návštěvníky nové služby v oblasti zábavy. Nové hry na Atlasu jsou kompletně zpracovány ve formátu Flash, na mobilních telefonech využívají javovskou technologii. Ke stávajícím hrám budou postupně přibývat další hry. Návštěvníci Atlasu jistě přivítají možnost hrát mezi počítačem a mobilním telefonem. Atlas bude rovněž pravidelně vyhlašovat soutěžní turnaje o hodnotné věcné ceny.

Partnerem nové podoby her na Atlasu je společnost Geewa, která se zabývá on-line zábavou a marketingem.

http://hry.atlas.cz

BEZDRÁTOVÝ PROJEKTOR

Společnost Lenovo uvádí na trh bezdrátový projektor **ThinkVision C400**, který umožní prezentujícím promítat obrázky, prezentace nebo fotografie, aniž je nutné mít pevné připojení k přenosnému nebo ke stolnímu počítači. Projektor je vybaven bezdrátovým adaptérem pro bezdrátový přenos zvuku a obrazu. Díky tomu se prezentující před vystoupením nemusí zabývat připojováním kabelů. Projektor C400 pracuje v rozlišení 1024 × 768 bodů, má svítivost 2650 ANSI lumenů a kromě integrovaného bezdrátového rozhraní obsahuje také všechna obvyklá rozhraní pro kabelová připojení. Hmotnost projektoru je 3,4 kg.

http://www.lenovo.com

MP3 PŘEHRÁVAČE MPIO

Společnost HBC Europe představila nové MP3 přehrávače. Model **FY600** (viz obr.) podporuje zvukové formáty MP3, WMA, ASF i kodek Ogg Vorbis. LCD displej, pracující v rozlišení 128 × 64 bodů, zobrazuje černý text na zeleně nebo červeně podsvíceném pozadí. Přístroj je vybaven hlasovým záznamníkem a FM tunerem s možností nahrávat rozhlasové vysílání přímo do formátu MP3. Napájení zajišťuje baterie typu AAA. K dispozici jsou kapacity 256 MB, 512 MB a 1 GB. Model **FY700** disponuje stejnou výbavou a funkcemi jako FY600, u designu však byl kladen důraz na minimální tloušťku přístroje. Zdrojem energie je opět baterie typu AAA. Kapacita paměti může být až 2 GB. U přehrávače **FL400** je zadní stěna chromovaná, přední stěna černé barvy má lesklou povrchovou úpravu. Tento model využívá inverzní displej (barevný text se zobrazuje na černém pozadí), který pracuje v rozlišení 128 × 48 bodů. I tento model přehrává zvukové soubory ve formátu ogg, o napájení se stará interní lithiopolymerový akumulátor. Přehrávač **HD400** ukládá data na miniaturní pevný disk s kapacitou 8 GB. Přehrávač má malé rozměry (52 × 93 × 15 mm) a je vybaven displejem s úhlopříčkou 1,8 palce (4,6 cm), schopným zobrazit až 262 tisíc barevných odstínů. HD400 využijete při poslechu hudby či FM rádia, při sledování filmů ve formátu MPEG-4, při prohlížení fotografií, při hraní her i jako diktafon. Mezi další funkce tohoto modelu patří hodiny, alarm a možnost časovaného nahrávání.

http://www.hbc-europe.cz

ZAŘÍZENÍ PRO PŘENOS DAT

Společnost Prestigio uvedla na trh produkt s názvem **Prestigio Data Safe**. Jedná se o přenosné zařízení pro ukládání dat, které využívá 2,5palcový pevný disk s kapacitou 40 GB, 60 GB, 80 GB nebo 100 GB. Prestigio Data Safe se k počítači připojuje přes rychlé rozhraní USB 2.0 a komunikuje s počítači pracujícími pod operačním systémem Windows 98, Windows 2000, Windows ME, Windows XP nebo Mac OS 9.08. Rozměry jsou 132 × 82 × 15 mm.

http://www.prestigio.cz

NAVIGACE V MOBILNÍM TELEFONU

Společnost Sunnysoft uvádí na trh novou verzi navigačního řešení Wayfinder Navigator. Nová aplikace je založena na jazyku Java, který je součástí většiny nových mobilních telefonů. Samozřejmostí je česká lokalizace i česká hlasová navigace. Díky připojení do on-line databáze map a bodů zájmu má uživatel Wayfinder Navigatoru k dispozici aktuální detailní informace jak o vlastní cestě, tak o restauracích, čerpacích stanicích a zámcích. Ti, kteří chodí pěšky, si mohou Wayfinder Navigator přepnout do režimu chůze – aplikace v tomto případě ignoruje například jednosměrné ulice nebo zákazy vjezdu. Novinkou je plánovač tras MyWayfinder – webová aplikace, která umožňuje naplánovat si trasu pohodlně předem na počítači připojeném k internetu a poslat ji do vlastního mobilního telefonu nebo do mobilu kolegy, který podle ní bude navigovat.

http://www.sunnysoft.cz

PRVNÍ APPLE CENTER V ČR

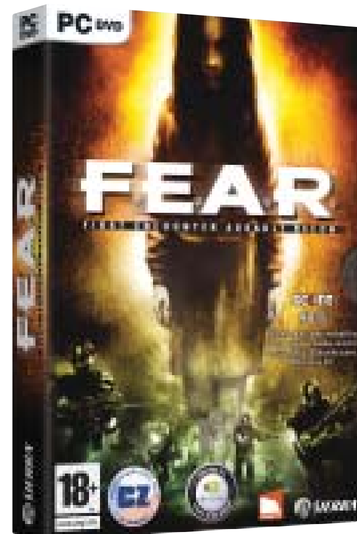
Společnost MacSource, která je dealerem společnosti Apple v ČR, otevřela 31. října 2005 v polyfunkčním centru Zlatý Anděl v Praze první Apple Center v České republice. Apple Center společnosti MacSource je prvním autorizovaným obchodem, který nabízí kompletní portfolio produktů značky Apple na českém trhu.

http://www.apple.cz

NOVINKY NA HERNÍM TRHU

Společnost CD Projekt oznamuje, že náš trh byl obohacen o nové tituly. F.E.A.R. CZ je česká verze této hry a prodává se pouze v DVD verzi, obsahující bonusový materiál. Na DVD naleznete kromě hry také videa s českými titulky, která jsou jinak součástí zahraniční sběratelské edice. F.E.A.R. CZ se v profesionální české verzi prodává za 999 Kč/1299 Sk. Společnost CD Projekt zahájila také prodej speciální edice hry Quake IV. Do vyprodání zásob bude v prodeji pouze tato speciální edice, a to za stejnou cenu jako verze obyčejná. Hra obsahuje navíc Quake II + datadisky Reckoning a Ground Zero, dokument o tvorbě hry, rozhovory s vývojáři firem id Software a Raven Software a galerii grafických návrhů. Sběratelská edice hry Quake IV v anglické verzi se prodává za 1999 Kč/2599 Sk.

http://www.cdprojekt.cz

UPOZORNĚNÍ PRO ZÁKAZNÍKY ČESKÉHO TELECOMU

Na Český Telecom se obrací čím dál tím více lidí podvedených obchodními zástupci konkurenčních provozovatelů. Ti využívají zejména neznalosti starých lidí a vnucují jim své programy, přičemž se zaštiťují jménem ČT. Každý prodejce služeb Českého Telecomu nebo partnerských firem je vybaven identifikačním průkazem a certifikátem s číslem, jménem a fotografií. Český Telecom zároveň provozuje bezplatnou informační linku 800 130 027, na které si může každý ještě před jednáním ověřit, zda je návštěvník skutečně pracovníkem společnosti, anebo zda jde o podvodníka, který se za oficiálního zástupce jenom vydává. Pomocí těchto opatření se Český Telecom snaží své zákazníky ochránit a zprůhlednit jejich komunikaci s firmou. Svým zákazníkům doporučuje, aby průkazky od každé návštěvy vždy vyžadovali. Dále upozorňuje, že jeho obchodní zástupci nikdy nevybírají platby v hotovosti.

http://www.telecom.cz

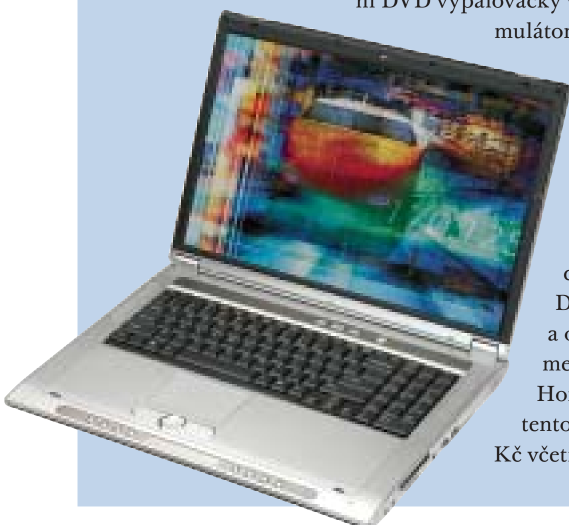
VIDEO SMS

Díky službě Video SMS už nemusíte posílat jen neživotné textové zprávy, ale vaše sdělení bude doručeno jako videonahrávka. Vámi zadaný text „osobně“ odříká roztomilá opička nebo třeba postava tajemné krásky. Stačí pouze zadat SMS zprávu ve tvaru: T2V A 1 ČÍSLO PŘÍJEMCE TEXT ZPRÁVY a odeslat ji na číslo 900 3050. Obratem obdržíte SMS s odkazem na videosoubor. Pokud se vám nechce psát SMS na mobilním telefonu, můžete ji odeslat přes internet. Na webové adrese *www.annyway.cz/t2v* najdete připravený formulář pro psaní textu, máte na výběr různé obrázky a pozadí a také zde najdete podrobný postup, jak službu objednat. Cena za odeslání jedné video SMS je 50 Kč. Video SMS funguje na všech mobilních telefonech, u kterých je aktivována služba WAP a které podporují videoformát.

http:// www.annyway.cz/t2v

ŠPIČKOVĚ VYBAVENÝ NOTEBOOK

Společnost Umax představuje multimediální notebook **VisionBook 5700WSC**. Je vybaven 17palcovým širokoúhlým displejem, který zobrazuje obraz v rozlišení 1680 × 1050 bodů. O přípravu obrazových dat se stará výkonná grafická karta ATI Radeon X800, v notebooku můžete mít také TV tuner pro příjem televizního signálu v analogové i digitální podobě. Tento notebook nabízí i bezdrátová rozhraní Bluetooth a Wi-Fi. Na přední hraně notebooku naleznete tlačítka, která využijete při přehrávání zvukových nahrávek (s podporou formátu MP3) ve vypnutém stavu. Pro připojení externích zařízení je připraveno rozhraní FireWire, čtyři porty USB 2.0 a nechybí ani čtečka paměťových karet SD, MMC a Memory Stick. Do multifunkčního slotu můžete místo standardní DVD vypalovačky vsadit druhý akumulátor nebo další pevný disk. V základní výbavě, tedy s 2GHz procesorem Pentium M 760, 1GB operační paměti, 80GB pevným diskem, vypalovací DVD mechanikou a operačním systémem Windows XP Home Edition, stojí tento notebook 65 438 Kč včetně DPH.

http://www.umax.cz

CANON A DIGITÁLNÍ PODZIM

Digitální videokamery Canon **DC10** a **DC20** zapisují videozáznam přímo na DVD.

Společnost Canon představila řadu novinek z oblasti digitálního zpracování obrazu. V první řadě jde o nové digitální fotoaparáty – kompaktní stylové přístroje řady **Digital Ixus**, výkonné digitální kompaktní fotoaparáty řady **PowerShot** a digitální zrcadlovky **EOS**. Další novinkou jsou digitální videokamery Canon **DC10** a **DC20**, které zapisují videozáznam přímo na osmicentimetrové disky DVD.

O nové modely se rozrostla také řada stolních inkoustových tiskáren a multifunkčních zařízení (kombinace skeneru, kopírky a tiskárny) označená jako **Canon Pixma**. Tyto přístroje jsou určeny jak pro domácnosti, tak pro malé kanceláře. Do větších kanceláří a do firem se hodí výkonné laserové tiskárny (jak černobílé, tak barevné), digitální kopírky a zařízení pro velkoplošný tisk. Celá škála kancelářských zařízení Canon byla představena v rámci zajímavé výstavy soudobého umění, která v září proběhla v bývalé tovární hale ČKD v pražském Karlíně.

http://www.canon.cz

Představení tiskáren, kopírek a dalších přístrojů značky Canon bylo spojeno s výstavou soudobého umění Praguebiennale.

JAZYKY NA CESTY

Firma LANGMaster připravila novou řadu doplňkových zvukových jazykových učebnic. Jedná se o rozšíření již existujících titulů Angličtina Elements, Angličtina Express, Španělština Mirada a Španělština Express, Němčina Tangram a Němčina Express, Italština Espresso a Italština Expres, Francouzština Facettes a Francouzština Express. Jednotlivé tituly obsahují 3 nebo 5 audiodisků s nahrávkami, které namluvili rodilí mluvčí. Každé CD obsahuje úvodní promluvy v češtině, aby uživatel věděl, jak s jednotlivými částmi pracovat. Součástí zvukové učebnice jsou také přepisy cvičení a rozhovorů v elektronické formě a je možné je vytisknout.

http://www.langmaster.cz

FOTOAPARÁTY PRO POKROČILÉ

Pro hlavní téma tohoto čísla jsme shromáždili fotoaparáty, které svými parametry překračují běžný automatický kompakt. Stanovili jsme si, že musí mít zoom alespoň pětinásobný a rozlišení alespoň pět megapixelů. Pokud možno jsme vybírali modely se stabilizací obrazu, již považujeme za podstatnou výhodu.

Možná o tom zatím nechcete slyšet, ale blíží se Vánoce. Jako každý rok. Možná jste celé letošní léto nadšeně fotografovali nějakým malým, na ovládání jednoduchým a automatickým kompaktem, ale občas jste měli pocit, že byste od svého digitálního přístroje chtěli trochu víc. Vánoce jsou skvělá záminka!

Málo výkonný kompakt s malým rozlišením můžete přenechat dětem či manželce (či rodičům nebo prarodičům) a můžete se vybavit něčím o třídu či o dvě schopnějším.

Fotoaparáty, které jsme shromáždili pro tento článek, jsou převážně poněkud větší – do malé kapsy se nevejdou, leda do velké, ale o to lépe se jimi fotografuje.

PAMĚŤOVÉ KARTY

Většina fotoaparátů – v našem testu i na trhu – používá karty SD. Ty jsou na trhu od mnoha výrobců, a jsou proto cenově výhodné; pozor však na jejich rychlost!

Snímky, jež fotoaparátem pořizujete, nebývají zanedbatelně malé, ve vyšších rozlišeních to může činit i několik megabajtů na snímek. Rychlost, jíž je fotoaparát dokáže uložit na kartu, má přímý vliv na jeho pohotovost. Podle toho, jak je fotoaparát navržen, může sice trochu pomoci i jeho vyrovnávací paměť, avšak potřebujete-li pořídit více snímků rychle za sebou, dříve či později narazíte na limit daný rychlostí karty.

Karty SD jsou k dostání v zásadě ve dvou druzích: „obyčejné" a vysokorychlostní. Ty druhé se vyznačují mimo jiné i tím, že jejich rychlost je výrobcem udána. Za vysokorychlostní považujeme takovou kartu, která dovede ukládat alespoň rychlostí kolem 10 MB/s.

Má-li karta uvedenu pouze „rychlost přenosu dat", dejte pozor na to, že uvedená hodnota pravděpodobně vyjadřuje nejvyšší možnou rychlost *čtení* dat z karty, přičemž zápis bývá pomalejší, ač ne řádově.

Často se můžete setkat s rychlostí udanou násobkem, například s rychlostí 60×, 133× a podobně. Základní rychlostí, od níž se tyto násobky odvozují, je rychlost pouhých 150 KB/s, tudíž karta 133× je, jinak vyjádřeno, karta s přenosovou rychlostí asi 19,5 MB/s. Potíž je, že obyčejné karty SD, jež jsou levnější, mnohdy nemají rychlost vůbec udánu. Jsou karty, které nedovedou zapisovat ani rychlostí 1 MB/s. Jestliže kontrolka fotoaparátu bliká, značíc zápis snímku na kartu, třeba o dvě sekundy déle, než by musela za použití karty rychlé, jde již o citelné zdržení.

Zbývá dodat, že skutečná rychlost může zejména u karet méně renomovaných výrobců kolísat, a to v závislosti na mnoha faktorech, včetně toho, kdy byla karta zformátována, kolik už je na ní snímků, jak je zaplněna a podobně.

XD-PICTURE CARD

Přístroje Olympus (a přístroje Fujifilm) používají, na rozdíl od ostatních, paměťové karty xD-Picture Card. Ty jsou bohužel podstatně dražší nežli karty SD – pro srovnání: za cenu 128MB karty xD lze pořídit 256MB kartu SD s udanými rychlostmi 15 MB/s pro zápis a 22 MB/s pro čtení, zatímco xD-Picture Card má rychlost 3 MB/s pro zápis a 5 MB/s pro čtení. To je alespoň více, než je běžné u „obyčejných" SD karet. Konstruktéři přístrojů pro xD karty se pak mohou na jejich parametry alespoň vcelku spolehnout, v kontrastu k velké rozmanitosti prodávaných SD karet.

Karty, které nesou nápis Fujifilm namísto Olympus, nepodporují funkci panoramatické fotografie; v počítači si ovšem, pomocí vhodného softwaru, můžete složit panoráma z jakýchkoli na sebe navazujících snímků.

JAK UŽITEČNÉ JE VYŠŠÍ ROZLIŠENÍ?

Je zřejmé, že užitečnost každého dalšího megapixelu rozlišení relativně klesá. Například šestimegapixelové rozlišení představuje oproti čtyřem megapixelům zvýšení počtu pixelů o polovinu, avšak osm megapixelů je oproti šesti megapixelům už zvýšení pouze o třetinu a deset megapixelů oproti osmi pak jen o čtvrtinu...

Soudíme, že pro potřeby běžného uživatele či méně náročného amatérského fotografa postačí pět až šest megapixelů – ty by měly zaručovat dokonale ostré výtisky (povedl-li se snímek) do všech běžně používaných rozměrů, řekněme nejvýše do velikosti 15 × 20 cm.

Větší výtisky jsou též možné, ale již za cenu poněkud pozorovatelného poklesu ostrosti výtisku; to nemusí být nezbytně na obtíž, neboť u „zvětšenin" vysokou ostrost beztak neočekáváme a jsme k nim shovívavější; pak je možné snímky se zmíněným rozlišením tisknout uspokojivě nejméně do velikosti 21 × 28 cm.

Snažíme se tím naznačit, že nepovažujeme za nutné připlácet mnohem více za přístroj například osmimegapixelový, jestliže zisk rozlišení neodpovídá zvýšení ceny a není nutný pro vaše potřeby. Jiná věc je, oceníte-li vedle vyššího rozlišení také lepší funkce či výbavu...

Je možné, že za rok svá vyjádření a doporučení opět upravíme podle budoucích parametrů digitálních přístrojů. Nicméně nyní představujeme fotoaparáty, jejichž poměr ceny a výkonu se zdá dobrý a o nichž se domníváme, že po určitý čas vydrží uspokojovat vaši potřebu středně pokročilého amatérského fotografování.

Mají „dlouhý" zoom – některé až dvanáctinásobný. Pokud možno jde o modely se stabilizací obrazu, neboť ta velmi pomáhá k podařeným snímkům za horšího osvětlení anebo při větším přiblížení zoomem. Stabilizace obrazu má velkou budoucnost a zjevně je jen otázkou času, než se v digitálních fotoaparátech stane naprostou samozřejmostí.

Minimální rozlišení, se kterým bychom se dnes spokojili, je pět megapixelů, ale šest nebo více je lepších.

Středně pokročilý fotograf ocení, když má přístroj vedle dobře zvládnuté funkce automatických režimů, s nimiž vystačíte ve většině případů běžného fotografování, také určité možnosti ručního nastavení parametrů snímání; ty vám ve zvláštních případech dovolí uskutečnit váš záměr způsobem, na který je automatika již krátká a „hloupá".

Modely v našem článku zastoupené nejsou všechny plně porovnatelné mezi sebou – ani funkcemi, ani cenou. Každý výrobce má vlastní přístup k rozvržení svých modelových řad a my jsme se pokusili o jakýsi průřez nabídkou.

Ne všechny představené modely jsou horkými novinkami podzimu – některé byly uvedeny už zjara. Výrobci fotoaparátů (naštěstí) neobnovují celé své produktové řady co půlrok a my jsme vybírali přístroje tak, aby vyhovovaly našemu záměru, popsanému výše.

CANON POWERSHOT S2 IS

Canon PowerShot S2 IS byl uveden letos na jaře coby nástupce populárního třímegapixelového ultrazoomu S1. Spolu se Sony H1 je největším a nejtěžším v našem přehledu – celková pohotovostní hmotnost přesahuje půl kilogramu.

Na ovládání tohoto přístroje oceňujeme, že k nastavením mnoha různých parametrů se lze dostat velmi rychle. Zmiňme například tlačítko pro přímou změnu rozlišení snímku anebo tlačítko pro přímou změnu způsobu měření expozice.

Prstencová páčka zoomu (obepínající spoušť) má dvě polohy – vyklopíte-li ji jen trochu, posouvá zoomem pomalu a jemně, vyklopíte-li ji nadoraz, posouvá zoomem tak rychle, že z jedné krajní polohy do druhé to trvá méně než sekundu!

Vyklopení zadního displeje deaktivuje displej v hledáčku, zatímco při zaklopeném displeji je aktivní hledáček. Přepínat mezi nimi lze i tlačítkem, avšak nadvakrát, neboť to má i funkci zobrazení či schování indikátorů na displeji.

Velikost obrazu v hledáčku odpovídá tomu, jako kdybyste se dívali na zadní displej opravdu zblízka, asi tak ze 12 až 15 cm, to však i proto, že výklopný displej je poměrně malý – má úhlopříčku pouze 1,8 palce. S reakcí (zpožděním zobrazení) obou displejů jsme byli spokojeni.

Fotograf u tohoto přístroje patrně upřednostní hledáček, přestože jeho optické vlastnosti nejsou ideální (nehledě na – pro potřeby hledáčku – nízké rozlišení). Tělo přístroje má totiž při své tloušťce těžiště poměrně vzadu; stabilnímu držení tak napomůže, když si přístroj opřete hledáčkem o čelo...

Pěkné je, že dioptrická korekce hledáčku je umístěna tak, že se snadno ovládá – není těžké ji kdykoli doladit.

Po zapnutí přístroj nabíhá asi sekundu a půl; vypíná se pak o trochu déle než sekundu a tři čtvrtě. Další činnosti provádí mimořádně rychle. Zaostření a změření expozice je obvykle záležitostí zlomku sekundy, záleží ovšem na podmínkách (co do dostupného světla, případně co do struktury objektů, na něž je

info

CANON POWERSHOT S2 IS

17 999 Kč

5 megapixelů

12× zoom

stabilizace obrazu

Přístroj „vše v jednom". Je velmi rychlý – za vhodných podmínek je zaostřeno téměř okamžitě. Mnohá nastavení jsou snadno dostupná. Pořizuje pěkné snímky, zvláště pak oceňujeme kvality objektivu, u něhož jsme nepozorovali výrazné vady. Čtyři AA články dodávají přístroji vysokou výdrž. Trochu však pochybujeme o praktičnosti výklopného displeje, jenž ani není příliš velký.

 rychlost, kvalitní objektiv, celkové podání snímků, vyspělé videosekvence

 malý displej, krytka objektivu moc nedrží

zaostřováno). Odhadujeme, že za příznivých podmínek netrvá déle než jednu až dvě desetiny sekundy; za nepříznivých podmínek se ovšem poněkud prodlužuje – na tři až šest desetin sekundy, nejvýše však asi na devět desetin.

Uznání zasluhuje objektiv – nepozorovali jsme výrazné vady. Od středního až po úzký úhel není vůbec pozorovatelné optické zkreslení (!), u krajního širokého úhlu pak samozřejmě zřetelné je, ani tu však není značné.

Pokud jde o kresbu snímků, ty v zobrazení 1 : 1 sice nepřekračují možnosti malého snímače, jež se v kompaktních přístrojích používají, ale co do celkového podání barevného i tónového jsou výtečné. Všimli jsme si však určité tendence k moaré. Při použití ISO 400 je ve zvětšení zřetelný barevný šum, avšak nebudete-li tyto snímky zvětšovat příliš, je i tato citlivost použitelná. Automatika přístroje se jí přesto straní a raději prodlouží čas osvitu.

Při výše popsaném držení přístroje se – i díky stabilizaci – začasto podaří úspěšně pořídit snímek z ruky i při čase 1/8 sekundy na nejdelším konci zoomu (!), ojediněle i při časech delších.

Tento fotoaparát pořizuje i poměrně kvalitní videosekvence se stereozáznamem zvuku.

CASIO EXILIM PRO EX-P505

Casio Exilim P505 je ve skutečnosti menší, než jak asi působí z fotografie. Je navržen tak, že se drží překvapivě dobře, ač je do větší ruky poněkud drobný. Významně k tomu přispívá i pogumování pod objektivem. Drobnost a lehkost přístroje je podpořena i použitím lithioiontového akumulátoru. Ten se nabíjí v dodané nabíječce.

Displej, jenž je jediným prvkem, podle kterého se tímto přístrojem dá fotografovat, je výklopný. Lze jej vyklopit, překlopit a zaklopit „lícem“ zpět. Vyklopením displeje se fotoaparát rovnou zapne. Do plné pohotovosti nabíhá asi sekundu a dvě třetiny.

info

CASIO EXILIM PRO EX-P505

13 320 Kč

5 megapixelů

5× zoom

Malý, sympatický a elegantní fotoaparát, který se efektně zapíná vyklopením displeje. (Tlačítkem to však jde také.) Možnosti nastavování jsou velké, fotoaparát je i vcelku rychlý, jen kvalita obrazu nesnese největší zvětšení, v němž je patrná jistá roztřesenost kresby.

\+ zdařilé ovládání, rychlost

– horší kresba snímků, nemá stabilizaci

Vypíná se sice kolem dvou a půl sekundy, to však není podstatné, neboť navenek nejsou žádné pohyblivé části, na něž byste museli čekat.

„Pomluvit“ žel musíme chod spouště, neboť není tak jednoznačný, jak by měl být.

Prakticky umístěno je tlačítko nastavující způsob zaostřování – je dosažitelné palcem levé ruky, jestliže touto rukou podpíráte přístroj pod objektivem. Hned vedle je tlačítko „EX“, jež vyvo-

lává praktickou obrazovku, která shrnuje nastavení čtyř základních parametrů pořízení snímku: vyvážení bílé, citlivost, způsob měření expozice a vymezení zaostřovací oblasti v rámci obrazového pole.

Prstencová páčka zoomu reaguje (podobně jako u ostatních přístrojů) na jemné pootočení jemným posunem zoomu a na pootočení na doraz o něco rychlejším posunem zoomu; ten projede celý rozsah zoomu asi za 2,2 sekundy.

Za velkou přednost považujeme to, že prvky objektivu se při zoomování posouvají jen uvnitř tubusu, navenek se nic nehýbe. Blesk, ve výchozí poloze zaklopený do tubusu objektivu, automaticky (a poměrně nehlučně) vyskakuje, když je třeba.

Potěší i pětistupňově regulovatelný kontrast, doostřování kontur, sytost barev a intenzita blesku. Směrovému ovladači lze přiřadit jednu z pěti možných funkcí, ve výchozím nastavení jde o posun expozice.

Dvacet dva připravených režimů fotografování obsahuje režim zvaný „Bestshot" a další si můžete sami uložit.

Casio EX-P505 si nezadá s ostatními přístroji v našem článku, pokud jde o rychlost zaostřování a měření expozice. Obvykle na to potřebuje jen několik desetin sekundy.

Méně světelný objektiv se však projevuje na časech osvitu, které musí být o stupeň delší. Tento přístroj navíc nemá stabilizaci obrazu, a tak vlastně není možné za horších světelných podmínek fotografovat z ruky s větším přiblížením. Ze soudkovitého zkreslení u širokého úhlu přechází v mírné poduškové zkreslení, jež vykazuje ve většině rozsahu zoomu; na jeho dlouhém konci je již jasně patrné.

Kresba snímků je „neklidnější" a ztrácí se tím nejjemnější obrazový detail. Při menším zvětšení snímků se tento nedostatek ovšem ztrácí. Šum jinak není zvlášť výrazný, a dokonce i snímky při ISO 400 jsou do jisté míry použitelné, přehlédne-li se zřetelný modravý šum ve stínech.

Videosekvence mají obstojnou kvalitu obrazu, avšak záznam zvuku nás poněkud zklamal.

KONICA MINOLTA DIMAGE Z6

Dimage Z6 je novinkou letošního podzimu, je to šestimegapixelový nástupce „zet pětky", uvedené počátkem roku. V madle má místo na čtyři články AA; s dobíjitelnými můžete počítat s obstojnou výdrží, jež však v reálných podmínkách patrně nepřekročí 300 snímků.

Přístroj se drží vcelku dobře. Chod spouště je vzorný. Mezi displejem na zadním panelu přístroje („monitorem") a mezi displejem v hledáčku se přepíná páčkou. Na rozdíl od nižších modelů Z10 a Z20, jež jsme také recenzovali, má model Z6 dva nezávislé displeje (tak jako jiné přístroje) a páčka prostě jen volí jeden z nich.

Zadní displej je dvoupalcový – větší by se do přístroje nevešel – a má poměrně jemné rozlišení. Když však pohlédnete do hledáčku, displej v něm se jeví hrubý – zřetelně rozeznáváte jednotlivé pixely, což narušuje přirozené vnímání obrazu; přesto je hledáček na použití příjemný. Oproti ostatním přístrojům v testu je totiž obraz v hledáčku Z6 opravdu velký, asi jako kdybyste hleděli na displej ze vzdálenosti menší než 10 cm, a tak při pouhých 114 tisících pixelů má na hrubost „nárok".

Objektiv, na rozdíl od zmíněných nižších modelů Dimage, nezůstává uvnitř tubusu, nýbrž vyjíždí při zapnutí ven. Na náběh přístroje si tak musíte počkat déle než dvě a půl sekundy. Obdobně dlouho musíte při vypínání počkat, než objektiv zajede, abyste jej mohli opatřit krytkou.

Naproti tomu zaostřování je srovnatelně rychlé s ostatními přístroji a měří se jen na desetiny sekundy. Čtverečkem se na displeji názorně vyznačuje, na co bylo zaostřeno. Jsou však chvíle, kdy zaostřování trvá velmi dlouho, nebo kdy selže úplně a musíte je opakovat. Stává se to především, když je méně světla. V horších světelných podmínkách sebou také trhá obraz na displeji.

KONICA MINOLTA DIMAGE Z6 info

cena 14 490 Kč

6 megapixelů

12× zoom

stabilizace obrazu

Přístroj zajímavého vzhledu, s pěkným hledáčkem (ač 114 kpx na jemný obraz v hledáčku nestačí). Za dobrých světelných podmínek je rychlý, avšak v horších podmínkách má své vrtochy. Objektiv poněkud trpí chromatickou aberací („duhové“ kontrastní přechody) a ani kresba snímků není oslnivá.

+ rychlé zaostřování za dobrého světla, velký obraz v hledáčku

− potíže v horších světelných podmínkách, pomalejší náběh a vypínání

Zvláštně se chová měření expozice: Jako uživatelé digitálních fotoaparátů jsme zvyklí na to, že podle toho, jak se obraz plynule mění na displeji, hledáme vhodnou expozici, a když ji nalezneme, natiskneme spoušť, čímž zaostříme a *aretujeme* (uzamkneme) nalezenou vhodnou expozici. U Z6 se však na displeji po natisknutí spouště viditelně změní jak expozice, tak barevné podání – ač zpravidla k lepšímu, než jak vypadal původní náhled; přesto se správná expozice hledá obtížně. Pořízené snímky jsou pak někdy přesvětlené.

Obraz na displeji mimoto silně trpí fialovými závoji, způsobovanými příliš jasným světlem – to jsme konstatovali i u jiných modelů Konica Minolta; na snímcích se to naštěstí neprojevuje.

Co do kresby patří snímky v detailu k těm méně přesvědčivým, především při zvětšení. Připsat k dobru můžeme to, že šum se vzrůstající citlivostí sílí jen uměřeně a že je ve snímcích rozptýlen rovnoměrně – například stíny nejsou postiženy citelně více než jiná místa.

Objektiv ve většině rozsahu zoomu vykazuje jen nepatrné zkreslení linií, pouze směrem k širším úhlům poněkud „soudkovatí“. Za problém lze ovšem považovat zřetelnou barevnou aberaci.

NIKON COOLPIX L1

Nikon Coolpix L1 je svým vzezřením oproti ostatním přístrojům v testu jen poměrně malý kompakt, masivnější je pouze tloušťkou. Na pohled byste ani nehádali, že je vybaven pětinásobným zoomem. Přístroj můžete pořídit ve stříbrné anebo v černé úpravě. (Pak by mohl být označen též jako L101.)

Má klasický, „osvědčený“ tvar a v ruce se drží dobře. Chod spouště je přesný a jednoznačný. Vítáme umístění vestavěného blesku vlevo, neboť je tak v zásadě vyloučeno, že byste jej zakryli prstem.

Hledáček přístroji chybí; obtížně by se pro něj hledalo místo, neboť velkou část zadní stěny zabírá velký, 2,5" displej. Obraz na něm je pěkný a reaguje dobře. Ovládání přístroje je snadné a přehledné. Přístroj je však vybaven jen automatickými režimy – obecným a mnoha scénickými.

NIKON COOLPIX L1 info

8790 Kč

6 megapixelů

5× zoom

Poměrně jednoduchý šestimegapixelový přístroj bez stabilizace, avšak s funkcemi, které pomáhají vybrat a uložit jen ostré snímky. Přístroj má jasný displej, jednoduché ovládání a pouze automatické režimy. Jeho rychlost odpovídá jeho ceně.

+ hlídá ostrost snímků a z několika pořízených umí automaticky vybrat ostrý snímek

− nemá stabilizaci, velký displej je „žrout“ baterií

Více než tři a půl sekundy trvá, než je přístroj po zapnutí připraven k fotografování, a dvě sekundy objektiv zajíždí při vypínání.

Jeho rychlost je v jeho cenové třídě uspokojivá – za dobrých podmínek přístroj zaostří asi za šest desetin sekundy, leč tato prodleva je přece jen znát, a tak ambicióznější fotografové by měli sáhnout raději po fotoaparátu dražším a vyspělejším.

Obecná automatika přístroje raději prodlouží čas tak, že se snímek nedá udržet, než by zvýšila hodnotu ISO. Lépe je zvolit příslušný scénický režim pro málo světelné podmínky. Přístroj však umí na rozmazané snímky upozornit a dotáže se, zda takový snímek opravdu chcete uložit. Můžete použít i režim automatického výběru nejostřejšího snímku z několika pořízených.

Obrazová kvalita snímků je ve všech ohledech poměrně uspokojivá. U videosekvence 640 × 480 pixelů jsme však zjistili, že obraz ve skutečnosti tohoto rozlišení nedosahuje, neboť je „kostičkovaný“.

OLYMPUS SP-500UZ

Model SP-500 Ultra Zoom je novinkou letošního podzimu. Ukrývá se v mimořádně elegantním černém těle; jeho celý povrch je protiskluzový a přístroj se celkově velmi dobře drží v ruce. Na zadní stěně má velký, 2,5" displej, který je jasný a dobře reaguje.

Svým ovládáním přístroj budí dojem, že jsou to vlastně dva přístroje v jednom – automatický režim umožňuje uživateli velmi málo změn parametrů a přístroj má i bohatou nabídku scénických režimů; avšak má i programovatelný režim a režimy poloautomatické či režim plně manuální.

Celkově musíme konstatovat, že ovládání tohoto přístroje není příliš dobře řešeno. Ovládat se tento fotoaparát samozřejmě dá, ale u jiných se uživatel dostane k potřebným nastavením snáze.

Je to jediný přístroj v našem testu, který má v hledáčku podstatně více pixelů (201 600) než na zadním displeji. Obraz v hledáčku však není nikterak velký – odpovídá pohledu na zadní displej ze vzdálenosti asi 20 cm.

Přístroj potřebuje před fotografováním vysunout objektiv a náběh mu trvá celkově asi sekundu a tři čtvrtě; vypíná se dvě sekundy a čtvrt. Přístroj není moc výkonný při zaostřování za horších světelných podmínek; ačkoliv za příznivých podmínek mu to trvá několik desetin sekundy, za podmínek méně příznivých může

info

OLYMPUS SP-500UZ

12 990 Kč

6 megapixelů

10× zoom

Kvalitní a velmi elegantní fotoaparát, kterému ubírá body jen to, že nemá stabilizaci obrazu a není moc rychlý při zaostřování. Snímky jsou však poměrně dobré a přístroj má mnoho funkcí vhodných pro pokročilého fotografa, ač nejsou vždy nejsnáze dostupné.

 formát RAW, větší rozlišení hledáčku

 nemá stabilizaci obrazu, pomalé zaostřování, hledáček nemá dioptrickou korekci

hledat správné zaostření i výrazně déle než vteřinu.

Olympus SP-500 patří obrazovou kvalitou spíše k tomu lepšímu v našem testu, ale nemusel by některé obrysy tak přeostřovat. Šest megapixelů je v detailu poznat (oproti pěti megapixelům některých konkurentů). Škoda že nemá stabilizátor obrazu.

Obraz zůstává relativně slušný i při ISO 400 – šum je mírný a rovnoměrný a z kresby zbylo dost na to, že připomíná snímky pořízené horšími fotoaparáty při nižším nastavení citlivosti.

SONY CYBER-SHOT DSC-H1

Fotoaparát Sony DSC-H1 je „pořádný macek“, podobně jako Canon S2; má velký objektiv a přes půl kila pohotovostní hmotnosti. Masivní madlo skrývá prostor kupodivu pouze pro dva napájecí články typu AA; potěšitelné je, že dobíjitelné niklhydridové články (kapacity 2100 mAh) jsou dodány spolu s fotoaparátem, jakož i potřebná nabíječka. Výdrž fotoaparátu je sice obstojná (při skutečném nasazení očekáváme kolem 200 snímků na jedno nabití), ale přirozeně se tento model nemůže měřit s přístroji, jež využívají článků čtyř.

V dodávce zato není paměťová karta. Přístroje Sony používají karty Memory Stick. Ty s přídomkem „Pro“ jsou vysokorychlostní. Nouzově lze využít vnitřní paměti o velikosti 32 MB, do níž se vejde asi 12 snímků nejvyšší kvality a rozlišení.

Ovládací prvky jsou dobře rozmístěny i provedeny. Chod spouště je přesný, jen zdvih, který musíte překonat do mezipolohy, je nezvykle vysoký, ale v praxi to vůbec nevadí. Rovněž tento přístroj má ovládání zoomu dvourychlostní – buďto na páčku přitlačíte zlehka, anebo na doraz.

Při fotografování můžete využít velký, 2,5" displej s rozlišením 115 kpx (480 × 240 pixelů). Jako alternativa se nabízí elektronický hledáček, v němž je malý displej o témže rozlišení; přepíná se mezi nimi tlačítkem. Shledali jsme však, že obraz v hledáčku se jeví dosti malý, asi jako kdybyste hleděli na zadní displej ze vzdálenosti více než třiceti centimetrů!

Úžasné je, jak displej zvládá náhled expozice, na němž se v poloautomatických režimech krásně projevují i zvolené hodnoty. V automatickém režimu je pak pěkně znázorněn důsledek zakázání či povolení blesku.

	CANON POWERSHOT S2 IS	CASIO EX-P505	KONICA MINOLTA DIMAGE Z6	NIKON COOLPIX L1	OLYMPUS SP-500UZ	SONY DSC-H1
Cena	17 999 Kč	13 320 Kč	14 490 Kč	8 790 Kč	12 990 Kč	15 990 Kč
Zapůjčeno od	Canon CZ, s. r. o.	FAST ČR, a. s.	Konica Minolta PI Czech	Nikon, s. r. o.	Olympus C & S, spol. s r. o.	Sony Czech, s. r. o.
Ohnisko (35mm ekviv.)	36–432 mm	38–190 mm	35–420 mm	38–190 mm	38–380 mm	36–432 mm
Světelnost	1 : 2,7–3,5	1 : 3,3–3,6	1 : 2,8–4,5	1 : 2,9–5,0	1 : 2,8–3,7	1 : 2,8–3,7
Snímač	CCD 5,25 Mpx	CCD 5,25 Mpx	CCD 6,37 Mpx	CCD 6,37 Mpx	CCD 6,37 Mpx	Super HAD CCD 5,25 Mpx
Úhlopříčka snímače	7,2 mm	7,2 mm	7,2 mm	7,2 mm	7,2 mm	7,2 mm
Časy závěrky	15–1/3200 s	60–1/2000 s	4–1/1000 s	4–1/2000 s	15–1/1000 s (B až 8 min.)	30–1/2000 s
Citlivost (ISO ekviv.)	50–400	50–400	50–320	50–200	80–400	64–400
Formát snímků	JPEG	JPEG	JPEG	JPEG	JPEG; RAW	JPEG
Největší rozměr snímků	2592 × 1944 (5 Mpx)	2560 × 1920 (4,9 Mpx)	2816 × 2112 (5,9 Mpx)	2816 × 2112 (5,9 Mpx)	2816 × 2112 (5,9 Mpx)	2592 × 1944 (5 Mpx)
Videosekvence	AVI Motion JPEG stereo	MPEG4 stereo	QuickTime Motion JPEG	QuickTime Motion JPEG	QuickTime Motion JPEG	MPEG1 monofonní
	640 × 480, 320 × 240	640 × 480, 320 × 240	320 × 240	640 × 480, 320 × 240, 160 × 112	320 × 240	640 × 480, 160 × 112
	30, 15 snímků/s	30, 15 snímků/s	30, 15 snímků/s	15 snímků/s	30, 15 snímků/s	30, 16,6, 8,3 snímků/s
Displej	1,8", 115 kpx	2", 85 kpx	2", 114 kpx	2,5", 115 kpx	2,5", 115 kpx	2,5", 115 kpx
Zapisuje na karty	SD	SD/MMC	SD/MMC	SD	xD-Picture Card	Memory Stick (Pro)
Vnitřní paměť	–	7,5 MB	–	~10 MB	~10 MB	32 MB
Pohotovostní hmotnost	556 g (včetně popruhu)	255 g	465 g (včetně popruhu)	222 g	406 g (včetně popruhu)	540 g (včetně popruhu)
Rozměry	113 × 78 × 75,5 mm	98,5 × 73,5 × 55,5 mm	108,5 × 84 × 80 mm	89,5 × 60,5 × 47 mm	105,5 × 74,5 × 71 mm	108 × 81,5 × 91 mm
Baterie	4× AA	1230mAh Li-Ion	4× AA	2× AA	4× AA	2× AA
Výdrž na jedno nabití (podle metodiky CIPA)	550 snímků (s bateriemi 4× 2300 mAh)	220 snímků	240 s alkalickými 420 se 4× 2500 mAh	230 snímků (s bateriemi 2× 2000 mAh)	neudána	290 snímků (s dodanými 2× 2100 mAh)

Přístroj potřebuje asi sekundu a tři čtvrtě na náběh a necelé tři sekundy na vypnutí. Zaostření přístroji trvá ve většině případů asi tak od jedné do několika málo desetin sekundy; jen jsou-li podmínky mimořádně špatné, doba zaostření se prodlužuje.

Co do kvality snímků můžeme model Sony H1 označit za vítěze a zařadit jej těsně před Canon S2. Většího zachování detailů ovšem dosahuje za cenu výraznějšího doostřování, nicméně v rámci toho, co je ve zvětšení 1 : 1 ještě snesitelné.

Objektiv vykazuje mírné soudkovité zkreslení jen pro nejširší úhel, ve většině rozsahu zoomu zůstává bez viditelného lineárního zkreslení.

Snímky při ISO 400 jsou sice poznamenány viditelným, rovnoměrně rozprostřeným barevným šumem a roztřepeností kresby, avšak nebudete-li je příliš zvětšovat, považujeme je pro méně náročné užití za vyhovující.

Stabilizace obrazu však zjevně není tak účinná, soudě podle toho, že už při pětinásobném zoomu se běžně nepodařilo udržet v ruce čas osvitu 1/8 sekundy.

–mjs

info

SONY CYBER-SHOT DSC-H1

cena 15 990 Kč

5 megapixelů

12× zoom

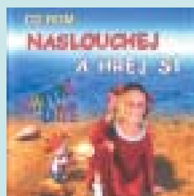
stabilizace obrazu

Masivní přístroj určený pro pokročilého fotografa. Je velmi dobře a přehledně ovladatelný. Dosahuje výtečné obrazové kvality (ve třídě kompaktních přístrojů). Velký a jasný displej žel není doprovozen podařeným hledáčkem – v něm je obraz příliš malý. Dále byste neměli počítat s tím, že na pouhé dva napájecí AA články pořídíte více než asi 200 snímků.

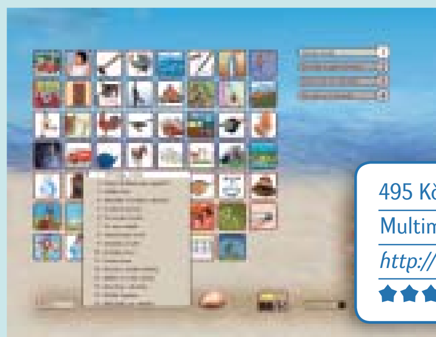

přímočaré a přehledné ovládání, kvalita snímků, výtečné zaostřování

malý obraz v hledáčku, nižší výdrž

NASLOUCHEJ A HREJ SI

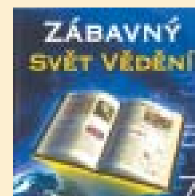

Bajtíci autorky Hany Daňkové přinášejí nejmenším dětem další zajímavou aplikaci: cvičení sluchové paměti, diferenciace zvuků a melodií. Přitom je vše pojato jako soubor šestnácti jednodušších i trochu obtížnějších úloh pro děti od 3 do 12 let. Názvy úloh naznačují, co vše mohou děti procvičovat: Obrázky – zvuky, Který obrázek sem nepatří?, Výška tónu, Melodie a hudební nástroje, Zvukové pexeso, Porovnání zvuků, Co tam nebylo, Najdi stejný zvuk, Skládání zvuků, Začátek slova, Konec slova, Dlouhá a krátká slabika, Měkká a tvrdá slabika, Básničky s obrázky, Skřítek Popleta (víc než padesátka popletených říkanek), Skládanky za odměnu. Řada úloh nabízí několik stupňů obtížnosti. Kromě melodií je procvičováno i fonematické vnímání (správně rozlišovat hlásky, slabiky a slova). Určování zvuků je úzce spojeno s obrázky, a proto si s CD mohou hrát i ti nejmenší. Za správné odpovědi jsou přičítány body nebo zahrány krátké melodie.

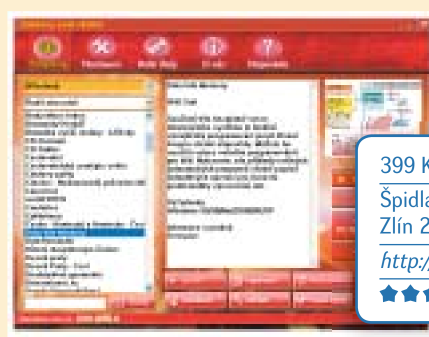

info
495 Kč
Multimedia ART, Praha 2004
http://www.jablko.cz
★★★★★★★★★☆

ZÁBAVNÝ SVĚT VĚDĚNÍ

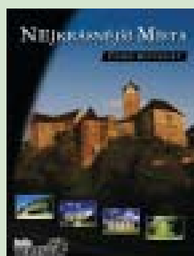

Jde o zajímavou sbírku 175 českých sharewarových a freewarových programů pro zábavu i poučení. Programy jsou uspořádány do deseti kategorií: Adresáře, kontakty, správa času (15 programů), Cestování (5), Cizí jazyky (25), Děti a škola (21), Digitální knihy a encyklopedie (13), Kancelář doma (9), Programy pro domácnost (17), Přírodní vědy (30), Výukové programy a testy (30), Zdraví (10). Mezi programy najdete pomocníky pro výuku cizích jazyků, IQ testy, počítačová planetária a další informace o Zemi a Měsíci, program pro tvorbu rodokmenu, Cestovatelský atlas světa, Autoškolu a desítky dalších výukových a zkušebních programů. Nechybějí ani programy pro převody fyzikálních jednotek, plánování cyklotras po ČR a SR, zajímavá výuka deskriptivní geometrie, botanický herbář, bohaté informace o Evropské unii, překladač Britanik a mnoho dalších. Ke každému programu je připojen stručný popis, základní charakteristiky a náhledový obrázek.

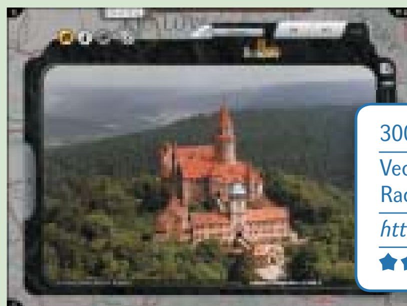

info
399 Kč
Špidla Data Processing, Zlín 2005
http://www.spidla.cz
★★★★★★★★☆☆

NEJKRÁSNĚJŠÍ MÍSTA ČR

Další díl edice elektronických turistických průvodců nabízí informace o třech stovkách přírodních a historických zajímavostí naší vlasti. Na řídicím kompasu lze aktivovat zobrazení libovolné kombinace těchto šesti typů objektů: jde o městské památkové rezervace, památky UNESCO, církevní, historické a přírodní památky a o rozhledny (objekty se zobrazí na orientační mapě ČR). Na kompasu máte k dispozici také lupu pro změnu měřítka a „ruku“ pro posun mapou. V informační části, popisující aktuální objekt zájmu, jsou obvykle uvedeny základní historické údaje a popis jeho exteriéru i interiéru, informace o dostupnosti daného místa a další zajímavosti. Objekty lze vybírat také z rejstříku (řazení podle typu, názvu nebo okresu) nebo volbou „předchozí/další“. Zařazené fotografie (cca 3000) lze promítat ručně (dopředu, zpět) nebo je možno použít promítací automat (s možností nastavit mezi jednotlivými snímky pauzu).

info
300 Kč
Vectris, Rožnov pod Radhoštěm 2005
http://www.infoturist.cz
★★★★★★★★☆☆

POČÍTÁME ZPAMĚTI

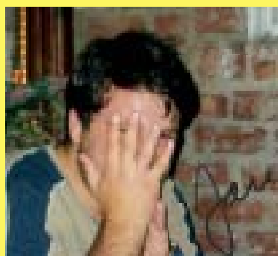

Nakladatelství Alter nabízí po Krtečkově matematice další pomůcku pro nejmenší školáky: elektronickou podobu pracovních sešitů Počítáme zpaměti I – IV. První sešit nabízí příklady na sčítání a odčítání do dvaceti, druhý do sta a třetí sešit příklady na násobení a dělení do sedmi. Ve čtvrtém sešitě jsou příklady na násobení a dělení osmi, devíti a deseti, na dělení se zbytkem a na násobení a dělení mimo obor malé násobilky, tedy do dvou set. Pro každou skupinu úloh lze volit ze tří variant otevření – v první není znám výsledek početní operace, ve druhé není znám druhý operand a ve třetí první operand. U některých úloh si můžete vybrat ze dvou režimů práce – trénink a naostro; v tréninkových režimech je pro snadnější pochopení příkladu zobrazeno grafické vyjádření počítaného příkladu a vyjádření prostřednictvím pomocné ikony. V tréninkovém režimu lze navíc vyvolávat kontrolu správnosti řešení po každém příkladu, v režimu naostro až po vyřešení všech příkladů. Pro následnou kontrolu program dosažené výsledky archivuje.

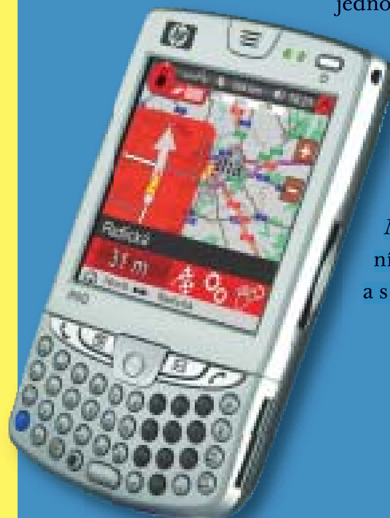
info
500 Kč
Alter, Praha 2005
http://www.alter.cz
★★★★★★★★☆☆

Během posledních čtrnácti dnů se v oblasti informačních a komunikačních technologií událo hned několik zajímavých událostí. V souvislosti s veletrhy Invex a Digitex se mezi mobilními operátory odehrála bitva o „první spuštění“ mobilní sítě třetí generace (UMTS) u nás a České radiokomunikace společně s Českou televizí, TV Nova a Českým rozhlasem slavnostně spustily „ostré“ digitální vysílání ve formátu DVB-T.

DYNAVIX NAVISET ALL-IN-ONE

Satelitní navigace zažívá v poslední době svůj rozmach, a to především díky tomu, že výrazně klesají jak ceny přístrojů, tak ceny mapových podkladů. Zároveň již není potřeba pořizovat jednoúčelové navigační přístroje, ale můžete využít řešení založená na kapesních počítačích PDA nebo na mobilních telefonech. Komplexním řešením je systém **Dynavix Naviset All-in-one**, který v jednom balíku nabízí podrobnou mapu ČR s průjezdní mapou Evropy (***Dynavix Mobile 2005***) a kapesní počítač ***HP iPAQ hw6515 Mobile Messenger*** s vestavěným přijímačem GPS, mobilním telefonem (GPRS, EDGE, 1,3Mpx fotoaparát) a s paměťovou kartou ***HP 512MB Secure Digital***.

MPIO ONE – MULTIMEDIÁLNÍ PŘEHRÁVAČ

Oblíbenost malých přenosných přehrávačů „empétrojek“ je vysoká a tomu odpovídá i jejich široká nabídka na trhu. Výrobci se proto u svých novinek snaží nabídnout další funkce a zároveň zachovat co nejmenší rozměry těchto přístrojů. Velmi zajímavým počinem je v tomto směru přístroj **Mpio One**, který krom obvyklého přehrávání empétrojek, integrovaného FM tuneru a hlasového záznamníku umožňuje i přehrávání filmů ve formátu MPEG4 a prohlížení obrázků (formáty JPEG, BMP). To vše zvládá doslova miniaturní krabička o rozměrech 32 × 55 × 15 mm a o hmotnosti 34,5 g!

INOVOVANÝ PORTÁL T-MUSIC

Kromě novinek na poli datových služeb (*Internet 4G*) a rozjezdu digitálního televizního vysílání ve formátu DVB-H, uskutečněného prostřednictvím mobilních sítí, představila na Invexu společnost T-Mobile i svoje inovované stránky **t-Music.cz**. Stránky jsou nově rozděleny do tří hlavních sekcí, a to na sekce *Hitparáda*, *Chinaski* a *Videozóna*. V sekci ***Hitparáda*** naleznete aktuální žebříček, všechny skladby na žebříčku si můžete celé přehrát (audio i video) a stáhnout je jako vyzváněcí melodii nebo jako uvítací tón. V sekci ***Chinaski*** najdete spoustu zajímavých informací o této populární skupině (novinky, texty skladeb a informace o tom, kde a kdy se konají koncerty) a např. různé fotografie kapely si můžete stáhnout jako tapety na plochu nebo její největší hity uložit do mobilu jako vyzvánění.

LEXMARK P450 – TISKÁRNA S VYPALOVAČKOU CD

Digitální fotoaparáty dnes jednoznačně „válcují“ klasické fotoaparáty kinofilmové. Jednou z mnoha výhod, které digitální fotoaparáty přinesly, je i možnost snadného tisku fotografií doma. Pro domácí tisk fotografií je určena i nová inkoustová fototiskárna **Lexmark P450**. Tato tiskárna dokáže krom tisku fotografií o rozměru 10 × 15 cm snímky také vypálit na CD, a to prostřednictvím zabudované zapisovací CD jednotky. Mezi další přednosti této tiskárny patří zejména možnost tisknout snímky přímo z paměťových karet (CompactFlash, SmartMedia Card, Memory Stick, Memory Stick Pro, Secure Digital, MultiMediaCard a xD-Picture Card), a téměř z jakéhokoli digitálního fotoaparátu prostřednictvím portu PictBridge, a možnost tisknout fotografie ve formátu JPEG z jednotky USB Flash. Fotografie je možné prostřednictvím tiskárny i upravovat, a to pomocí velkého barevného LCD displeje s úhlopříčkou 2,4 palce. Před vytištěním tak můžete snímek např. oříznout, otočit, opravit jeho barevnost nebo odstranit nežádoucí jev červených očí.

PRO MILOVNÍKY FILMŮ

Při pořizování videotechniky do obývacího pokoje se dnes rozhodujeme mezi DVD přehrávačem a DVD rekordérem. Ve většině případů vítězí díky nižší ceně DVD přehrávače, přestože na rozdíl od DVD rekordérů neumí video zaznamenat.

CO JE TO DIVX

DivX je kodek pro komprimaci videa založený na standardu MPEG-4. Jedná se o ztrátovou kompresi, podobně jako v případě formátu MP3 používaného pro komprimaci zvuku. Výhodou formátu DivX je, že komprimované video zůstává ve velmi dobré kvalitě a je nenáročné na úložný prostor. Díky formátu DivX můžete záznam běžného filmu vypálit na jediné médium CD s kapacitou 700 MB. Záznam videa ve formátu DivX je často doprovázen zvukem ve formátu MP3.

Mezi DVD přehrávači si můžete vybírat i s vyčleněnou částkou 2000 Kč, ceny DVD rekordérů bez pevného disku se pohybují od 5000 Kč a na DVD rekordér s pevným diskem si připravte alespoň 12 000 Kč. Pokud se rozhodnete pro levnější DVD přehrávač, doporučujeme zejména uživatelům počítače, aby se zaměřili na modely s podporou formátů DivX a XviD. Film v těchto formátech se totiž vejde i na jeden levný disk CD, takže videa nemusíte skladovat v počítači nebo je převádět na filmová DVD.

DVD přehrávačem s podporou těchto formátů je i model Sencor SDV-7140. Stojí 1990 Kč a k televizoru ho můžete připojit přes rozhraní SCART, S-Video nebo přes kompozitní video – tedy jako běžný videorekordér. Pro připojení k projektoru můžete dokonce využít i komponentní video. Spolu s přehrávačem jsou však dodány pouze kabely s koncovkami cinch pro kompozitní video.

Tento přehrávač má zabudován zvukový dekodér pro rozdělení zvuku do reproduktorové soustavy 5.1 s pěticí reproduktorů a jedním subwooferem. Pokud máte reproduktory se zabudovaným dekodérem, můžete k nim vést zvukový signál i v digitální podobě z jednoho ze dvou digitálních výstupů – k dispozici je digitální optický i digitální koaxiální výstup. Z pohledu možností propojení se tedy jedná o velmi kvalitně vybavený přehrávač.

Při přehrávání filmů ve formátu DivX a XviD jsme však narazili na problém se zobrazováním titulků. Z deseti filmů se u pěti z nich titulky vůbec nezobrazily. Zkoušeli jsme filmy ve formátu DivX a XviD s titulky v běžně používaných formátech sub a srt, ale princip, podle kterého se přehrávač „rozhoduje“, zda titulky zobrazí, nebo ne, jsme bohužel neobjevili. Přehrávač vůbec nepřehraje filmy zkomprimované do formátu DivX s využitím funkce QPEL, která slouží k přesnějšímu zachycení pohybujících se objektů.

U zobrazených titulků jsme naopak byli spokojeni se zobrazováním českých znaků a líbilo se nám i menu přístroje komunikující v českém jazyce. Přehrávač si kromě běžných nosičů bez problémů poradil i s filmy uloženými na dvouvrstvých médiích DVD+R DL a DVD-R DL.

–mse

SENCOR SDV-7104 — info

Cena včetně DPH: 1990 Kč.
Poskytl: Fast, s. r. o.
WWW adresa: www.fastsro.cz
Přehrává média: DVD-ROM, DVD+R/RW, DVD+R DL, DVD-R/RW, DVD-R DL, CD-ROM, CD-R/RW.
Přehrává soubory: MPEG-2, DivX, XviD, MP3, WMA, JPEG.
Podporuje české titulky ve formátu: sub, srt, sri, smi.
Podporuje TV systémy: PAL, NTSC.
Maximální příkon: 14 W.
Rozměry: 430 × 290 × 48 mm.
Hmotnost: 3,1 kg.
Záruka: 2 roky.

 zabudovaný zvukový dekodér, množství výstupních konektorů

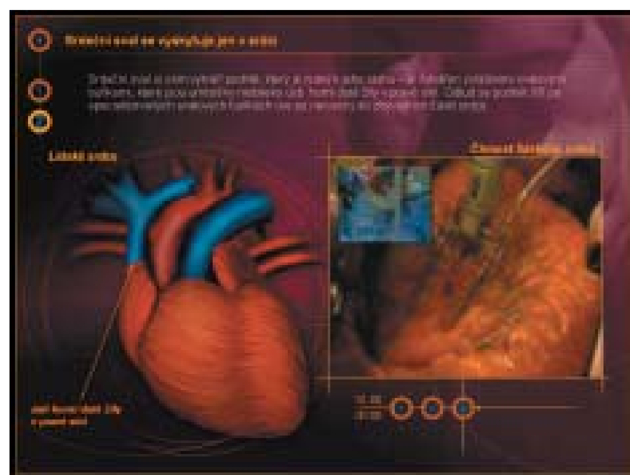
 u některých filmů se nezobrazily titulky, hůře čitelný displej

DOBRODRUŽSTVÍ POZNÁNÍ – ČLOVĚK

Na cédéčku najdete druhý díl multimediální encyklopedie Dobrodružství poznání. První díl encyklopedie (Planeta Země) jsme vám přinesli na CD přiloženém k předminulému číslu PPK (20/2005).

Jestliže jste si encyklopedii Dobrodružství poznání už nainstalovali z CD 20/2005, vložte pouze CD 22/2005 do mechaniky a spusťte encyklopedii z nabídky programů (volba Start/Programy/LANGMaster Škola hrou), nebo klikněte na příslušnou ikonu na pracovní ploše. V hlavní nabídce jednotlivých dílů encyklopedie pak zvolte díl Člověk – hned potom můžete začít s průzkumem lidské schránky, tedy aspoň některých jejích částí. Přestože v této aplikaci nenajdete o lidském těle úplně všechno, čeká vás bohatá nabídka: 14 témat a 239 „stránek“ – ty zahrnují obrazovky s textovými a dalšími informacemi, 40 videoukázek, 36 trojrozměrných (3D) modelů, životopisy 11 význačných vědců, výkladový slovníček šesti desítek odborných hesel, album vybraných fotografií aj. K tomu ještě přistupuje zajímavě pojatý anatomický model člověka a to, že většina zobrazovaných textů je opatřena mluveným slovem – připravené informace lze tedy vnímat dalším smyslovým orgánem.

Tady že by bydlela láska?

TÉMATA NABÍDKY

Obsah celé aplikace Člověk je rozdělen do dvou sekcí (Mapa těla a Nervová a endokrinní soustava), obsahujících výše uvedený počet 14 témat. Jednotlivé kapitoly (témata) první sekce nabízejí základní informace o často opomíjeném významu lidské kůže (chrání celou lidskou schránku před vnějším prostředím), o kostře (vytváří hlavní nosný systém těla), o svalstvu (umožňuje pohyb těla a jeho orgánů), o krvi a krevním oběhu (zajišťuje distribuci kyslíku, živin a obranných látek k buňkám a odvádí nepotřebné produkty látkové výměny). Samostatně je rozebrána i soustava dýchací, trávicí a vylučovací. Druhá sekce potom nabízí kapitoly věnované „detekčním“ systémům lidského těla, tj. smyslovým orgánům – oku, sluchu, čichu, chuti a hmatu a systémům „řízení“, tedy centrální, periferní i autonomní nervové soustavě, mozku a jejich vzájemnému fungování. Na závěr jsou stručně rozvedeny hlavní informace o podmíněných i nepodmíněných reflexech.

Jednotlivá témata jsou objasňována pomocí hesel a stručných textů, obrázků, krátkých videosekvencí a animací. Pro snadnější zapamatování jsou připraveny sekce „Zapamatujte si“ a „Zkontrolujte své znalosti“, které vám usnadní uložit získané informace do paměti. Při zpracování testů program vaše odpovědi vyhodnocuje a umožňuje zobrazit správné řešení, pokud si s ním nevíte rady. Prostě, kde může program nabídnout svoji pomoc, tam ji nabídne.

CO URČITĚ ZAUJME

A na co se při využívání encyklopedie Člověk můžete těšit? Velmi efektní je například možnost zobrazit anatomii libovolné kombinace soustav nebo orgánů lidského těla. Stačí najet kurzorem myši do pravého horního rohu obrazovky, aktivovat ikonu „**anatomie**“, vybrat si **seznam soustav** nebo **orgánů** a zobrazovat jenom ty, které vás zrovna zajímají. A nabídka není malá: deset soustav (dýchací, trávicí, opěrná, krevní, mízní, žlázy s vnitřní sekrecí, pohybová, vylučovací, rozmnožovací, nervová) a 43 orgánů. Nesmíte ale zapomenout, že některé orgány překrývají jiné, a pokud si například zrovna necháte zobrazit kůži, potom se vám pod ní skryjí všechny vnitřní orgány těla. Ikonu „anatomie“ lze aktivovat také přímo na jednotlivých stránkách. V tom případě se zobrazí právě ten orgán, o kterém je v textu zmínka.

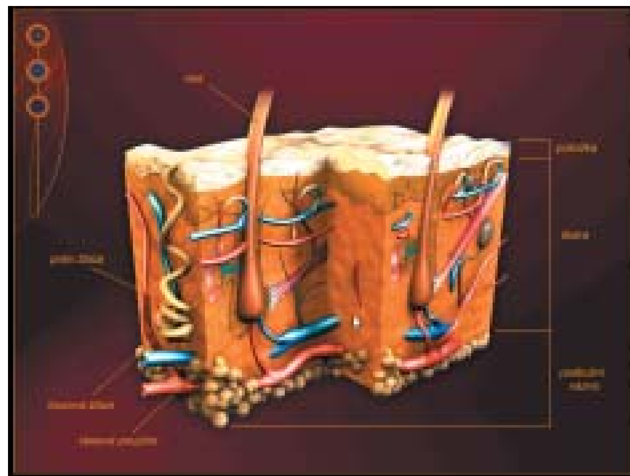
Za prozkoumání stojí i interaktivní prohlídka **3D modelů**. Trvale ji najdete v pravém horním rohu obrazovky, hned vedle „anatomie“ (nebo také na příslušných výkladových stránkách). Stačí vybrat příslušný model, třeba chřipkového viru, a pomocí myši ho v kruhovém poli rozpohybovat. Nebo raději model cholesterolu? Nebo bílé krvinky? Pomalým pohybem myši pootočíte model o kousek příslušným směrem, po uvolnění tlačítka 3D model rotuje.

Věříme, že vás CD Člověk zaujme alespoň tak jako předchozí díl encyklopedie, a spolu s autory vám při práci s ní přejeme příjemné chvíle.

Milan Pola

TECHNICKÁ PODPORA info

V případě potíží s instalací a funkcí programu se obracejte výhradně na technickou podporu výrobce (firma LANGMaster): telefonní číslo 244 460 807 nebo e-mail support@langmaster.cz (pondělí – pátek: 9.30 – 17 hod.).

Tak tohle je pokožka...

JAK ZPROVOZNIT DVD VYPALOVAČKU V POČÍTAČI

V minulém vydání PPK jsme otiskli test vypalovacích DVD mechanik. Pokud jste se pro pořízení DVD vypalovačky rozhodli, ale nevíte, jak ji správně do počítače zapojit, může vám přijít vhod tento návod. Zprovoznění DVD vypalovačky v počítači je velmi snadná záležitost, a tak se tohoto zásahu do PC nijak neobávejte.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zapojit DVD vypalovačku do počítače.
- Jak připojit datový kabel.
- Jak připojit napájecí kabel.
- Jak připojit zvukový kabel.

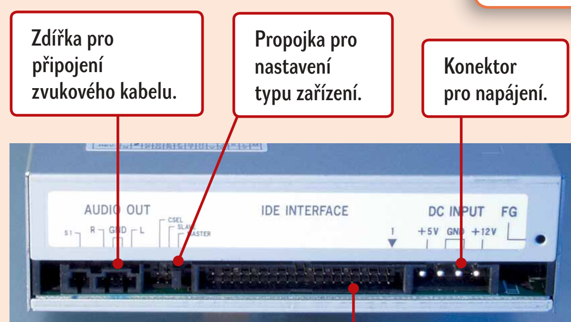
ZÁKLADNÍ POJMY

Nejprve se pojďme seznámit se základními pojmy, které budeme v článku používat. Na těchto obrázcích vidíte zadní část DVD mechaniky (obr. 1), datový IDE kabel (obr. 2) a IDE řadiče na základní desce (obr. 3).

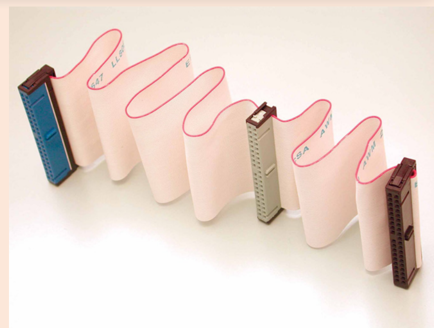
info

RETAIL, NEBO BULK?

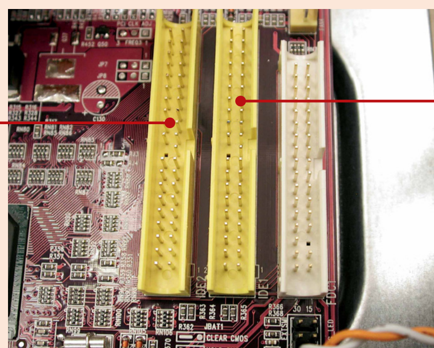
Při nákupu vypalovací DVD mechaniky doporučujeme zakoupit tzv. retail balení. Jedná se o krabicové balení, ve kterém spolu s vypalovací mechanikou obdržíte i CD s vypalovacím programem; zpravidla toto balení obsahuje i kabel pro propojení mechaniky se zvukovou kartou a šroubky pro upevnění mechaniky do počítače. U některých modelů je součástí balení i datový IDE kabel. Prodávají se i tzv. bulk (holé) mechaniky, ke kterým není přibaleno ani CD s vypalovacím programem, ani jiné příslušenství. Tato varianta je o pár korun levnější, ale je vhodná pouze pro ty uživatele, kteří mají k dispozici vypalovací program, jenž bude s vypalovačkou komunikovat.

Obr. 1. Zadní část DVD vypalovačky.

Obr. 2. Datový IDE kabel, kterým se DVD vypalovačka propojuje se základní deskou počítače. Do IDE řadiče na základní desce se zapojuje konektor, ke kterému vede od prostřední zástrčky delší díl kabelu (v tomto případě má modrou barvu). Jeden okraj IDE kabelu je zvýrazněn červenou barvou.

Obr. 3. Na základní desce jsou standardně dva IDE řadiče pro připojení datových kabelů (zde mají žlutou barvu). Primární IDE řadič (IDE 1) se používá pro připojení pevného disku, sekundární IDE řadič (IDE 2) je používán pro připojení optické mechaniky. Menší řadič bílé barvy je určen pro připojení disketové mechaniky.

info

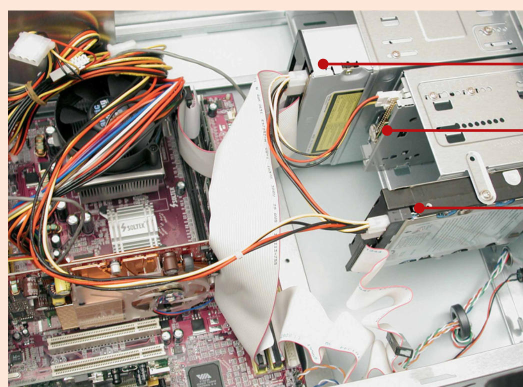
KAPACITA MÉDIÍ CD A DVD

Vypalovací média CD mají kapacitu 700 MB dat, jednovrstvá vypalovací média DVD mají kapacitu 4700 MB (čili 4,7 GB) dat a dvouvrstvá média DVD mají kapacitu 8500 MB (tedy 8,5 GB) dat.

STAV POČÍTAČE PŘED INSTALACÍ DVD MECHANIKY

V našem návodu se budeme zabývat pravděpodobně nejčastějším případem, kdy v počítači některou starší optickou mechaniku, která však neumí vypalovat na DVD média, již máte. Může se jednat o mechaniku CD-ROM (ta čte disky CD), o mechaniku CD-RW (kromě čtení disků CD umí na CD média i vypalovat), o mechaniku DVD-ROM (čte disky DVD) či o tzv. combo mechaniku, která čte disky CD a DVD a na média CD dokáže data vypalovat. Původní mechaniku můžete v počítači ponechat a do PC nainstalovat i vypalovací DVD mechaniku.

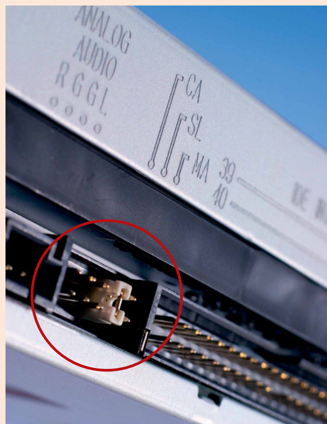
V takovém případě to bude v počítači pravděpodobně vypadat podobně jako na obrázku 4. Pevný disk je připojen k primárnímu IDE řadiči a optická mechanika je prostřednictvím druhého IDE kabelu připojena k IDE řadiči sekundárnímu.

Obr. 4. Výchozí stav v počítači před instalací vypalovací DVD mechaniky.

Obr. 5. DVD vypalovačka se instaluje do 5,25palcové šachty v čele počítače.

Obr. 6. Nastavení mechaniky jako zařízení typu slave.

Obr. 7. Zapojení datového IDE kabelu.

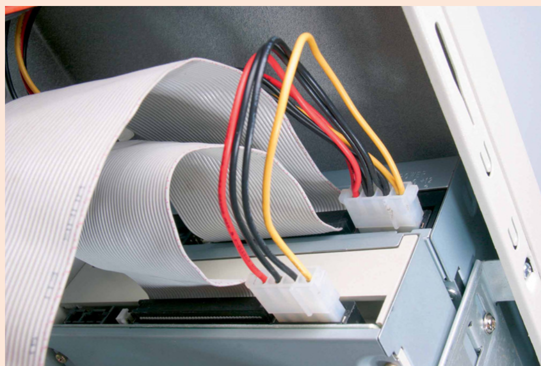
Před instalací DVD mechaniky do počítače odpojte napájecí kabel a sejměte postranní kryty počítačové skříně. V čele počítače vyjměte záslepku – odhalí se volná 5,25palcová pozice, do které se vsadí DVD vypalovačka (obr. 5).

Původní optická mechanika, která je k základní desce připojena přes samostatný datový IDE kabel, je nastavena jako zařízení typu master (nadřízené). Jelikož DVD vypalovačku budeme připojovat ke stejnému datovému IDE kabelu, musíme tuto optickou mechaniku nastavit jako zařízení typu slave (podřízené). To se provede pomocí propojky v zadní části DVD vypalovačky (obr. 6). Původní mechaniku samozřejmě lze nastavit jako zařízení typu slave a novou mechaniku jako zařízení typu master, nikdy však obě zařízení na jednom IDE kabelu nesmějí být nastavena jako zařízení stejného typu (buď jako master, nebo jako slave).

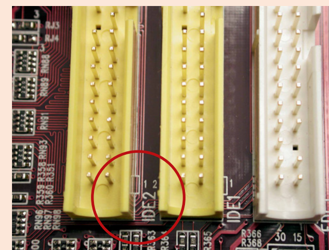
Pokud v PC nebude kromě vypalovačky jiná optická mechanika, je zapojení velmi snadné: pevný disk ponecháte připojen k IDE řadiči primárnímu a vypalovací jednotku připojíte jako zařízení typu master k IDE řadiči sekundárnímu.

Po vložení DVD mechaniky dovnitř počítače připojíte datový IDE kabel. Červený proužek na datovém kabelu musí směřovat ke zdířce pro napájení (obr. 7). Na závěr připojíte k DVD vypalovačce napájecí kabel (obr. 8). Konektor napájení a zdířka pro napájení v optické mechanice mají takový tvar, že tento napájecí kabel nelze zapojit špatně – pokud máte napájecí kabel a kabel IDE zapojeny správně, červený drátek u napájecího kabelu a červený proužek na kabelu IDE směřují k sobě.

Jestliže jste při připojování datového IDE kabelu k optickým mechanikám tento kabel odpojili od základní desky, musíte ho do sekundárního řadiče zapojit zpět. U IDE řadičů na základní desce jsou na jednom konci po stranách číslice 1 a 2. Červený proužek na datovém kabelu musí směřovat právě na tuto stranu (obr. 9).

Obr. 8. Zapojení napájecího kabelu.

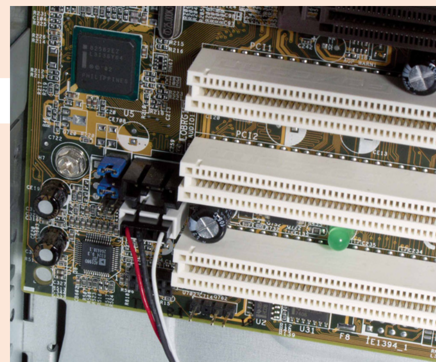
Obr. 9. Datový kabel od optické mechaniky se zapojuje do sekundárního IDE řadiče (IDE 2).

ZAPOJENÍ ZVUKOVÉHO KABELU

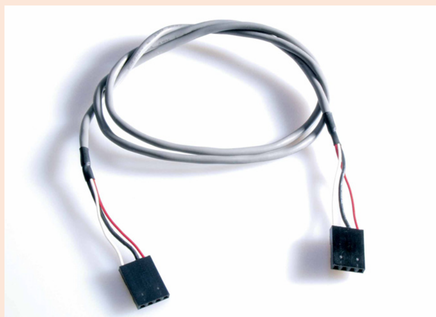
Pokud budete prostřednictvím DVD vypalovačky přehrávat zvuková CD či DVD (hudbu či filmy), je zapotřebí propojit tuto optickou mechaniku se zvukovou kartou nebo se základní deskou (zvuková karta je totiž u současných počítačů integrována na základní desce). K tomu slouží zvukový kabel (obr. 10), který se k DVD vypalovačce připojuje v zadní části mechaniky (obr. 11). V našem případě jsme druhý konec kabelu pro přenos zvuku připojili k základní desce (obr. 12).

Nezbývá než šroubky připevnit mechaniku k počítači. Výsledkem je, že v počítači máte nyní zároveň combo mechaniku (dole) a vypalovací DVD mechaniku (obr. 13). Nyní připevníte zpátky kryt počítače, připojíte k počítači napájecí kabel a po zapnutí PC se nová optická mechanika bude hlásit k činnosti.

-mse

Obr. 12. Zapojení zvukového kabelu do základní desky počítače.

Obr. 10. Zvukový kabel.

Obr. 11. Zapojení zvukového kabelu do optické mechaniky.

Obr. 13. Dvě optické mechaniky v počítači.

MEDIAMONKEY – TO PRAVÉ PRO HUDBU V POČÍTAČI

Program najdete na PPK CD 22/2005

Nedávno se objevil velmi zajímavý program MediaMonkey, který se bude hodit těm, kdo na počítači přehrávají či kopírují hudbu nebo upravují informace o hudebních souborech (tzv. tagy). Program je k dispozici zdarma a jeho ovládání je zpracováno v českém jazyce.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

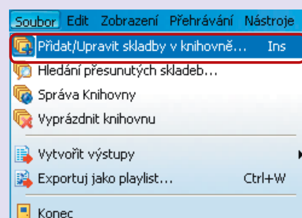
- Jak vytvořit knihovnu médií.
- Jak upravovat tzv. štítky.
- Jak převést skladby z cédéčka do jiného formátu.

Název programu: MediaMonkey, freeware.

www.mediamonkey.com

KNIHOVNA

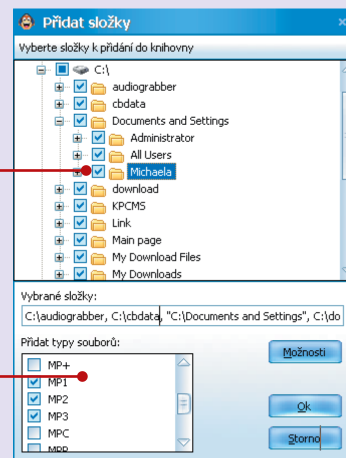
V programu si nejprve vytvoříte tzv. knihovnu médií. Ta je velmi užitečná, protože se do ní soustřeďují odkazy na všechny hudební soubory, které jsou na vašem počítači dostupné. V případě, že chcete nějakou skladbu přehrát, velmi jednoduše ji v knihovně vyhledáte a nemusíte se prokousávat různými složkami a podsložkami. Skladby v knihovně můžete různě řadit – podle interpreta, žánru, podle toho, jak často je posloucháte… Možností je zkrátka spousta. V programu MediaMonkey je knihovna velmi dobře uspořádána. Nejprve je třeba odkazy zařadit. Z nabídky **Soubor** vyberte položku **Přidat/Upravit skladby v knihovně** (obr. 1). Zobrazí se okno **Přidat složky** (obr. 2). V něm najdete přehled dostupných disků a také jejich adresářovou strukturu. Tu si můžete kliknutím na znaménko plus rozbalit. U každé složky najdete políčko, a pokud toto políčko obsahuje znaménko pro zaškrtnutí, program složku prohledá a zjistí, zda složka obsahuje nějaké mediální soubory. Všechny složky, které jsou označeny pro prohledání, budou vypsány v kolonce vybrané složky. Dále v okně najdete položku **Přidat typy souborů**. V ní označte zatržítkem potřebné formáty souborů. Asi nejčastější je formát MP3, ale můžete zvolit i další. Nakonec klikněte na tlačítko **OK**, a prohledávání začne. To může trvat různě dlouhou dobu, podle toho, kolik složek a jak velké složky jste k prohledávání určili.

Obr. 1. Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Přidat/Upravit skladby v knihovně.**

Označte zatržítkem tu složku, která má být prohledána.

Zvolte ty formáty, které budete pro přehrávání potřebovat.

Obr. 2

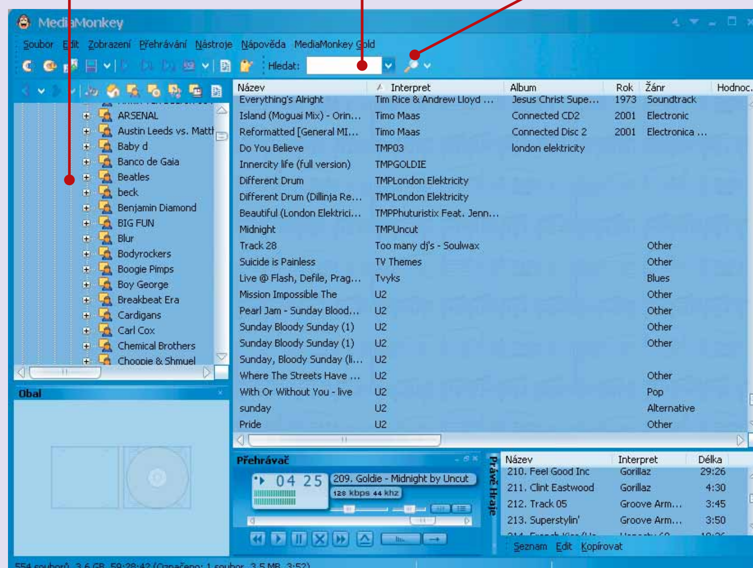
ZOBRAZENÍ KNIHOVNY A ŘAZENÍ SKLADEB

Prohledávání složek můžete sledovat ve zcela spodním stavovém řádku. Knihovnu můžete zobrazit v hlavním poli okna programu (obr. 3) a skladby můžete řadit podle celé řady kritérií. V levé části programu najdete položky, jako jsou název, interpret, album, žánr apod. Pokud kliknete na znaménko plus u každé položky, pak se tato položka dále rozbalí do abecedního seznamu. V něm budou např. řazeni podle abecedy interpreti, a pokud na jméno určitého interpreta kliknete, pak se v hlavním poli zobrazí všechny skladby od něj. Kromě názvu skladby, jména interpreta, názvu alba a délky skladby se dozvíte i to, kolikrát jste určitou skladbu v tomto programu přehrávali. V této knihovně můžete také velmi jednoduše vyhledávat; stačí vepsat určité slovo do rozbalovacího seznamu u položky **Hledat**, a okamžitě se v okně začnou zobrazovat výsledky vyhledávání. Pokud chcete využít pokročilejšího vyhledávání, klikněte na tlačítko se symbolem lupy. Otevře se okno **Hledat** se dvěma kartami (obr. 4). V bezplatné verzi programu je k dispozici pouze karta **Základní**, ve které můžete vyhledávat podle názvu skladby, interpreta, žánru apod. V rozbalovacím seznamu si pak můžete vybrat, podle čeho budou výsledky vyhledávání

Seznam položek, podle kterých můžete skladby v knihovně řadit.

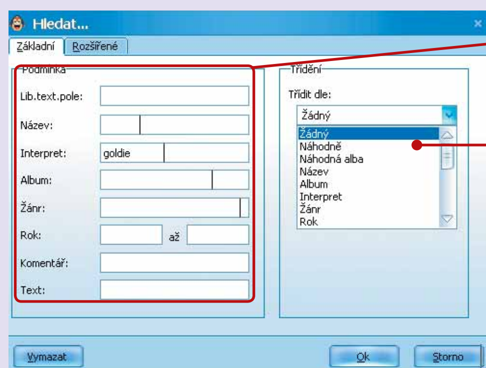
Vyhledávání mezi skladbami.

Rozšířené vyhledávání.

Obr. 3

řazeny. Pokud na nějakou skladbu kliknete, začne se přehrávat. Přehrávač najdete dole v okně programu (obr. 5) a obsahuje standardní ovládací prvky. Vedle přehrávače je seznam skladeb (playlist), které jste již přehráli nebo které se chystáte přehrát.

Obr. 4

Vyhledávání podle jména interpreta, názvu alba apod.

Zvolte, podle kterého kritéria se mají výsledky řadit.

Nastavení hlasitosti.

Obr. 5

Posun ve skladbě.

Playlist.

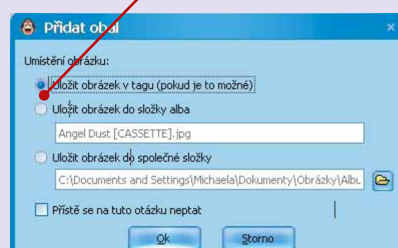
SPRÁVA TAGŮ

Pomocí programu MediaMonkey lze také velmi dobře upravovat tzv. ID3 tagy neboli štítky, ve kterých jsou různé informace o skladbě, interpretovi, žánru apod. Skladbu, u které chcete tyto informace upravit, označte a z nabídky **Nástroje** vyberte položku **Auto-tag dle Amazonu**. Amazon je jeden z největších internetových obchodů s hudbou a ve vydaných nahrávkách umožňuje vyhledávat a doplnit si tak údaje o názvu skladby. Pro využití této možnosti je tedy třeba být připojen k internetu. Otevře se stejnojmenné okno a začne probíhat vyhledávání v databázi (obr. 6). Klikněte-li na tlačítko **Možnosti**, zobrazí se nabídka databází Amazonu v různých státech. Po chvilce hledání se v okně programu zobrazí výsledky a často i obrázek obalu alba. Klikněte-li na tlačítko **Auto-tagovat**, do štítku skladby budou doplněny všechny získané informace. V dalším okně jste dotázáni, zda chcete uložit obrázek obalu alba (obr. 7). Můžete si vybrat, zda má být tento obal uložen k štítku skladby, anebo jako samostatný soubor do některé složky. V druhém případě složku vyberte.

Obr. 6. Vyhledané informace o albu.

Zvolte, zda má být obrázek uložen ve štítku, anebo ve složce jako samostatný soubor.

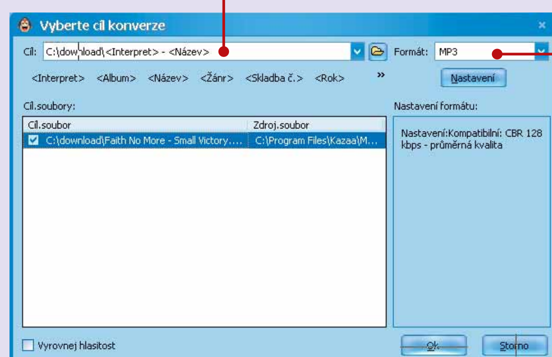
Obr. 7

VYTVÁŘENÍ MP3 Z HUDEBNÍHO CÉDÉČKA

Pokud chcete převádět hudbu z cédéčka do jiného formátu, klikněte na nabídku **Nástroje** a zvolte položku **Konverze hudebního formátu**. Otevře se okno **Vyberte cíl konverze** (obr. 8). Klikněte v něm na tlačítko se symbolem složky a vyhledejte složku, do které budou převedené skladby uloženy. V rozbalovacím seznamu **Formát** zvolte hudební formát, do kterého chcete skladbu převádět. Poté klikněte na tlačítko **Nastavení**. Podle toho, který hudební formát jste zvolili, se otevře okno, ve kterém můžete dále specifikovat kvalitu výsledného hudebního souboru (obr. 9). Jestliže jste zvolili nejčastější formát MP3, v tomto okně můžete nastavit tzv. bitrate (datový průtok – měří se objemem dat, která „protečou" za sekundu přehrávání), dále pak to, zda má být zvuk stereo, či nikoliv a zda má jít o datový průtok konstantní (stejný po celou dobu přehrávání skladby), anebo variabilní (při přehrávání se různě mění, tedy např. v okamžiku, kdy je skladba na zvuk náročnější). Pokud z těchto možností nejste moudří, použijte tzv. přednastavené možnosti, kdy jsou z těchto tří volitelných proměnných vytvořena určitá typická nastavení.

-mia

Zvolte, kam mají být převedené soubory uloženy.

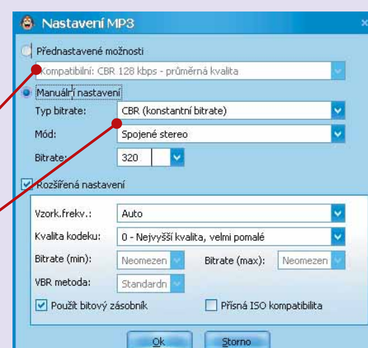

Obr. 8

Zvolte formát, do kterého budou skladby převedeny.

Přednastavená kvalita hudebního souboru.

Ruční nastavení všech komponent kvality.

Obr. 9

AUTOMATICKÉ VYPÍNÁNÍ POČÍTAČE

Rádi si pustíte na počítači video či hudbu „na dobrou noc", avšak obtěžuje vás jeho následné vypínání či celonoční hučení, když náhodou usnete? Nebo občas někam chvatně odcházíte, ale přitom byste byli rádi, aby započatá práce (stahování) byla dokončena, avšak počítač zbytečně neběžel ještě dlouho poté? I tento problém má řešení… a ne jedno.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak vypnout počítač pomocí Windows XP.
- Jak vypnout počítač pomocí programu Vypínač.
- Jak vypnout počítač pomocí programu PowerOff.

PŘÍKAZOVÝ ŘÁDEK

Windows XP již obsahují utilitu pro automatické vypínání počítače (starší verze Windows bohužel ne). Ta je však „schovaná" a musíte ji spouštět přes příkazový řádek. Otevřete nabídku **Start** a v ní klikněte na volbu **Spustit**. Do zobrazeného okna (obr. 1) zadejte příkaz **shutdown –s –t #**, přičemž místo znaku # doplňte čas ve vteřinách, za který se má počítač vypnout.

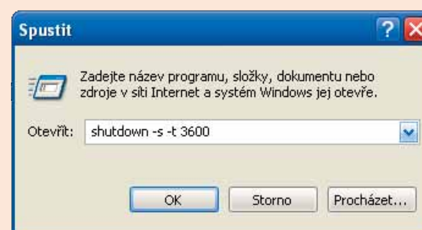
tip

Pokud chcete, aby se okno příkazového řádku automaticky nezavíralo a mohli jste si kupříkladu přečíst nápovědu utility Shutdown (vyvoláte ji pomocí **shutdown -?**), zadejte do kolonky vyvolané pomocí **Start/Spustit** příkaz **cmd** a pracujte v otevřeném okně.

Po kliknutí na **OK** se objeví informační okno s odpočtem času. Po jeho uplynutí bude počítač vypnut, a to i za předpokladu, že se uživatel odhlásil či počítač zamkl. Tuto akci nelze zastavit jinak než opět pomocí příkazu **Start/Spustit**, tentokrát však příkazem **shutdown –a**.

Pokud nechcete počítač po určené době vypnout, ale třeba jen restartovat či odhlásit uživatele, použijte příkazy **shutdown –r –t #**, resp. **shutdown –l –t #**.

Pomocí **shutdown –i** pak vyvoláte grafické rozhraní programu. Kupodivu však není příliš intuitivní a využijí jej spíše pokročilí uživatelé. (Pokud přece jen chcete experimentovat, napovíme, že **název počítače** naleznete

Obr. 1. Okno vyvolané pomocí příkazu **Start/Spustit**. Zadaným příkazem bude počítač vypnut za hodinu.

na stejnojmenné kartě v dialogovém okně Vlastnosti systému. Toto okno vyvoláte tak, že kliknete pravým tlačítkem na **Tento počítač** a z místní nabídky vyberete položku **Vlastnosti**.)

PROGRAM VYPÍNAČ

Jednoduchý, avšak účelný český program **Vypínač** si snadno stáhnete z internetu (stahovaný soubor má necelých 280 kB) na adrese *http://www.instaluj.cz/cz/katalog/utility/datum-a-cas/vypinac*. Není třeba jej ani instalovat, pouze ho vybalte z archivu a spusťte kliknutím na soubor **Vypinac.exe**.

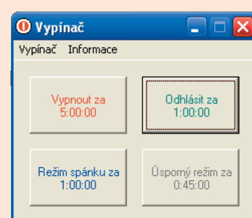
Hlavní a de facto jediné okno (obr. 2) aplikace obsahuje čtyři tlačítka. Každé z nich vypne (resp. restartuje, …) počítač po uvedeném čase, avšak funguje to jen v případě, že se uživatel neodhlásí nebo počítač nezamkne.

Význam tlačítek nastavíte na záložce **Tlačítka** v menu **Vypínač/Nastavení** (obr. 3). U každého jednotlivého tlačítka si v roletové nabídce vyberete prováděnou akci a pod ní ještě to, zda to bude **po uplynutí doby**,

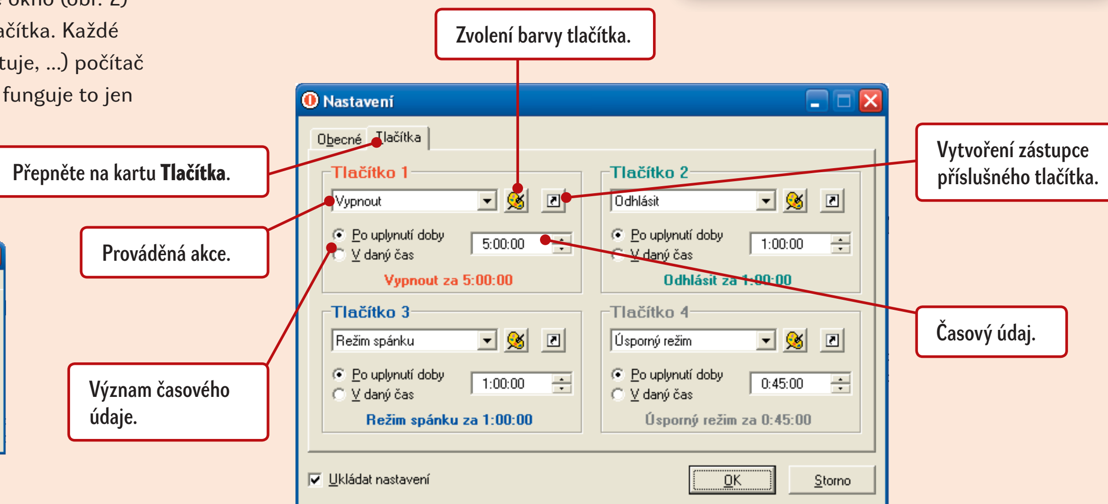
info

VYPÍNAČ 0.9

- **Autor:** Otakar Lavička
- **Jazyk:** čeština
- **Licence:** freeware
- **Domovská stránka:** *http://olcz.net/product/vypinac*

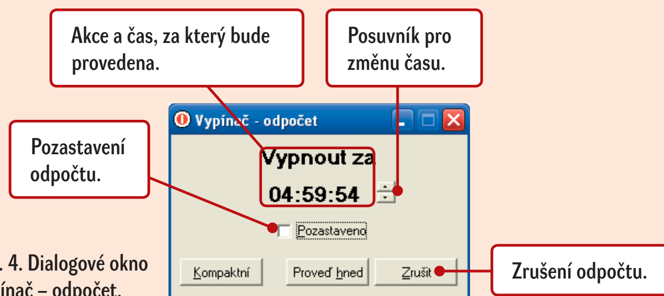
Obr. 2. Hlavní okno programu Vypínač obsahuje pouze čtyři konfigurovatelná tlačítka.

Obr. 3. Dialogové okno Nastavení.

nebo **v daný čas**. Tuto hodnotu pak zadáte do kolonky vpravo. Po kliknutí na ikonu paletky můžete nastavit barvu písma tlačítka a ikona se šipkou vytvoří na ploše zástupce příslušného tlačítka. Prostřednictvím zástupce můžete spustit nastavenou akci i bez otevírání hlavního okna utility.

Okno zobrazené po kliknutí na nějaké tlačítko (obr. 4) odpočítává čas. Pomocí posuvníku lze tento čas ještě dodatečně upravit. Zatržením volby **Pozastavit** odpočet přerušíte, zavřením okna nebo kliknutím na tlačítko **Zrušit** akci zcela ukončíte.

Obr. 4. Dialogové okno Vypínač – odpočet.

PROGRAM POWEROFF

Na první pohled o něco složitější program **PowerOff** také snadno stáhnete z internetu, tentokráte však z adresy *http://www.snapfiles.com/get/poweroff.html*. Zde klikněte na tlačítko **Download it**. Archiv má asi 300 kB. Opět není třeba jej ani instalovat, pouze ho vybalte z archivu. Před spuštěním si však stáhněte češtinu, a to z adresy *http://cestiny.idnes.cz/pp/poweroffcz.html* (čeština pro verzi 3.0.1.3). Získaný archiv rozbalte a spusťte soubor v něm obsažený. Pomocí jednoduchého průvodce (jste nuceni pouze klikat na tlačítko **Další** a jednou vybrat adresář, v němž máte program umístěn) pak utilitu počeštíte. Nyní ji spusťte pouhým kliknutím na soubor **poweroff.exe.**

Hlavní okno je sice mírně nepřehledné (obr. 5), ale již obsahuje všechna potřebná nastavení a nabízí mnohem víc než výše zmíněné programy. Z části **Akce** nejprve vyberte úkon a posléze nastavte, **kdy** bude proveden. Volba **Okamžitě** trošku postrádá smysl, ale výjimečně se hodit může. Možnost **Podle plánu** umožňuje to samé, co umí program Vypínač, tedy provést vybranou akci buď po uplynutí určitého času, nebo v konkrétní čas. Kliknutím na tlačítko **Plán** vyvoláte okno (obr. 6) s nastavením a nutno podotknout, že opět nabízí bezkonkurenčně nejvíce, kupříkladu i opakované provádění nastaveného úkonu (položka **Denně**). Dalším „bonusem" programu PowerOff je možnost **Po skončení procesu**. Kliknutím na tlačítko **Proces** zobrazíte okno a pomocí tlačítka se symbolem tří teček můžete vybrat právě probíhající program, po jehož ukončení bude zvolená akce provedena.

V části okna nazvané **Volby** lze utilitu dále konfigurovat. Zatržením políčka **Upozornění** dosáhnete toho, že v zadaný čas před provedením úkonu se zobrazí zpráva,

tip

Zmiňované utility mohou rodiče velmi dobře využít k tomu, aby nemuseli sami kontrolovat, jak dlouhou dobu jejich ratolesti stráví u počítače. Zvolený čas rodiče po zapnutí počítače nastaví a zabrání tomu, aby nastavené vypnutí programu bylo možné zrušit. Pro tento účel je asi nejvhodnější program **PowerOff**, neboť jeho konfigurační možnosti jsou opravdu velké.

případně se přehraje zvukový soubor (nastavení provedete kliknutím na tlačítko **Text**). Lze nechat i **spustit** nějaký **program** (vybraný stejnojmenným tlačítkem), ale tuto možnost asi opět využijete spíše sporadicky. Volbu **Povolit zrušení** doporučujeme ponechat spíše aktivní, i když ve výjimečných případech se může hodit i její zrušení (viz rámeček TIP).

Před závěrečným kliknutím na tlačítko **Použít** se ještě může hodit uložit provedená nastavení, neboť pravděpodobnost, že příště využijete stejných voleb, je vysoká. Provedete to příkazem **Soubor / Uložit**

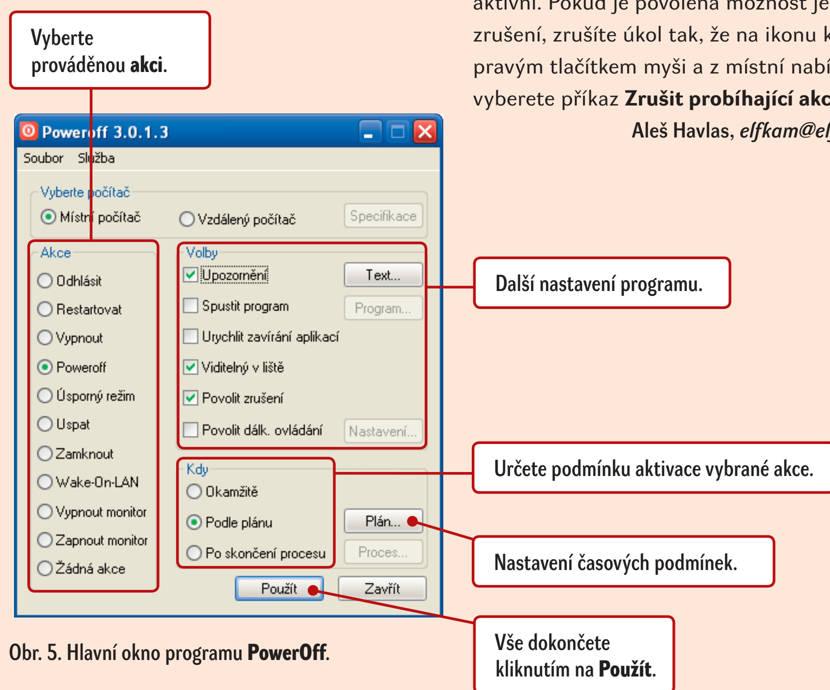
info

POWEROFF 3.0.1.3
Autor: Jorgen Bosman
Jazyk: čeština
Licence: freeware

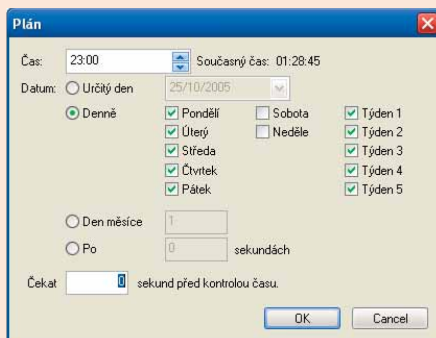
nastavení. Načtení uložené konfigurace pak zajistíte opačným příkazem **Soubor / Načíst nastavení**.

Po potvrzení se program „schová" (obr. 7) do nástrojové lišty vedle hodin (obvykle do pravého dolního rohu obrazovky), a když nad jeho ikonou podržíte kurzor myši, napíše – bohužel anglicky – to, který úkol je právě aktivní. Pokud je povolena možnost jeho zrušení, zrušíte úkol tak, že na ikonu kliknete pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberete příkaz **Zrušit probíhající akci**.

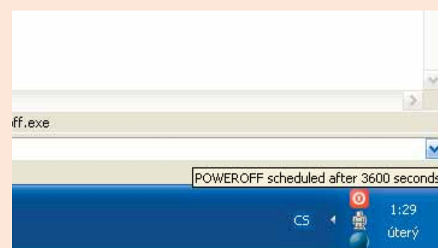
Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

Obr. 5. Hlavní okno programu **PowerOff**.

Obr. 6. Konfigurace vyvolaná kliknutím na tlačítko **Plán**. Zobrazené nastavení způsobí vypnutí počítače každý všední den v jedenáct hodin večer.

Obr. 7. Spuštěný program PowerOff – akce bude provedena po 3600 sekundách (jedné hodině).

PLNÍTE ÚKOLY NA 100 %?

Zdá se vám nadpis neobvyklý? Určitě ano, kdo by dnes ještě mluvil o plnění plánu na 100 % a více. Ale přesto se neustále sleduje vývoj prodeje zboží a služeb, zisk, výroba či procenta plnění různých úkolů.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak vytvořit tabulku s plánem.
- Jak vytvořit graf plnění plánu.
- Jak vytvořený graf dále upravit.

Program: MS Excel.

TABULKA S PLÁNEM

Zkuste si nyní představit, že jste například obchodní vedoucí, který každý měsíc dostává z jednotlivých oddělení, poboček nebo od jednotlivých obchodních zástupců informace o prodeji zboží. Data si můžete zapisovat například do tabulky (obr. 1).

Zároveň si představte, že jste měli pro tento rok naplánován minimální obrat, například ve výši **8 milionů Kč**. Třeba také vaše firma přemýšlela o ideální situaci, kdy by obrat mohl být až **12 milionů Kč**.

Z tabulky na prvním obrázku hned nevyčtete, jak se vám vše v průběhu období daří plnit. Zkuste si tedy tabulku doplnit o jednoduché výpočty pro součet hodnot a o výpočet procenta.

Nejprve si pro jednotlivé měsíce sečtěte údaje ze všech poboček (nebo od všech prodejců). Můžete vytvořit i kontrolní součty pod tabulkou. Nakonec však nezapomeňte vytvořit pod tabulkou celkový součet, například v buňce **E16**. Do buňky **E17** pak můžete zapsat naplánovanou částku obratu. Hned pod ní, tedy v buňce **E18**, vypočítejte procento plnění obratu v rámci daného období, to znamená **=E17/E16** (obr. 2). Vyjde desetinné číslo, které můžete pomocí ikony **Styl procent** (formátovací panel nástrojů) převést na procentový formát. Takto hned zjistíte, na kolik procent je plánovaný obrat již splněn.

	A	B	C	D
1	Přehled prodeje zboží v Kč			
2				
3	měsíc	1. pobočka	2. pobočka	3. pobočka
4	leden	155 600	123 000	99 000
5	únor	67 000	287 000	121 300
6	březen	178 900	456 000	345 000
7	duben	79 000	398 000	298 000
8	květen	156 000	432 890	456 000
9	červen	98 000	376 900	342 000
10	červenec	234 670	289 000	567 000
11	srpen	176 000	567 890	453 000
12	září			
13	říjen			
14	listopad			
15	prosinec			

Již doplněné údaje.

Období zbývající do konce roku.

Obr. 1. Přehled prodeje.

E18 =E16/E17

	A	B	C	D	E
1	Přehled prodeje zboží v Kč				
2					
3	měsíc	1. pobočka	2. pobočka	3. pobočka	celkem
4	leden	155 600	123 000	99 000	377 600
5	únor	67 000	287 000	121 300	475 300
6	březen	178 900	456 000	345 000	979 900
7	duben	79 000	398 000	298 000	775 000
8	květen	156 000	432 890	456 000	1 044 890
9	červen	98 000	376 900	342 000	816 900
10	červenec	234 670	289 000	567 000	1 090 670
11	srpen	176 000	567 890	453 000	1 196 890
12	září				0
13	říjen				0
14	listopad				0
15	prosinec				0
16	celkem	1 145 170	2 930 680	2 681 300	6 757 150
17	celkem plánováno				8 000 000
18	procento plnění				84,46%

Výpočet procenta plnění úkolu.

Součty za jednotlivé měsíce.

Celkový součet.

Plánovaná hodnota.

Vypočtené procento plnění.

Obr. 2. Přehled prodeje.

GRAF PLNĚNÍ PLÁNU

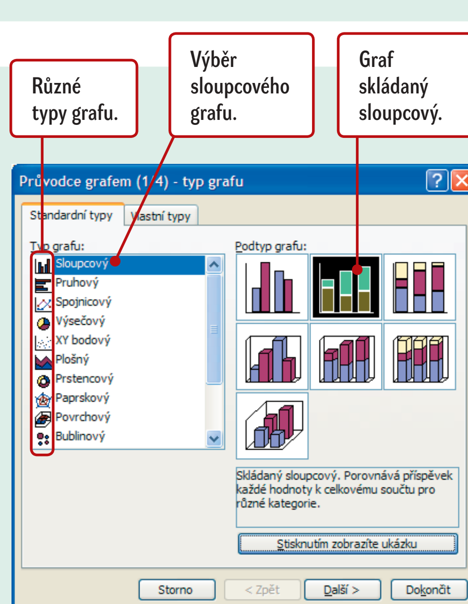
Navíc si vše můžete vykreslit do jednoduchého grafu, ve kterém budete moci i po doplnění nových údajů pozorovat, jak se situace vyvíjí. Proto si označte buňku **E18** (procento plnění) a na standardním panelu nástrojů klikněte na ikonu **Průvodce grafem**.

Z nabízených typů si vyberte graf ***sloupcový*** a podtyp grafu ***skládaný sloupcový*** (obr. 3). Po kliknutí na tlačítko **Další** se již objeví ukázka s grafem. Pokud MS Excel doplní všechny údaje z tabulky do grafu, v políčku **Oblast**

Různé typy grafu.

Výběr sloupcového grafu.

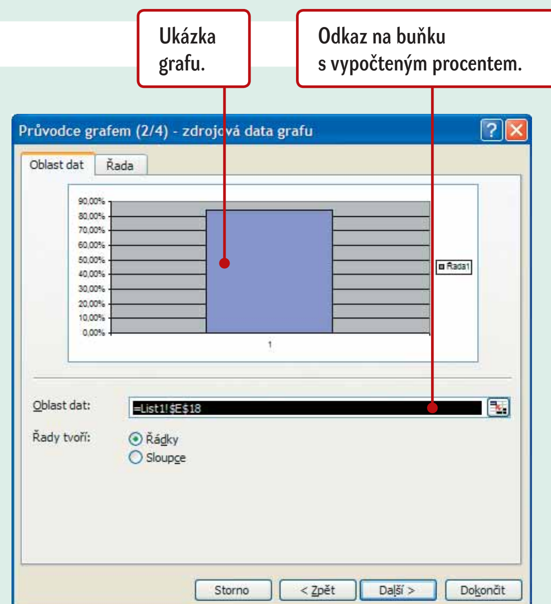
Graf skládaný sloupcový.

Obr. 3. Dialogové okno *Průvodce grafem (1/4) – typ grafu.*

Ukázka grafu.

Odkaz na buňku s vypočteným procentem.

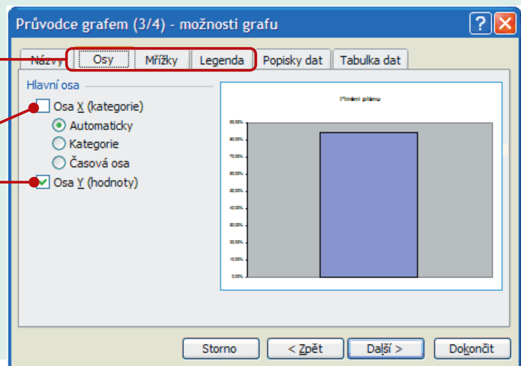
Obr. 4. Dialogové okno *Průvodce grafem (2/4) – zdrojová data grafu.*

dat vše opravte, aby zde byl jen odkaz na označenou buňku **E18** (obr. 4).

Opět klikněte na tlačítko **Další,** a dostanete se do nastavení různých možností grafu. Na kartě **Osy** vypněte zobrazení osy **X** (obr. 5) a na kartě **Mřížka** vypněte možnost zobrazení mřížky. Nakonec přejděte na kartu **Legenda** a zde její zobrazení opět vypněte. Potom již můžete průvodce grafem dokončit.

Na jednotlivých kartách vypněte možnosti zobrazení os, mřížky i legendy.

Vypnutí zobrazení osy X a ponechání zobrazení osy Y.

Obr. 5. Dialogové okno *Průvodce grafem (3/4) – možnosti grafu.*

DALŠÍ ÚPRAVY GRAFU

Graf, který nyní vyjde, ještě neukazuje celou situaci správně, je totiž třeba upravit některá jeho nastavení. Nejprve označte osu **Y** a v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Vybraná osa**.

V zobrazeném dialogovém okně nejprve přejděte na kartu **Měřítko**. V políčku **Maximum** nastavte hodnotu **1** (ve skutečnosti vyjadřuje 100% plnění obratu). V políčku **Minimum** zase doplňte hodnotu **0** (0% plnění obratu). Dále si lze nastavit například **hlavní jednotku**, která vyjadřuje zobrazení označení a hodnot na ose **Y** (obr. 6).

Nyní přepněte na kartu **Vzorky**. Na ní čáru pro vykreslení osy nastavte na **žádnou** a poté vše potvrďte.

Obrázek s výsledným grafem je ještě rušen pozadím, velikostí písma či šířkou sloupečku, ukazující procento plnění (obr. 7). Zkuste tedy nejprve upravit šířku sloupce. Jak?

Kliknutím daný sloupec označte a v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Vybraná datová řada**. Otevře se dialogové okno s několika kartami. Na první kartě můžete například změnit barvu sloupce, ale asi nejdůležitější je nyní karta **Možnosti** (obr. 8). Zde políčko **Šířka mezery** nastavte na hodnotu **0**.

Po potvrzení dialogového okna se sloupec roztáhne na celou šířku grafu. Nyní můžete barvu pozadí změnit z **šedé** například na **bílou**. Pro ohraničení oblasti grafu zvolte stejnou barvu jako pro ohraničení sloupce. Poté můžete upravit celkovou velikost grafu a dostanete výsledný obrázek (obr. 9).

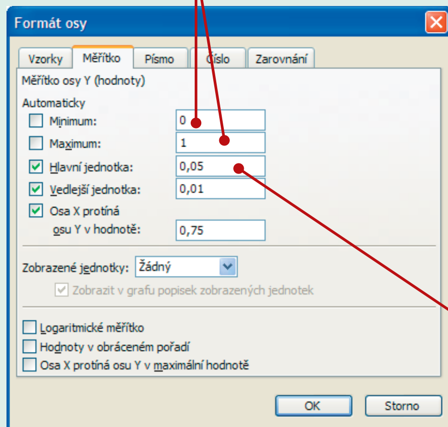
Pokud byste chtěli vědět, jak vše bude vypadat při plánu ve výši 12 milionů Kč, proveďte nejprve výpočet procenta, například v buňce **F18**. Do buňky **F17** nezapomeňte zadat hodnotu **12 milionů Kč** (obr. 10).

Potom vytvořte stejný graf jako u předchozí hodnoty a můžete porovnávat, jak v průběhu období vypadá plnění vzhledem k minimálnímu naplánovanému obratu a jak vypadá plnění vzhledem k navýšenému plánu (obr. 11).

Podobný graf si můžete vytvořit i pro spotřebu materiálu nebo pro čerpání financí, například z dotací nebo z různých grantů. Zde byste vlastně usilovali o to, aby vykreslený sloupec byl co nejnižší.

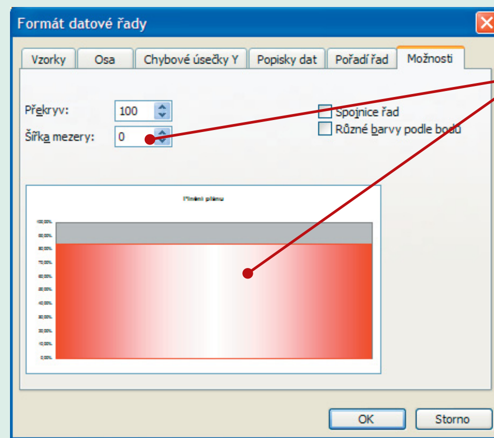
Marie Franců

Nastavení **maximální** a **minimální** hodnoty osy **Y**.

Obr. 6. Dialogové okno *Formát osy*.

Nastavení měřítka pro zobrazení procent (**5 %**).

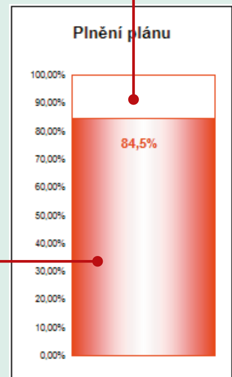

Obr. 8. Dialogové okno *Formát datové řady*.

Po nastavení na nulovou hodnotu se sloupec roztáhne.

Zbývá splnit.

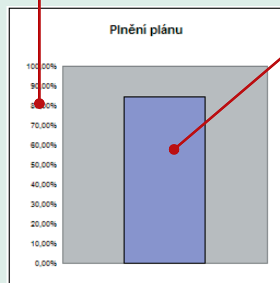
Procento splnění plánovaného obratu.

Obr. 9. Graf plnění plánu II.

Zobrazení čísel je malé.

Šířka sloupce je vzhledem k ploše grafu úzká.

Obr. 7. Graf plnění plánu I.

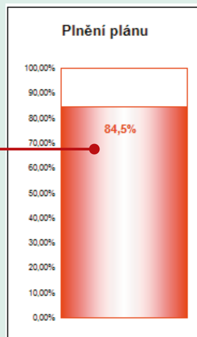
Výpočet procenta plnění.

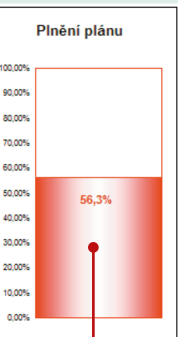
F18 | f_x =E16/F17

	A	B	C	D	E	F
10	červenec	234 670	289 000	567 000	1 090 670	
11	srpen	176 000	567 890	453 000	1 196 890	
12	září				0	
13	říjen				0	
14	listopad				0	
15	prosinec				0	
16	celkem	1 145 170	2 930 680	2 681 300	6 757 150	
17	celkem plánováno				8 000 000	12 000 000
18	procento plnění				84,46%	56,31%

Obr. 10. Upravený plán prodeje.

Plnění při minimálním plánu.

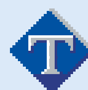
Obr. 11. Graf plnění plánu III.

Plnění navýšeného plánu.

Ideální plánovaná hodnota obratu.

Procento plnění navýšeného plánu.

DOTAZNÍK SNADNO A RYCHLE

Podzimní měsíce bývají plné obchodních aktivit. Konec roku se blíží a je zapotřebí vylepšit obchodní bilanci, zajistit kontrakty na příští rok atd. Mimoto začal i školní rok na základních a středních školách a o chvíli později i další semestr studia na školách vysokých. Všude se vyplňují různé formuláře, dotazníky, výkazy...

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- K čemu může sloužit elektronický dotazník.
- Jak do dokumentu vložit formulářové pole.
- Jak dotazník připravit na vyplňování.
- Název programu: 602Text, freeware.

Vždyť to znáte. Posílat neuměle vytvořené dotazníky poštou a očekávat, že se vám po čase vrátí alespoň částečně vyplněné, není příliš lákavá představa a navíc to v současné době příliš nesvědčí o vaší profesionalitě; vždyť světu vládnou počítače! V tomto článku se dozvíte, že vytvořit takový dotazník nebo formulář pomocí počítače není vůbec nic těžkého. A ve spojení s dalšími možnostmi, které počítače a elektronická pošta přinášejí, to znamená výrazné usnadnění práce.

NEPATRNÝ ROZBOR SITUACE

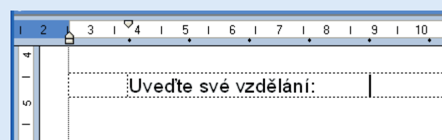
Formulář, dotazník, krátce lejstro. Co takový papír, posílaný někomu s cílem, aby jej poslal vyplněný zpět, má vlastně obsahovat? Měl by přinášet popisné údaje, ale tak, aby je váš protějšek (uživatel) nemohl přepsat a třeba zesměšnit. Dále by měl obsahovat místa, do kterých uživatel má něco zapsat, např. odpověď na otázku. Dále by tu měla být zaškrtávací políčka, umožňující jediným kliknutím myší odpovědět na otázku stylem **ANO** – **NE**: například **Zaškrtněte, máte-li rádi vyplňování formulářů**. A pak ještě může být zapotřebí rozhodnout o něčem výběrem z předem nabídnutých možností. Řekněme, že je položena otázka **Jakým způsobem se dopravujete do práce?** a vedle je připojen volič se seznamem možností – třeba: **pěšky**, **pomocí MHD**, **vlastním autem**, **vlastním letadlem** apod. Ukažme si teď, že není vůbec obtížné takový formulář či dotazník vytvořit.

NAPIŠTE SI KOSTRU BUDOUCÍHO DOKUMENTU

Nejprve bude dobré napsat a zformátovat kostru budoucího „lejstra“ – to znamená nějaký ten nadpis, úvodní text (k čemu to celé je a co se od uživatele očekává) a také spojovací texty a menší nadpisy mezi jednotlivými skupinami formulářových polí.

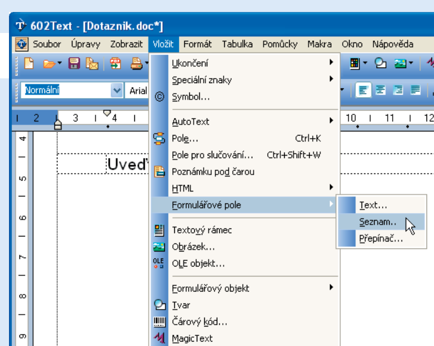
VYTVOŘTE SI SEZNAM

Začněte vytvořením seznamu; to je poměrně efektní prvek každého formuláře. Řekněme, že budete chtít zjistit, jaké má čtenář vašeho dotazníku vzdělání. V tom případě napište do dokumentu vhodný uvozovací text, například: **Uveďte své vzdělání**. Pak se kousek poodsuňte, nejlépe pomocí tabulátoru (obr. 1); bude vhodné nejprve si vše promyslet a rozvrhnout tak, aby formulářové prvky „zařezávaly“.

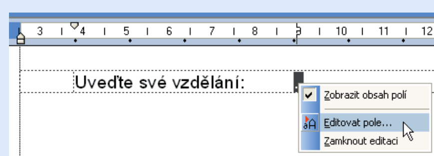
Obr. 1. Připravte se k vložení formulářového pole.

Nyní na pozici textového kurzoru vložte formulářové pole. Z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Formulářové pole** a v následující podnabídce zvolte příkaz **Seznam** (obr. 2).

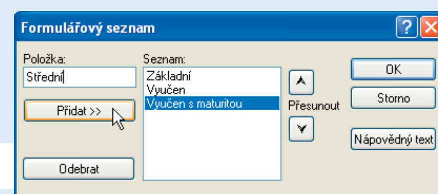

Obr. 2. Tímto příkazem vložte pole Seznam.

Pole je vloženo a zobrazeno jako malý šedý obdélníček se dvěma tečkami. Klikněte na něj pravým tlačítkem myši a v místní nabídce zvolte příkaz **Editovat pole** (obr. 3).

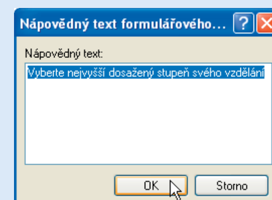
Obr. 3. Zadejte příkaz pro editaci pole.

Obr. 4. Vkládání položek do seznamu.

V dialogovém okně **Formulářový seznam** bude vaším úkolem vytvořit výčet položek, které uživatel před sebou uvidí po otevření seznamu. Uděláte to tak, že položky budete postupně zapisovat do pole **Položka** a kliknutím na tlačítko **Přidat** je přenášet do pole **Seznam** (obr. 4).

Pokud byste chtěli některou z položek naopak ze seznamu odstranit, klikněte na ni myší a potom na tlačítko **Odebrat**. Vpravo od pole **Seznam** vidíte dvojici tlačítek se šipkami. Jejich pomocí můžete položku ze seznamu přesunout na jiné místo – výše či níže.

Obr. 5. Nápovědný text.

Pokud kliknete na tlačítko **Nápovědný text**, otevře se další dialogové okno, a to **Nápovědný text formulářového pole** (obr. 5). V něm můžete vytvořit nápovědu, kterou si uživatel bude moci u seznamu zobrazit a přečíst.

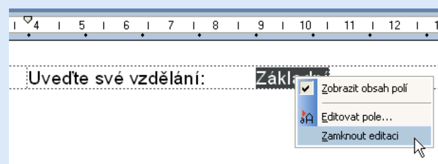
Zadání ukončíte kliknutím na tlačítko **OK**. Na stránce nyní vidíte vpravo od uvozujícího textu šedé pole, ve kterém je vypsána první položka seznamu. Pokud je zde místo položky nápis **{Formulářový seznam}**, není to chyba, ale máte nastaveno zobrazení názvů polí (místo jejich obsahu) – k přepnutí použijte příkaz **Obsah polí** z menu **Zobrazit** nebo příkaz **Zobrazit obsah polí** z místní nabídky.

ZAMČENÍ FORMULÁŘE PRO ZOBRAZENÍ FORMULÁŘOVÝCH POLÍ

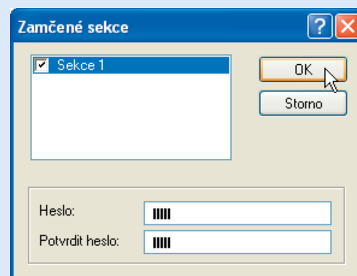
Šedé políčko v ničem nepřipomíná očekávaný seznam. Ale nezoufejte, opět to není vaše chyba. Aby mohl být formulářový prvek zobrazen, je zapotřebí sekci, ve které je vložen, uzamknout. Zkuste si tedy postup uzamčení. Opět klikněte pravým tlačítkem myši do formulářového pole a v místní nabídce tentokrát zvolte příkaz **Zamknout editaci** (obr. 6).
V dialogovém okně (obr. 7) zadejte přístupové heslo, na které bude vázáno odemčení formuláře pro další úpravy. V této chvíli máte celý dokument v jediné sekci, takže zadejte jen heslo a pro kontrolu ho zopakujte.

Pokud v uzamčeném dokumentu kliknete myší na pole formulářového seznamu, toto pole se již zachová podle očekávání – zobrazí se jako uzavřený seznam s rozvíracím tlačítkem v pravé části a kliknutím na toto tlačítko se rozvine seznam jednotlivých položek (obr. 8). Výběrem požadované položky se její text přenese do dokumentu a tam zůstane zobrazen.

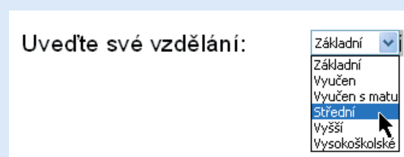
Ještě se podívejme, jak zobrazíte nápovědný text. Pokud máte zobrazen rozvinutý či nerozvinutý seznam, stiskněte klávesu F1. Nápovědný text se vypíše do zvláštního rámečku (obr. 9).

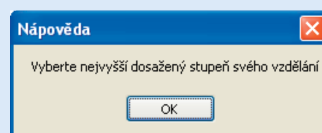
Obr. 6. Uzamčení editace.

Obr. 7. Dialogové okno pro uzamčení sekce.

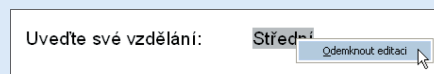
Obr. 8. Seznam otevřený k výběru položky.

Obr. 9. Nápovědný text.

ODEMČENÍ FORMULÁŘE PRO DALŠÍ ÚPRAVY

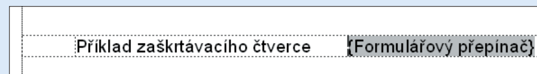
Před vkládáním dalších formulářových polí je zapotřebí dokument odemknout. Klikněte pravým tlačítkem myši na uzamčené formulářové pole a poté na jediný příkaz místní nabídky, a to na příkaz **Odemknout editaci** (obr. 10). Po zadání hesla se dokument odemkne a můžete na něm dále pracovat.

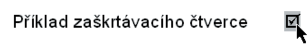
Obr. 10. Odemčení editace.

VLOŽENÍ ZAŠKRTÁVACÍCH ČTVERCŮ

Pole pro zaškrtávací čtverec vložíte do formuláře příkazem **Přepínač** (**Vložit – Formulářové pole**). Pro toto pole se nenastavují žádné další vlastnosti, lze jen specifikovat nápovědný text.

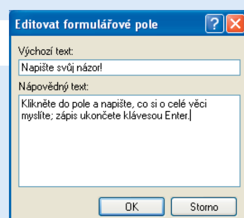
Obr. 11. Pole zaškrtávacího čtverce.

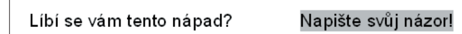
Obr. 12. Podoba zaškrtávacího čtverce po uzamčení formuláře.

VLOŽENÍ POLÍ PRO ZÁPIS TEXTU

Pole pro zápis textu vložíte příkazem **Text** (**Vložit – Formulářové pole**). Pro toto pole můžete nastavit základní text, který bude v poli nabídnut jako výchozí, a samozřejmě také text nápovědy (obr. 13).

Obr. 13. Vytvoření pole pro zápis textu.

Obr. 14. Pole viditelné ve formuláři.

Obr. 15. ... a přepis výchozího textu uživatelem.

FORMULÁŘ V PRAXI

Takto připravené a uzamčené formuláře můžete rozeslat elektronickou poštou svým obchodním partnerům, žákům apod. Vrátí se vám s poli vyplněnými a nastavenými určitým adresátem. Přitom můžete s výhodou využít možnosti hromadné korespondence.

Jiří Lapáček

tip

Pokud chcete některou část dokumentu zpřístupnit pro editaci (tedy vytvořit něco jako přílohu, do které uživatel bude moci napsat třeba životopis apod.), využijte možnosti rozdělení dokumentu do sekcí. Pak můžete uzamknout jen ty sekce, které obsahují formulářová pole.

JAK NA POPISY OBRÁZKŮ ČILI TITULKY

Vytváříte texty s různými obrázky, tabulkami či grafy? Pokud ano, určitě jste se už setkali s problémem, jak vložit jejich popisky (titulky). Pokud totiž titulky k obrázkům či tabulkám vytvoříte správně, textový editor MS Word vám umí také automaticky vygenerovat jejich seznam.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zapnout automatické vkládání titulků.
- Jak vložit titulek ručně.
- Jak vygenerovat seznam titulků.

Název programu: MS Word.

JAK JE TO S AUTOMATICKÝM VLOŽENÍM TITULKU?

Titulky buď můžete vkládat prostřednictvím příkazu sami ručně (při každém vložení obrázku), nebo si můžete zapnout takzvané automatické vkládání titulku (titulek se pak automaticky vkládá při vložení určitého objektu).

JAK ZAPNOUT AUTOMATICKÉ GENEROVÁNÍ TITULKŮ

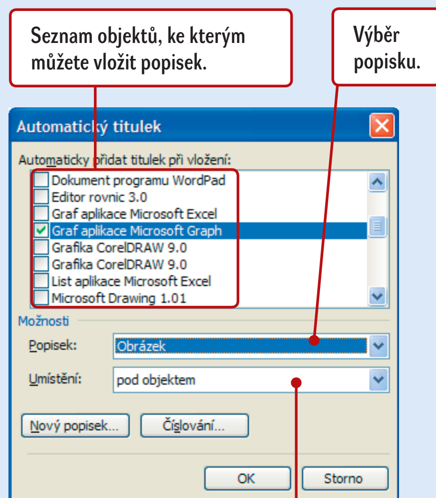
1. V nabídce **Vložit** klikněte na položku **Odkaz** a poté na příkaz **Titulek**.

2. V dolní části zobrazeného dialogového okna klikněte na tlačítko **Automatický titulek**.

Nyní se v novém dialogovém okně (obr. 1) objeví seznam vkládaných objektů, ke kterým chcete automaticky přidávat titulky.

Seznam objektů, ke kterým můžete vložit popisek.

Výběr popisku.

Obr. 1

Volba umístění popisku.

3. Označte položku (položky), ke které chcete automaticky přidávat stejný popisek (například Obrázek, Tabulka).

4. Vyberte umístění popisku (pod objektem či nad objektem) ze seznamu *Umístění*.

5. Zadejte text popisku.

- Klikněte na tlačítko **Nový popisek**.
- Zapište text popisku.
- Klikněte na tlačítko **OK**.

6. Vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

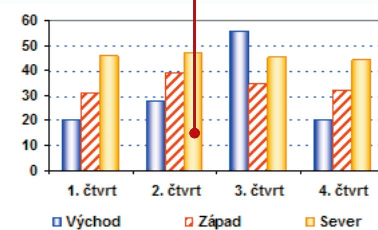
Na první pohled se nic nestalo, ale jakmile objekt daného typu, například graf aplikace Microsoft Graph, do textu vložíte, zvolený popisek se zobrazí ihned pod ním, případně nad ním (obr. 2).

K takto vloženému popisku můžete samozřejmě přidat další vlastní text.

Důležité je vědět, že můžete vkládat i více druhů popisků (titulků) do jednoho textu. Stačí, když znovu otevřete dialogové okno *Automatický titulek* a zde vyberete například položku **Tabulka aplikace Microsoft Word**. Můžete zvolit text *Tabulka* a dále to, že se má titulek objevovat nad vloženou tabulkou. Po potvrzení vybraného nastavení zkuste do textu vložit jakoukoliv textovou tabulku programu MS Word.

Zjistíte, že nastavení titulku funguje správně i při vkládání dalších tabulek (obr. 3). Uvidíte, že vložené tabulky budou automaticky správně očíslovány. Zajímavé je také to, že pokud v rámci textu vložíte novou tabulku před tabulku existující (to znamená, že ji vložíte do textu dodatečně), budou automaticky opravena i čísla tabulek.

Vložený objekt (v tomto případě graf).

Obr. 2

Vložený popisek.

Text připsaný k vloženému popisku.

ZRUŠENÍ VKLÁDÁNÍ TITULKŮ

Na druhou stranu je trochu nevýhodné to, že pokud automatické vkládání titulků v jednom dokumentu zapnete, bude automaticky i v dokumentech dalších. Jakmile tento typ vkládání nebudete potřebovat, zobrazte opět dialogové okno *Automatický titulek* a zatržítka u zvolených položek zase zrušte. Po kliknutí na tlačítko **OK** se automatické vkládání titulků zase vypne.

Vložený titulek tabulky.

Doplnění dalšího textu.

Tabulka 1 Seznam žáků a vybra

Žák	Předmět	Známka
Petr	angličtina	2
Honza	matematika	1

Obr. 3

Vložená tabulka.

JAK JE TO S RUČNÍM VKLÁDÁNÍM TITULKŮ?

Jestliže nechcete pracovat s automatickým vkládáním, zvolte pro každý objekt vkládání ruční.

1. Nejprve do textu vložte daný objekt (obrázek, tabulku).

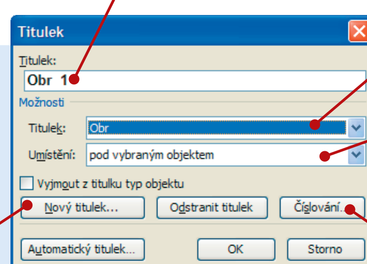
2. Daný objekt označte a v nabídce **Vložit** postupně klikněte na příkazy **Odkaz** a **Titulek**.

3. Zobrazí se dialogové okno *Titulek* (obr. 4) a v něm z rolovací nabídky *Titulek* vyberte pro označený objekt druh popisku.

Ukázka popisku.

1. Vyberte typ popisku.

2. Určete umístění popisku.

Obr. 4

Chcete-li vytvořit nový typ popisku, klikněte na toto tlačítko.

Volba typu číslování popisku.

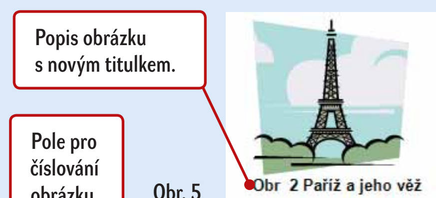
4. Pokud se vám žádný z nabízených textů nelíbí, můžete vytvořit vlastní typ popisku.
- Klikněte na tlačítko **Nový titulek**.
- Zapište nový typ popisku.
- Klikněte na tlačítko **OK**.

Po potvrzení si MS Word bude tento titulek již pamatovat (ale pozor, jen na daném počítači, ne v případě, že byste dokument přenášeli na počítač jiný) a příště jej bude v rozbalovací nabídce již nabízet.

5. V rozbalovací nabídce *Umístění* určete polohu titulku vůči objektu.

6. Pomocí tlačítka **Číslování** můžete pro daný titulek zvolit způsob číslování, tzn. označení arabskými čísly, římskými čísly či abecedně. Také lze zatrhnout, že číslo popisku má obsahovat i číslo kapitoly, ve které se objekt nachází.

7. Po potvrzení se zvolený titulek již zobrazí v dané pozici (obr. 5).

Obr. 5

Obr. 6

A JEŠTĚ JEDNA ZAJÍMAVOST K VLOŽENÝM TITULKŮM

Jestliže k jednotlivým objektům vkládáte titulky (nezáleží na tom, zda automaticky, či ručně), ve skutečnosti do textu vkládáte pole (viz článek *Seznamte se s poli ve Wordu* v čísle 7/2005). Zkuste zobrazit kódy polí, a hned vše uvidíte (obr. 6).

Pořadové číslo titulku je výpočtové pole, které se může snadno aktualizovat. Proto při dodatečném vkládání objektů s popiskem se čísla v dokumentu změní (přečíslují).

JAK VYTVOŘIT SEZNAM OBJEKTŮ ČI TABULEK

Delší texty, různé zprávy, diplomové práce apod. bývají opatřeny seznamem obrázků či tabulek. Někdy se jedná jen o čistý seznam, někdy seznam obsahuje i odkaz na danou stránku. Pokud byste to měli vytvářet ručně, určitě to nebude tvůrčí práce. Proto v textovém editoru najdete nástroj, který dokáže vytvořit seznam automaticky. Postup je následující:

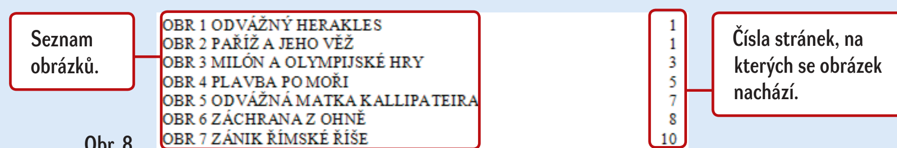
1. Umístěte kurzor v dokumentu na místo, na které potřebujete seznam umístit.

2. Z nabídky **Vložit** postupně příkazy **Odkaz** a **Rejstřík a seznamy**.
Zobrazí se dialogové okno a v něm přejděte na poslední kartu s názvem *Seznam obrázků* (obr. 7).

4. Rozhodněte se pro styl (*formátování*) vytvořeného seznamu (*klasický*, *výrazný*, *formální*).

5. Rozhodněte se, zda seznam obrázků má obsahovat i čísla stran a jak se mají zobrazovat (u textu, vpravo, s vodicí linkou).

6. Klikněte na tlačítko **OK** – seznam se hned vytvoří (obr. 8).

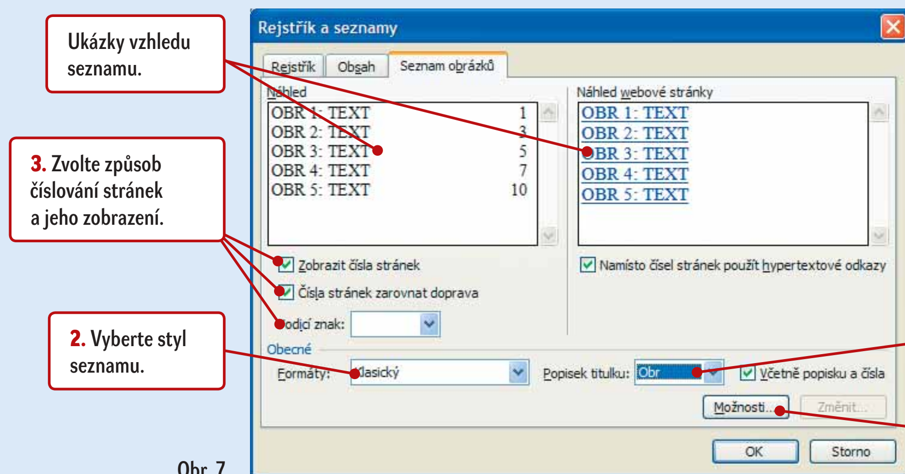
Obr. 8

AKTUALIZACE SEZNAMU

Kdykoliv později můžete seznam snadno aktualizovat, například při přidání dalšího titulku či při změnách v poloze objektů s danými titulky. Stačí do výsledného seznamu kliknout myší a poté stisknout klávesu **F9**.

Zobrazí se dialogové okno (obr. 9), ve kterém si můžete vybrat ze dvou možností: zda se mají aktualizovat pouze čísla stránek, nebo vše (počet i obsah všech položek). Jestliže vyberete druhou možnost (**Celá tabulka**) a kliknete na tlačítko **OK**, MS Word zkontroluje počet titulků, jejich znění i umístění na jednotlivých stránkách dokumentu.

A pokud byste z nějakých důvodů potřebovali seznam již bez dalších aktualizací, celý seznam nejprve označte a potom stiskněte klávesy **Ctrl+Shift+F9**. Tato kombinace kláves totiž zruší výpočtová pole a zároveň zruší propojení s jednotlivými titulky v dokumentu. Jestliže byste příště potřebovali seznam aktualizovat, museli byste vytvořit seznam nový.

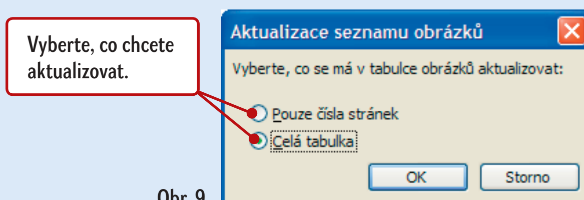

1. Vyberte, ze kterého popisku se má seznam tvořit.

Možnost dalších nastavení pro tvorbu seznamu.

Obr. 7

3. Z rozbalovací nabídky *Popisek titulku* vyberte druh titulku, pro který potřebujete seznam vytvořit, například *Obrázek*, *Tabulka*, *Obr*.

Obr. 9

Marie Franců

JAK CHRÁNIT DĚTI PŘED INTERNETEM

Jistě víte, že na internetu lze najít velké množství nejrůznějších informací, dozvíte se tu zkrátka o čemkoliv. To je sice skvělé pro dospělé uživatele internetu, ale pro dětské oči by všechny informace přístupné být neměly. A právě pro tento případ jsme na naše redakční CD zařadili několik programů, které vašim dětem přístup na internet omezí.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zadat povolené uživatele, kteří se mohou přihlašovat k vašemu počítači.
- Jak omezit otevírání zakázaných stránek.
- Jak mít přehled o veškerém používání vašeho počítače.
- Název programu: Child Control, shareware.
- *http://www.salfeld.com.*

Připravili jsme pro vás také návod na ovládání programu Child Control. Tento program lze po dobu 30 dnů vyzkoušet zdarma, poté si jej musíte zakoupit cca za 30 euro, ale vzhledem k tomu, že se jedná o skutečně profesionální program, jeho pořízení se vám jistě vyplatí.

ZADÁNÍ HESLA

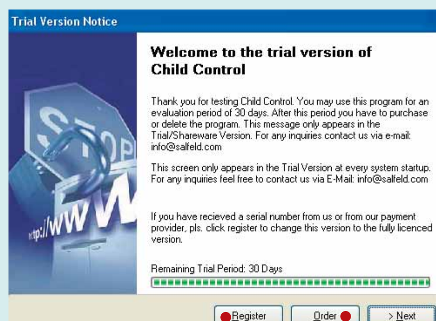
Okamžitě po instalaci se zobrazí okno, ve kterém jste požádáni, abyste zadali heslo (obr. 1). Heslo je velmi důležité, protože právě jím si zabezpečíte přístup k programu, k tomu, abyste jej mohli nastavovat, odinstalovat a měnit. Vepište tedy do řádku zvolené heslo a ještě jednou jej pro pořádek zopakujte. Klikněte na tlačítko OK – tím program spustíte.

Obr. 1. Vepište heslo, pod kterým se budete do programu přihlašovat.

POVOLENÍ UŽIVATELÉ

Po spuštění programu se zobrazí okno, ve kterém máte na výběr, zda chcete program objednat (**Order**), nebo rovnou registrovat – pak je třeba zadat kód, který obdržíte při koupi (**Register**). Pokud chcete pokračovat dále v neregistrované verzi, klikněte na tlačítko **Next** (obr. 2).

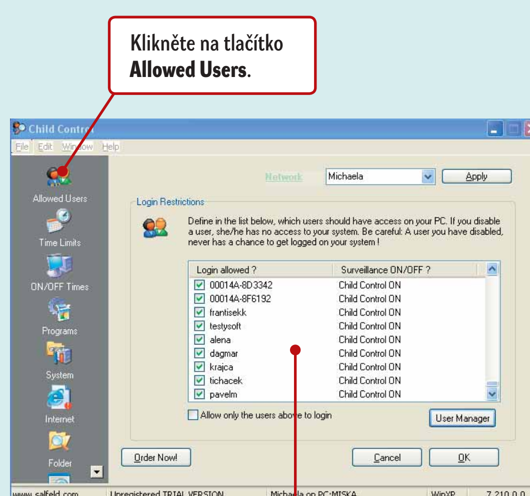
Obr. 2

Registrace programu.

Objednání programu.

Nejprve v programu označte ty uživatele, kteří mohou mít k vašemu počítači přístup. Jde o ty uživatele, kteří mají vytvořen v lokální síti svůj vlastní účet, k němuž se mohou z kteréhokoliv počítače v síti pomocí jména a hesla přihlásit. Klikněte na tlačítko **Allowed Users**, a v okně programu se zobrazí seznam všech uživatelů, pro které byl na vaší síti vytvořen účet (obr. 3). Dále označte zatržítkem ty uživatele, kteří mohou mít přístup k vašemu počítači. Pokud od některého jména zatržítko odeberete, pak tento uživatel nebude mít k vašemu počítači přístup.

Klikněte na tlačítko **Allowed Users.**

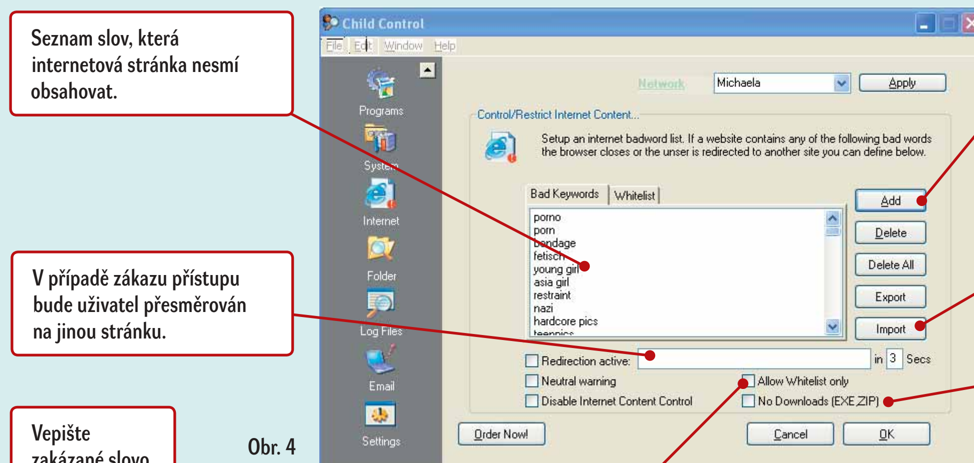
Obr. 3

Označte zatržítkem ty uživatele, kteří mohou mít k vašemu počítači přístup.

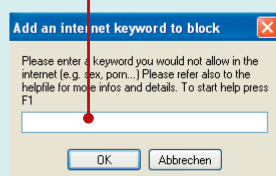
ZAKÁZÁNÍ OBSAHU

Podívejme se, jak zakázat ostatním uživatelům přístup na určité stránky. Klikněte na záložku **Internet**. Tím se v programu zobrazí mimo jiné dvě záložky (obr. 4). Přepněte do záložky **Bad Keywords** se seznamem slov. Tento seznam bude obsahovat taková slova, která jsou často obsažena na různých pornostránkách nebo na stránkách s nelegální tematikou, s tematikou násilí apod. Program vždy nejprve prověří, zda stránka, ke které se bude vaše dítě chtít připojit, takové výrazy obsahuje, a pokud půjde o „zakázanou“ stránku, přístup zakáže. V seznamu vidíte právě slova, o kterých zde byla zmínka. Jde o slova anglická, ale vy můžete přidat libovolná jiná. V takovém případě klikněte na tlačítko **Add**. Otevře se okénko **Add an internet keyword to block**. Vepište do něj slovo, které chcete do seznamu přidat (obr. 5). Pokud chcete některé slovo ze seznamu vymazat, pak na toto slovo klikněte a poté na tlačítko **Delete**. Kliknete-li na tlačítko **Delete All**, budou ze seznamu vymazány všechny výrazy. Tento seznam můžete také uložit ve formátu TXT, tedy jako textový soubor, který je možné zobrazit např. v programu Poznámkový blok. Klikněte na tlačítko **Export**, soubor pojmenujte a uložte.

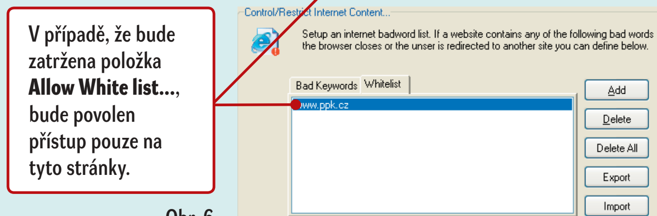
Stejným způsobem můžete textový soubor se zakázanými výrazy do programu importovat. Klikněte na tlačítko **Import**, soubor vyhledejte a načtěte. Dále zde najdete několik položek k zatržení. Pokud zatrhnete položku **Redirection active** a zadáte internetovou adresu, pak v případě, že bude na nějakou zakázanou stránku odepřen přístup, bude zobrazena stránka, kterou vy určíte. Jestliže adresu stránky nezadáte, bude zobrazena stránka varovná. Zaškrtnete-li položku **Neutral warning**, zobrazí se malé okno s hlášením o odepření přístupu. Zaškrtnete-li položku **Disable internet control**, bude tato funkce programu potlačena a budou přístupny naprosto všechny stránky. Jestliže zaškrtnete položku **No downloads**, bude zakázáno stahovat z internetu soubory s koncovkou ZIP nebo EXE, které mohou být nositeli viru. Zaškrtnete-li položku **Allow Whitelist only**, bude povoleno otevírat pouze ty stránky, které uvedete v tzv. bílém seznamu. Ten si vytvoříte tak, že přepnete do záložky **White list** (obr. 6). Kliknete-li na tlačítko **Add**, otevře se okno **Add to white list** (obr. 7). Vepište do něj adresu povolené stránky a podobně jako na předchozí záložce i zde můžete tento seznam organizovat tak, že některé stránky z něj vymažete (**Delete**) nebo seznam importujete z textového souboru.

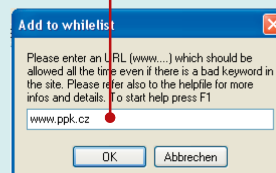
Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

Obr. 7

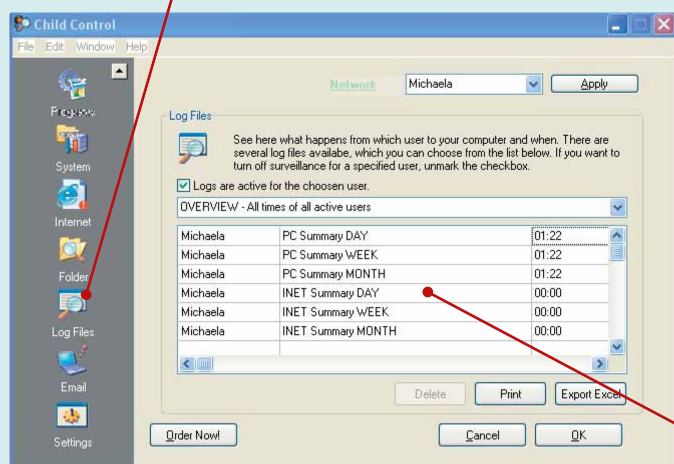
PŘEHLED O ČINNOSTI POČÍTAČE

Díky programu se také můžete dozvědět o všech činnostech, které byly s vaším počítačem podnikány, tedy i za vaší nepřítomnosti. Klikněte na tlačítko **Log Files** v levém seznamu. Zobrazí se okno (obr. 8) se seznamem uživatelů, kteří se přihlásili a váš počítač používali. V tomto okně najdete také rozbalovací seznam (obr. 9), který umožňuje zjistit celou řadu skutečností. Můžete si např. vybrat, zda se má zobrazit seznam všech navštívených internetových stránek (**All visited URLs...**), a to buď v krátké, či celkové verzi, nebo např. všechny spouštěné programy (**All started EXE Files**).

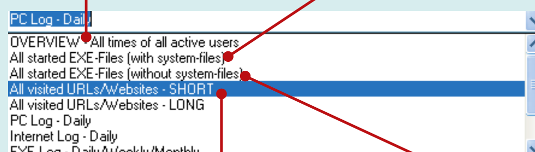
-mia

POSÍLÁNÍ PŘEHLEDU — info

Celkový přehled o tom, co se na vašem počítači dělo, můžete mít i tehdy, když doma nejste. Klikněte na tlačítko E-mail a zaškrtněte políčko **Enable Email Notification**. Do kolonky **Sent to** vepište svoji e-mailovou adresu a kliknutím na tlačítko **Testemail** můžete vyzkoušet, zda je zasílání funkční. Zadejte také přihlašovací jméno, heslo, adresy POP3 a SMTP (adresy, které zadáváte tehdy, když do programu pro práci s elektronickou poštou přidáváte účet) a do kolonky **Subject** vepište nadpis e-mailu.

Obr. 8

Obr. 9

KAM S VAŠIMI STRÁNKAMI?

V minulém čísle našeho časopisu jsme si řekli, jakými způsoby můžete vytvořit vlastní internetové stránky. Zaměřili jsme se na to, jak vytvořit vlastní HTML soubor se všemi obrázky, texty, animacemi a dalšími doplňky.

Pokud je však tento soubor uložen na vašem počítači, pak se jím můžete pochlubit maximálně tomu, kdo přijde k vám domů – to by jistě bylo škoda, a proto je třeba hledat cestu, jak stránky publikovat na internetu, aby byly přístupné komukoliv.

PŘÍPAD PRVNÍ – VLASTNÍ SERVER

Stránky, které jsou na internetu volně přístupné, se nacházejí na tzv. serveru. To je počítač, který je 24 hodin denně připojen k internetu a na němž jsou určité dokumenty (hlavně HTML stránky) přístupné pro kohokoliv, kdo se k tomuto počítači připojí (tedy vepíše jeho internetovou adresu). Jednou z možností, jak vlastní stránku publikovat, je publikovat ji na vlastním serveru. Řekněme si však rovnou, že pro naprostou většinu našich čtenářů je takováto možnost předem vyloučena. Provoz takového serveru je totiž velmi náročný finančně a jeho obsluha a správa patří do rukou technicky zkušeného uživatele. Na takový server se vejdou miliony stránek, a tak v případě, že chcete vystavit pouze své

Pronájem prostoru na serveru nabízí i portál Seznam.

Při objednávání volného prostoru na serveru je třeba se nejprve zaregistrovat.

Na některých stránkách najdete nabídku bezplatného webhostingu, která souvisí s nutností objednání domény.

osobní stránky či prezentaci firmy, jedná se o nepřiměřeně velký prostor.

WEBHOSTING – PRONÁJEM MÍSTA

Daleko lepší je obrátit se na specializovanou firmu, která takový server vlastní a ochotně vám na něm určité místo pronajme. Takovou službu nazýváme webhosting a firem, které ji nabízejí, najdete spoustu. Asi vás překvapí, že za určitých podmínek je tato služba zcela bezplatná. Hlavně v tom případě, že vaše stránky (tedy soubor HTML a všechny ostatní obrázky, databáze, mediální a jiné soubory) nepřesáhnou určitou maximální velikost. My jsme v současné době objevili bezplatnou webhostingovou službu, která nabízí dokonce až 500 MB prostor na disku, a to je skutečně hodně. Možná se vám zdá zvláštní, že někdo nabízí zdarma to, co jinde můžete mít jen za peníze. Jde však o to, že od služby, která je poskytována zdarma, nemůžete očekávat to, na co byste měli nárok v případě služby placené.

I V PŘÍPADĚ WEBHOSTINGU BEZPLATNÉHO JE TŘEBA DODRŽOVAT PRAVIDLA

I v případě, že jste se rozhodli pro webhosting, který je poskytován zdarma, musíte hrát podle určitých pravidel, jinak budou vaše stránky zrušeny a vy třeba přijdete o svá data. S následujícími podmínkami většinou souhlasíte při registraci. A co mezi ně patří?

1. Zákaz publikace nedovoleného obsahu (takového, který podporuje rasovou či jinou nesnášenlivost, porušuje autorská práva nebo je poskytován ke stažení – např. nelegální soubory MP3).

2. Zákaz využívání přiděleného místa jako úložiště souborů, pokud na ně nevede odkaz ze stránek.

3. Zákaz spojování více virtuálních prostorů odkazy v jeden a obcházení maximální velikosti přiděleného prostoru.

4. Zákaz rozesílání nevyžádané pošty (tzv. spamu).

5. Zákaz provádění různých zátěžových testů, které by mohly chod serveru zpomalit.

CO ČEKAT OD PLACENÉ SLUŽBY?

1. Prostor bez reklamy

To hlavní, čím vlastně platíte ve službě bezplatné, je umístění reklamy na nějakou službu nebo produkt. S povahou této reklamy nemůžete nic dělat – tato reklama je na vaše stránky umístěna automaticky. Pokud však za nějaký webhosting platíte, na vašich stránkách nebude umístěna žádná reklama poskytovatele místa, ale pouze ta, se kterou budete souhlasit a za kterou třeba i získáte peníze.

2. Technická podpora a garance přístupu

V případě bezplatného webhostingu si svoje stránky nahráváte na server a spravujete je sami. To může v některých případech přinášet různé problémy. Asi nejzásadnějším problémem je to, že při bezplatném webhostingu vám nikdo negarantuje, že vaše stránky budou dostupné 365 dnů v roce po 24 hodin denně. Bohužel výpadky sítě nejsou ničím ojedinělým. Dojde-li k výpadku, vždy se upřednostňují platící zákazníci, protože přístup k jejich stránkám nemůže být přerušen. Zvlášť pokud by šlo o stránky komerční firmy, byla by takováto situace velmi nepříjemná, a proto je lepší uvažovat o službě placené. Koneckonců, náklady na placený webhosting nejsou příliš vysoké. Pokud budou vaše stránky obsáhlejší, jistě se vám bude hodit technická podpora, na kterou máte v případě placené služby také nárok. K dispozici je např. telefonické centrum, kam můžete kdykoliv zavolat, pokud máte se stránkami nějaké problémy.

3. Volba názvu stránky (domény)

Problematika domén je poněkud širší, stačí však vědět, že se jedná o název stránky a tvar internetové adresy stránky. V případě, že se spokojíte s webhostingem bezplatným, je vám poskytnuta taková adresa stránek, která bude pro vaše potenciální návštěvníky hůře zapamatovatelná. Např. pokud si takový webhosting pořídíte na stránkách *www.sweb.cz*, bude adresa vaší stránky buď *www.sweb.cz/*

Příklad rozhraní pro tvorbu internetových stránek a nahrávání souborů na server.

jméno vaší stránky, nebo *jméno vaší stránky.sweb.cz*. To může stačit, pokud se jedná o vaše osobní stránky, ale v případě komerční firmy tato adresa nevzbuzuje dobrý dojem. V případě komerčního webhostingu je vám v některých případech poskytnuta vybraná doména (adresa) ve tvaru *www.váš název.cz*. Jestliže tuto doménu neobdržíte, není problém ji dokoupit – pokud je v požadovaném tvaru volná. Doménu si vlastně nekupujete, ale na určité období si ji pronajímáte. Jestliže od pronájmu odstoupíte, tuto doménu může obdržet jiný zájemce.

4. Poštovní účty

Součástí nabídky webhostingu je také určitý počet e-mailových schránek, které vám jsou k dispozici. V případě, že se jedná o webhosting bezplatný, obdržíte většinou schránku pouze jednu, a dokonce jen s malou kapacitou. Jestliže si však pořídíte webhosting placený, obdržíte schránek více, a to tím více, čím je vaše služba dražší. V případě, že jste obdrželi také tzv. doménu prvního řádu (tedy adresu ve tvaru *www.název vaší stránky.cz*), budou v tomto tvaru (přesněji řečeno: ta část e-mailové adresy, která se nachází za znakem zavináč) i adresy přiřazené k e-mailovým schránkám.

5. Prostor

V zásadě lze říci, že v případě bezplatného webhostingu bývá nabízen prostor o velikosti 10 – 50 MB. Existují však i výjimky, kdy se velikost poskytovaného prostoru pohybuje v řádu stovek MB. Tyto nabídky jsou však většinou dostupné jako bonus při registraci domény prvního stupně, za kterou zaplatíte kolem tisíce korun na jeden rok. Dejte si tedy dobrý pozor na stránky, které nabízejí webhosting s velkým objemem zdarma – velmi často totiž musíte nejdříve vybrat nějakou doménu pro registraci, objednat ji a posléze také zaplatit. Pouze tehdy vám bude volný prostor poskytnut.

Na stránkách www.hostingy.cz můžete hledat v nabídkách webhostingu pomocí přehledného formuláře.

Výpis stránek, kde je poskytován bezplatný webhosting, najdete na adrese http://free.hostingy.cz.

6. Technické zázemí a další služby

Budou-li vaše stránky obsáhlejší, jistě vás bude zajímat, jaké je technické zázemí poskytovatele místa. Pokud toho vaše stránky nabízejí více, je pro vás důležitá informace o tom, jak výkonný je server a jaký software je používán. Pro některé stránky je také důležité, na které platformě server běží – tedy zda jde o Windows, anebo o Unix, který rozlišuje velká a malá písmena v názvu souborů.

JAK NAJÍT TU PRAVOU SLUŽBU

Jak již bylo řečeno, firem, které webhosting nabízejí, existuje skutečně hodně. Naštěstí však existuje možnost, jak se všemi nabídkami jednoduše probrat a jak vybrat tu pravou službu, která by se pro vás hodila. Nejprve je třeba si ujasnit, co vlastně budete od pronajatého prostoru požadovat. Jak velké místo? Jaké další služby by měl poskytovatel nabízet? Potom se připojte k internetu a projděte si některé internetové stránky, které se webhostingem zabývají. Na takových stránkách najdete speciální formulář, ve kterém zatrhnete, o které služby máte zájem. Poté kliknete na tlačítko a před vámi se zobrazí nabídka, která kritériím vyhovuje, a vy si můžete pohodlně vybrat. Doporučujeme vám např. stránky *www.hostingy.cz*, kde můžete jednotlivé nabídky porovnat, nebo třeba stránky *www.hormart.cz*. Podobně můžete vyhledávat i v případě, že požadujete webhosting bezplatný. Aktuální přehled těchto služeb najdete na adrese *http://free.hostingy.cz*.

-mia

KDE NA INTERNETU HLEDAT HOSPODY

Posedávání v různých hospůdkách, barech, vinárnách, restauračních zařízeních, pivnicích prostě už patří k naší národní kultuře. Není se tedy co divit, že informace o výše jmenovaných podnicích pronikly i na internet. Zde si můžete zjistit, zda se v určité lokalitě nachází příhodný podnik a také to, kolik v něm stojí pivo a která jídla se tu podávají.

WWW.RESTAURACE.CZ

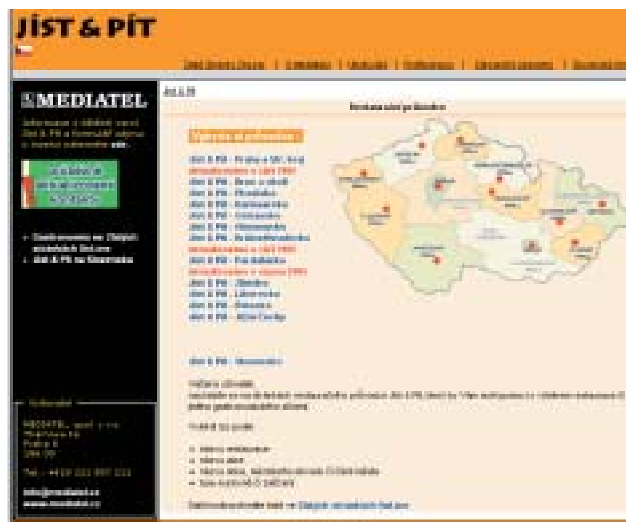
Na stránkách *http://www.restaurace.cz* si nejprve zvolíte, zda hledáte restauraci, bar, vinárnu, pizzerii apod. Potom již můžete procházet seznamem příslušných podniků, které jste si vybrali. Najdete zde kontakt na příslušné zařízení a také komentáře těch, kdo toto zařízení již navštívili. Vyhledávat můžete i pokročilým způsobem, tedy zadáním jména podniku, města či jídla.

WWW.CREST.CZ

Pokud si potrpíte na pěkné restaurace, dobrou kuchyni a nápoje, pak budou stránky *www.crest.cz* pro vás to pravé. Na hlavní stránce se dozvíte např. to, kde je otevřena nová restaurace, o speciálních akcích, slevách, týdnech cizokrajné kuchyně, a dokonce tu najdete denní menu ve vybraných restauracích. Dále si přečtete hodnocení restaurací, mezi kterými můžete také vyhledávat. A nakonec se můžete zaregistrovat jako štamgasti a získat tak zajímavé výhody.

WWW.CESKE-HOSPUDKY.CZ

Stránky *http://www.ceske-hospudky.cz* jsou skutečně profesionálně zpracované a jejich obrovská výhoda je v propracovaném vyhledávání mezi českými hospůdkami. Vyhledávat můžete ve velmi obsáhlém katalogu: v něm jsou podniky řazeny jednak podle zaměření (kavárny, bary, hospody), jednak podle lokality. Dále lze vyhledávat zadáním kritérií: např. se rozhodnete hledat kavárnu v centru Lovosic, kde by podávali steaky a minerální vodu Evian, kliknete na tlačítko a okamžitě se dozvíte, zdali se zde takový podnik nachází.

WWW.JISTAPIT.CZ

Na adrese *http://www.jistapit.cz* najdete na úvodní stránce mapu České republiky. Pokud na určitou lokalitu kliknete, posouváte se ve vyhledávání podniku dále a můžete zadat další kritéria, např. požadovanou kuchyni a přesné vymezení lokality. Poté obdržíte soupis vyhovujících podniků s mnoha potřebnými informacemi: vedle kontaktu a adresy internetových stránek např. informace o tom, zda lze platit kartou, zda je restaurace klimatizována, co nabízí apod.

WWW.JIDELNILISTEK.CZ

Také rádi navštěvujete v polední pauze restaurace, které nabízejí speciální menu za sníženou cenu? Na stránkách *www.jidelnilistek.cz* je zveřejňováno týdenní menu vybraných restaurací. Podívejte se tedy, jestli mezi nimi není i ta vaše. Najdete zde také běžný jídelní lístek určité restaurace.

WWW.GOURMET.CZ

Stránky *http://www.gourmet.cz* mají ve svém podtitulu uvedeno „pro hladové, žíznivé a nevyspalé“ a tuto charakteristiku i naplňují. Můžete zde totiž vyhledávat mezi restauracemi, bary a vinárnami a hotely podle podobných kritérií jako v ostatních případech. Většinou zadáte lokalitu, dotaz specifikujete a po chvíli hledání se zobrazí soupis podniků, které vašim představám vyhovují.

-mia

CHRÁNÍME DĚTI PŘED INTERNETEM

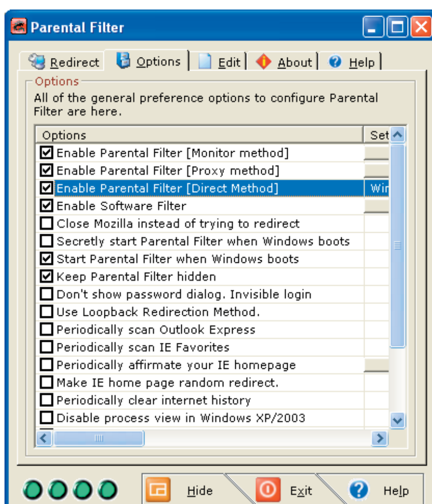
Jak ochránit své děti či vnoučky před nevhodným obsahem internetu? To je otázka, která trápí nemálo zodpovědných rodičů či prarodičů, a právě pro ně přinášíme na CD některé programy, které se o tuto ochranu snaží. Věc však není jednoduchá a programy samy skýtají nemálo úskalí.

DVAKRÁT MĚŘ, JEDNOU ŘEŽ!

Před instalací si uvědomte všechna rizika. Instalace těchto programů představuje těžký zásah do systému a uživatel může být „odměněn" značnými problémy. Proto by tyto programy měli obsluhovat uživatelé, kteří už nejsou úplnými začátečníky. Hlavně si nainstalujte pouze jeden, maximálně dva tyto programy naráz! Sám jsem se spálil, když jsem si je nainstaloval všechny, a pak jsem se nestačil divit, co se mi to se systémem děje. Staré přísloví o více kohoutech na jednom smetišti se tak jen potvrdilo a platí jak pro tyto programy, tak pro firewally a programy antivirové.

HESLO JE ZÁKLAD

Při instalaci těchto programů budete vyzváni k zadání uživatelského jména a hesla. Heslo si dobře zapamatujte a zapište, nejlépe na více míst. Bez něj byste již nejspíš nemohli aplikaci odinstalovat. Heslo v programu slouží jako ochrana před dětmi. Program, který je má kontrolovat, by při troše šikovnosti mohly odinstalovat či překonfigurovat a ten by pak nemohl splnit svou funkci. Některé z programů rovněž umožňují úplně zablokovat přístup systému k internetu, pokud se je někdo pokouší odstranit. To je společně se zapomenutým heslem přímo vražedná kombinace, která by nejspíš skončila reinstalací systému či jeho obnovou.

Nastavení programu pro ochranu dětí před nevhodným obsahem.

NA CO SE ZAPOMÍNÁ

Tyto programy zasahují hlouběji do systému. Při jejich instalaci mějte pokud možno zavřené všechny ostatní programy, přinejmenším však internetové prohlížeče a instant messengery. Téměř každý program při instalaci upozorňuje, aby uživatel nejdřív ukončil ostatní programy. Zde je to bezpodmínečně nutné dodržet, protože pokud se některý z těchto hlídacích buldoků zakousne při instalaci do spuštěného programu, výsledkem je špatné fungování programu či nestabilita systému. Některé z těchto programů vyžadují po instalaci/odinstalování restart počítače. Jejich instalaci a pravomoci také nejspíš budete muset povolit v SP2 (Service Pack 2 pro Windows XP) nebo ve firewallu. Pokud programy nainstalujete a negarantujete jim potřebná práva, mohou vás omezovat v přístupu k internetu. To, že se u vašeho firewallu domáhá práv zrovna tento program, vyvodíte z toho, že se tak stane v krátké době po instalaci a spuštění programu, případně po restartu, tj. v době, kdy můžete očekávat aktivitu programu. Hlavním vodítkem bývá název procesu podobný názvu programu či totožný s ním. Povolení udělte programu napořád, ne jen jednorázově, abyste po restartu nemuseli vzpomínat, zda proces, který se dožaduje vstupu na internet přes firewall, je tentýž co předtím.

NIKDO NENÍ DOKONALÝ

Pamatujte, že tyto programy jsou vyvíjeny především v zahraničí a pro zahraniční uživatele. U většiny z nich budete muset přidat do databáze zakázaných slov množství českých výrazů, aby ochrana byla dostatečně široká. Toto nastavování a zkoušení vám může zabrat večer či dva, ale vaše děti za to stojí. Úkol ochránit děti od nevhodného obsahu je sám o sobě nesmírně technologicky náročný a použitých metod je mnoho. Nezlobte se tedy, pokud tyto filtry zablokují i obrázky, které jsou jen podezřelé a na nichž není nic zlého, a občas jim nějaký nemravný obrázek unikne. Vy si jakýkoliv obrázek či stránku můžete jednoduše odblokovat zpravidla použitím klávesové zkratky a napsáním hesla. Pak ale bývá zapotřebí stránku v prohlížeči znovu načíst, k čemuž slouží klávesová zkratka F5 – okno však musí být v daném okamžiku aktivní (označené kliknutím).

JAK SE TO POZNÁ?

Pokud program zablokuje obrázek či stránky, dá vám o tom většinou sám vědět. Ve většině případů se ale s varovnou hláškou či novým oknem setkáte i přímo v internetovém prohlížeči. Některé programy jsou však agresivnější, a pokud je ochrana aktivní, okno bez řečí zavřou. Stejně tak ty agresivnější z nich mohou bez varování zavřít okno prohlížeče či zavřít instant messenger (např. ICQ) kvůli slovu, které se jim nezdá. Některé z těchto programů umějí rozlišovat mezi více uživateli a jejich konfigurace je tak mnohem efektivnější. Doporučuji vám mít ve Windows více účtů, abyste mohli pracovat neobtěžováni těmito programy. O činnostech probíhajících na počítači lze nechat ukládat záznamy, tzv. logy.

Do logů lze zaznamenávat různé údaje, jako je čas, délka připojení či velikost stažených/odeslaných dat vzhledem k jednotlivým aplikacím.

-imh

DIALERY – WEBOVÍ ZLODĚJI

O dialerech, podvodném přesměrování internetového připojení, jsme na stránkách našeho časopisu už jednou psali a na PPK CD jsme přinesli některé programy na ochranu před nimi. V článku jsme radili, jak se před dialery chránit. Jak se celá kauza vyvíjí dál?

Problém dialerů je hezkou ukázkou fungování našeho státu. Ve státním aparátu platíme ze svých daní nejrůznější úředníky, a ti si na nás vymýšlejí stále horší byrokratické oprátky. Když pak ale přijdou problémy, které mají řešit, začnou si hrát na mrtvého brouka. V tomto případě jsou mrtvým broukem ČTÚ (Český telekomunikační úřad) a MI (Ministerstvo informatiky).

JAK TO VŠECHNO ZAČALO?

V minulém článku jsme vysvětlili, co dialery jsou a v čem spočívá problém. Dialery jakožto programy, viry či skripty ActiveX umějí na nezabezpečených počítačích nenápadně přepojit uživatele z běžné linky v ceně okolo 20 Kč za hodinu při večerním provozu na linky s tarifem až 99 Kč za minutu. Zákazník si však přepojení (proběhne během pár vteřin) většinou nevšimne a podiví se až nad účtem, který mu od operátora přijde. Typickým příkladem je chudák babička z vesnice, které nehlídaný vnouček několikahodinovým brouzdáním na erotických stránkách zvýší účet o několik tisíc korun. Příčinou bývá nezabezpečený počítač a chytrý dialer a výsledkem pak brunátná babička, dožadující se reklamace faktury za telefon.

Internet je plný číhajících nástrah.

A TAK SE SLEPIČKA VYDALA ZA...

Okradený zákazník se s fakturou dostaví ke svému operátorovi, aby ji reklamoval. Ten mu však sdělí, že služba proběhla bez problémů, a reklamace je zamítnuta. Ostatně operátor sám má z celé částky jen malé procento a vina leží na někom, kdo se schovává na exotickém ostrově. Operátor mu ale službu za zákazníka musí zaplatit a vyúčtovat. A tak začíná problém, který se táhne už roky...

První, kdo se u nás pustil do zvedání tohoto břemene, je Český Telecom. Ostatně k němu jakožto dominantnímu operátorovi směřovaly stížnosti zákazníků. Jako vedoucí firma na trhu nemá zapotřebí kvůli pár korunám nechat ničit svou pověst těmi, kterým nebyla uznána reklamace. Proto se rozhodl implicitně zakázat volání na tyto drahé linky s předvolbou 976. Jaké však bylo překvapení, když ho ČTÚ za snahu o ochranu zákazníků „odměnil“ výchovnou pokutou!

POMOZ SI SÁM!

Zatímco ve státech EU jsou dialery většinou ošetřeny zákonem, zde jakákoliv dobrá vůle našich úřadů i zákonodárců chybí. Český Telecom dokonce dne 22. 6. 2005 zorganizoval ohledně dialerů besedu „u kulatého stolu“. Přišli zástupci ČT, ČOI, APVTS (Asociace provozovatelů veřejných telefonních sítí), nezávislí odborníci i novináři, jen zástupci ČTÚ se nedostavili. Tento úřad jeví už dlouhou dobu maximální odpor jakkoliv se k řešení tohoto nemalého problému postavit a místo toho rozdává pokuty nalevo napravo, pro jistotu i těm, kteří se snaží problém řešit.

-imh

EMOCE V ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACI

Je obecně známým faktem, že mluvené slovo je jen malou součástí mezilidské komunikace. Přinejmenším stejný význam hraje mimika, gestikulace a jiné tzv. nonverbální vyjadřovací prostředky. Ty však ve většině typů elektronické komunikace nelze využít a náš projev tak může být značně ochuzen, případně i zkreslen. Nebo je tomu jinak?

tip

Pokud máte pocit, že náš soupis akronymů a smajlíků je příliš skromný, doporučujeme některou z těchto internetových stránek:

http://woozy.misto.cz/_MAIL_/akronymy.html

http://stmbs.kvalitne.cz/smajliky/

http://xhodiny.carnero.info/smileys.php

Jen chvíli po uvolnění internetu z armádních kruhů lidé zjistili, že se jedná o velmi silný komunikační nástroj. Psané slovo je však dosti „suché“ a zvláště při neformálním rozhovoru nevyjádří vždy to, co měl pisatel na mysli. Lidé si s tím však záhy poradili a na svět přišly tzv. „emotikony“ a „akronymy“.

CO TO VLASTNĚ JE?

Jako emotikony jsou odborně označovány všem známé „smajlíky“. Tento český výraz je zkomolenina z anglického „smiles“ („úsměvy“). Jedná se o zvláštní sekvence znaků, které v psané komunikaci vyjadřují pocity (proto emotikony – „ikony emocí“). V posledních letech se objevují také smajlíky grafické.

Akronymy pak nazýváme zkratky pro četně využívaná slova či slovní spojení. Někdy se jedná o „čistokrevné zkratky“, tedy o počáteční písmena původních slov, jindy hláskováním akronymu získáme fonetické znění konkrétního slova či slovního spojení. Téměř všechny běžně používané akronymy jsou převzaty z anglického jazyka.

KDE JE LZE POUŽÍT?

Jak smajlíky, tak akronymy dokáží při vhodném používání obohatit komunikaci a předcházet nedorozuměním. Například lze citově obohatit význam věty „Ty jsi ale šmudla.“, když za ni přidáte pouhé tři znaky: ;-). Nicméně je třeba si uvědomit, že smajlíky jsou určeny hlavně pro neformální komunikaci. A tak zatímco třeba osobní e-maily, chaty, instant messaging (ICQ, IRC aj.) a zprávy SMS lze považovat za skutečný domov smajlíků i akronymů, na osobních webových stránkách, v interních dokumentech firmy a na podobných místech je lépe tento způsob vyjadřování využívat v omezené míře. Snad není třeba dodávat, že v tištěných materiálech vyšší důležitosti (knihách, časopisech, úředních dopisech apod.) by se neměly vyskytovat vůbec.

JE VÝZNAM PEVNĚ DÁN?

Jak jsme se již zmínili, akronymy jsou zkratky z anglických slov (či frází), a proto lze jejich význam jen těžko zaměnit. Naproti tomu u smajlíků neexistují žádná pravidla, co který znamená. Určité zvyklosti sice nalézt lze, ale zvláště u těch méně používaných se výklad mnohdy diametrálně liší.

V tabulkách u tohoto článku naleznete několik nejběžnějších akronymů i emotikonů včetně vysvětlení jejich významu. Nepovažujte však tento seznam za nějaký zákoník. Výklad se může lišit a nejdůležitější je, aby osoba, s níž komunikujete, vašemu textu rozuměla.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

Akronym	Význam v angličtině	Překlad do češtiny
BTW	by the way	mimochodem
ASAP	as soon as possible	co nejdříve, jak to jen bude možné
IMHO	in my humble opinion	podle mého (skromného) názoru
OT	off topic	(informace) mimo téma hovoru, diskuze
OTOH	on the other hand	na druhou stranu
WRT	with respect to	s ohledem na
FYI	for your information	pro tvoji informaci
OIC	Oh, I see.	Aha, chápu.
CUL8R	See you later!	Uvidíme se později
FMPOV	from my point of view	z mého pohledu
LMN	Let me know	Dej mi vědět
H! WYM	Hey! Watch your mouth!	Hej! Dávej pozor, co říkáš!
RUOK?	Are you OK?	Jsi v pořádku?
THX	thanks	děkuji
PLS	please	prosím
FAQ	frequently asked questions	často kladené otázky
4U	for you	pro tebe
U2	you too	ty také

Smajlíky	Obvyklý význam
:-) :)	úsměv, smích nebo sarkasmus
:-D :)))	velký smích
:-(:(	mračení se, nespokojenost
:(((	velká nespokojenost
;-) ;)	mrkání nebo flirtování
:-/	skepse, bezradnost
:-I	lhostejnost
:-p :P	vyplazený jazyk
:-O :-o	údiv, překvapení
:-@	řvoucí
8-)	příjemně překvapen
8-|	napětí, překvapení
8-(	nepříjemně překvapen
:-X	o tom nemůžu mluvit
:'-(:'(	pláč
:'''(	intenzivní pláč
:-*	polibek
:'-) :')	pláč z radosti (štěstí)
:*)	opilý
:-~)	nastydlý
|-I	spící
|-O	zívající nebo chrápající

Grafický smajlík	Obvyklý význam
	úsměv
	smích
	nespokojenost
	naštvaný
	flirtování
	skepse
	lhostejnost
	vyplazený jazyk
	pláč
	pláč z radosti
	šibal
	spící
	bezradnost
	nechápající

JAK ZACHRÁNIT DATA Z POŠKOZENÉHO DISKU

Zn.: Za jakoukoliv cenu. Jen pevně doufáme, že vás tato situace nepotkala ani nepotká. Máme na mysli havárii disku, na kterém jsou (nebo byla) nezálohovaná data.

info

Za ilustrační snímky a za pozvánku do laboratoře děkujeme firmě TDP-Ontrack, Praha (http://www.tdp-ontrack.cz).

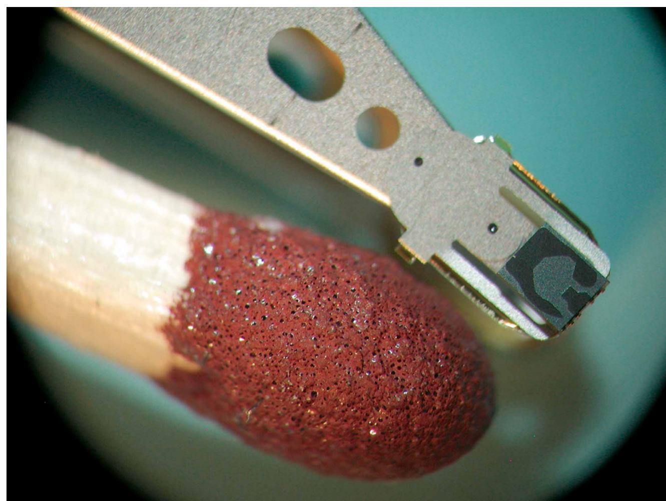
Smažete-li omylem nějaký soubor z pevného disku, je zpravidla možné tento soubor obnovit, přijdete-li na to včas. Takovou záchrannou operaci zvládne i mírně zkušený uživatel.

Může se ale stát, že na pevném disku dojde k mechanické závadě nebo k poruše jeho elektronické části.

KDYŽ VYPOVÍ SLUŽBU ELEKTRONIKA

Pokud jste viděli, jak vypadá pevný disk uvnitř, víte, že jeho součástí je deska s elektronikou. Ta řídí zápis dat.

Jedním z malých pokladů firem zaměřených na záchranu dat je sbírka desek pocházejících z mnoha disků různých výrobců. Jestliže se deska poškozeného disku ve sbírce nachází, je skoro vyhráno. Do desky je třeba nahrát potřebný firmware (program pro obsluhu disku), desku s elektronikou připojit k disku, data přečíst a zapsat je na nové médium.

Hlavička pevného disku. Pro porovnání velikosti je zde přiložena hlavička zápalky.

Hlavička pevného disku po setkání s kapkou vody na plotně disku.

V případě, že vaše data jsou zálohována, je třeba po pořízení nového disku nainstalovat programové vybavení a data ze záloh obnovit. Pak můžete pokračovat v práci.

Jestliže data zálohována nejsou, musíte rozhodnout, jakou cenu data na poškozeném disku mají. Rozhodnete-li se pro jejich obnovu, je třeba vyhledat specializovanou firmu a poškozený disk do této firmy dopravit.

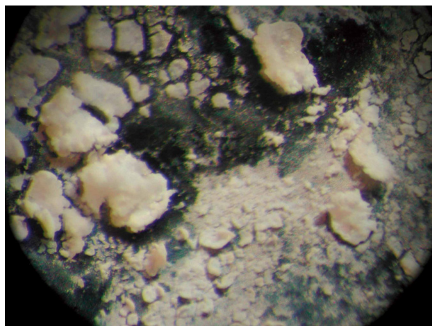
Využili jsme nabídku firmy TDP-Ontrack, která se touto činností zabývá, a navštívili jsme její laboratoř.

JAKÉ JSOU ŠANCE NA OBNOVU

Šance na obnovu dat jsou poměrně velké. Jen je třeba, abyste se o záchranu nepokoušeli sami a abyste ihned vyhledali odbornou pomoc. Pevný disk zapisuje data podle určitého schématu, a pokud toto schéma znáte, můžete data zpětně složit do původního tvaru. V případě, že do dat zasáhne někdo další, může obnovu dat v lepším případě ztížit, v horším případě znemožnit.

PEVNÝ DISK NEMÁ RÁD VODU

Mezi rozšířené omyly patří v případě pevných disků i tvrzení, že tento disk je vodotěsný. Není to bohužel pravda. Pokud se k pevnému disku dostane voda (například počítač byl v domě postiženém záplavou), v žádném případě se jej nepokoušejte zprovoznit a rychle jej předejte odborníkům. Pokud se voda do pevného disku dostala, je pro něj smrtící. Může totiž poškodit jeho jednotlivé plotny. Jestliže se čtecí hlavičky střetnou byť jen s kapkou vody, dojde k jejich mechanickému zničení.

Tak vypadá pod mikroskopem plotna disku, na které ulpěla voda z povodně.

PAMĚŤOVÉ KARTY

Stále více lidí používá USB paměti a paměťové karty. V případě jejich poškození je možné pokusit se o záchranu dat i zde.

PRO KOHO JE SLUŽBA DOSTUPNÁ?

Obecně lze říci, že dostupnost služby je mimo jiné limitována cenou. Je jasné, že obnova dat z diskového pole bude řádově dražší než obnova dat z počítače, který máte doma na stole. V každém případě je však třeba domluvit se na odhadu ceny s firmou, která data obnovuje. Orientačně platí, že průměrná cena za obnovu dat z pevného disku stolního PC se pohybuje mírně pod deseti tisíci korun. Cena za obnovu dat z flash pamětí nebo z paměťových karet je samozřejmě nižší.

-mzi

POČÍTAČ V KONDICI

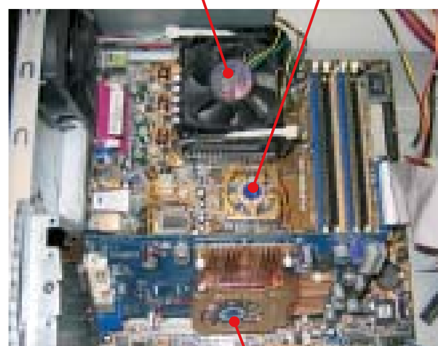
Počítač je na údržbu velice nenáročné zařízení – v průběhu jeho životnosti není třeba nic doplňovat a počítačové součástky nevyžadují žádnou pozornost. Přesto je vhodné čas od času počítač zkontrolovat, abyste zjistili, zda je vše v pořádku.

Existují uživatelé, kteří se dovnitř počítače nikdy „nepodívali“. Pokud vám totiž postačuje jeho výkon (a není tudíž zapotřebí měnit některou komponentu za výkonnější), nemusíte počítači věno-

Ventilátor pro chlazení procesoru.

Ventilátor pro chlazení čipové sady.

Životně důležité ventilátory pro chlazení procesoru, čipové sady na základní desce a grafické karty.

Ventilátor pro chlazení grafické karty.

Napájení ventilátoru procesoru.

vat mnoho pozornosti. Pohled do útrob počítače přesto čas od času doporučujeme. Letmým pohledem zjistíte, zdali vnitřek počítače není příliš zaprášený, a důležité je také přesvědčit se o funkčnosti ventilátorů, které chladí životně důležité komponenty počítače.

KONTROLA VENTILÁTORŮ

Ventilátory slouží k chlazení procesoru, jsou nezbytné i pro chlazení výkonných grafických karet a v některých případech jsou použity i pro chlazení čipové sady na základní desce. Chlazení těchto komponent je nutné, aby byla zajištěna jejich správná funkce. Při nedostatečném chlazení se počítač stává nestabilním. To se projevuje tím, že se při práci zpomaluje, zasekává nebo samovolně restartuje, a může dojít i ke zničení přehřáté komponenty.

Při spuštění počítače se musí ventilátory bez jakékoli prodlevy roztočit. Pokud se ventilátor před spuštěním trochu cuká, je nutné jej co nejdříve vyměnit. Jestliže se ventilátor neroztočí vůbec, zkontrolujte, zda je dobře zapojeno jeho napájení. Jestliže zapojeno je, a ventilátor se přesto netočí, pak je nutné počítač vypnout a nefunkční ventilátor vyměnit.

ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

Jelikož pro zajištění ventilace uvnitř počítače je počítačová skříň opatřena průduchy, není možné zabránit tomu, aby se dovnitř dostal prach. Zanášení prachem jsou vystaveny zejména počítače umístěné na zemi pod stolem. Prach je nepřítelem elektronických součástek – brání jejich chlazení a známy jsou i případy, kdy prach (a následně počítač) od zahřátých součástek vzplanul.

Proto čas od času použijte vysavač a vnitřek počítače nánosů prachu zbavte. Počítač odpojte od přívodu elektřiny a prach vysajte i ze zdroje. Prach se usazuje také na monitoru. Z něj ho odstraníte pomocí antistatického hadříku; pokud jej nemáte, poslouží i obyčejný, mírně navlhčený hadřík (vyberte takový, který nepouští chlupy) nebo papírový kapesník.

Takhle by vnitřek počítače rozhodně vypadat neměl.

Pro důkladné vyčištění klávesnice vyjměte klávesy.

Čistit je třeba také myš s kuličkovým snímačem pohybu.

KLÁVESNICE A MYŠ

Při cídění počítače nezapomeňte ani na klávesnici a myš. Máte-li myš s kuličkovým snímačem pohybu, je třeba ji občas vyčistit. To, kdy nastal čas pro vyčištění, poznáte velmi snadno a neomylně – myš na pohyb hůře reaguje a pro přemístění kurzoru je třeba jí pohybovat vícekrát. Kuličku ze spodní části myši vyjměte a otočné hřídelíky a kolečka uvnitř myši zbavte nánosů špíny. Vhodné je použít malý šroubovák a pinzetu.

Nečistotami se zanáší i klávesnice. Pro čištění kláves použijete vlhký hadřík a pro vysátí prachu mezi klávesami vysavač. Pokud se rozhodnete pro důkladné vyčištění, pomocí šroubováku opatrně vyjměte klávesy a vyčistěte i základnu klávesnice.

-mse

RODINNÁ KRONIKA V POWERPOINTU

Chcete, aby na tomto místě vyšel článek podle vašeho námětu? Jestliže ano, napište nám své náměty e-mailem na adresu redakce@ppk.cz a do předmětu vepište „Článek na přání“ nebo nám zašlete dopis na adresu Počítač pro každého, Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 a označte jej stejným heslem. V obou případech nezapomeňte uvést na sebe kontakt.

Za tento nápad posíláme dárek panu Václavu Schlickovi.

Podkladem pro tento článek je dopis s dotazem, jak by bylo možné v PowerPointu vytvořit rodinnou kroniku s využitím videí, obrázků a zvukových záznamů.

Základem kroniky je prezentace vytvořená v PowerPointu. Z této prezentace by bylo možné odskočit do jiných dat (dalších prezentací, samostatně uložených obrázků, videí apod.).

Celek bude vypálen na CD.

1 ODKAZY

Stejně jako např. v MS Wordu je možné i do prezentace vkládat hypertextové odkazy. Ty mohou vést buď na jiný snímek ve stejné prezentaci, nebo na jiný soubor.

KDE SE ODKAZ VYTVOŘÍ

Pro vytvoření hypertextového odkazu slouží dialogové okno *Vložit hypertextový odkaz*.

Chcete-li vytvořit nový odkaz, postupujte takto:

1. Označte text, který chcete použít jako odkaz (obr. 1).
2. Klikněte na označený text pravým tlačítkem myši.
3. Z místní nabídky vyberte příkaz **Hypertextový odkaz**.

Na obrazovce je nyní zobrazeno dialogové okno *Vložit hypertextový odkaz*.

ODKAZ NA JINÝ SOUBOR

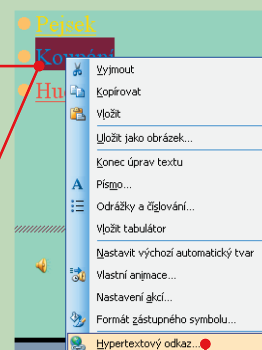
Tímto odkazem otevřete obsah jiného souboru. Aby bylo možné soubor otevřít, je třeba, aby byla přípona tohoto souboru asociována s aplikací, která může s obsahem souboru pracovat.

Odkaz zadáte pomocí následujících kroků:

1. V dialogovém okně *Vložit hypertextový odkaz* (obr. 2) se ujistěte, že je stisknuto tlačítko **Existující soubor nebo web. stránka**.
2. Je-li to potřeba, v seznamu *Oblast hledání* vyberte složku, která požadovaný soubor obsahuje.
3. V seznamu, který zobrazuje obsah složky, klikněte na název požadovaného souboru. Jméno tohoto souboru se objeví v poli *Adresa*.
4. Odkaz vložíte kliknutím na tlačítko **OK**.

1. Označte text, který chcete použít jako odkaz.

2. Na označený text klikněte pravým tlačítkem myši.

Obr. 1

3. Z místní nabídky vyberte příkaz **Hypertextový odkaz**.

ODKAZ NA JINOU STRÁNKU PREZENTACE

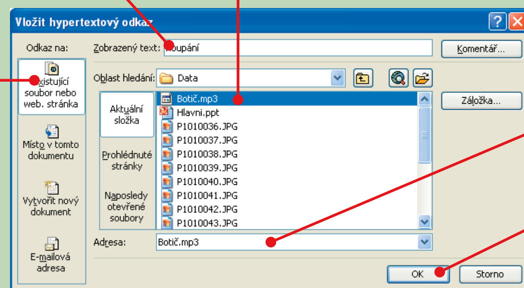
Tímto způsobem můžete vytvořit odkaz na libovolný snímek právě zobrazené prezentace. Tento odkaz vytvoříte následujícím postupem:

1. Na levé straně dialogového okna *Vložit hypertextový odkaz* (obr. 3) klikněte na tlačítko **Místo v tomto dokumentu**.
2. Klikněte na název snímku, na který má odkaz směřovat.
3. Je-li v náhledu zobrazen požadovaný snímek, klikněte na tlačítko **OK**.

2. Vyberte složku s požadovaným souborem.

3. Klikněte na název požadovaného souboru.

1. Ujistěte se, že je stisknuto tlačítko **Existující soubor**.

Obr. 2

Název vybraného souboru.

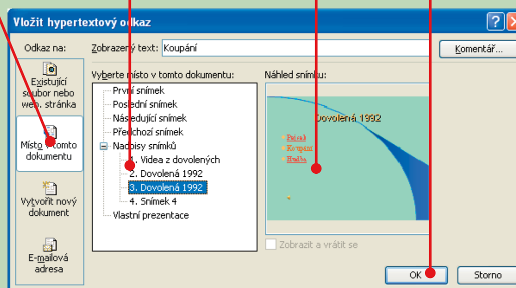
4. Klikněte na tlačítko **OK**.

1. Klikněte na položku **Místo v tomto dokumentu**.

2. Klikněte na název snímku.

3. Zkontrolujte náhled snímku.

4. Klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 3

2 PROHLÍŽENÍ OBRÁZKŮ, PŘEHRÁVÁNÍ ZVUKŮ A VIDEA

Chcete-li mít videa a obrázky v samostatných souborech, můžete na ně odkazovat pomocí odkazů. Přenesete-li prezentaci na jiný počítač, může nastat problém s asociací souborů. Tomu se můžete vyhnout tak, že obrázky, zvukové nahrávky a videa umístíte přímo do prezentace. Při zobrazení obrázků můžete využít celou plochu snímku.

VLOŽENÍ OBRÁZKU

1. Z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Obrázek** a **Ze souboru**.
2. V dialogovém okně vyhledejte nejprve složku s obrázkem a poté klikněte na název požadovaného obrázku.
3. Klikněte na tlačítko **OK**.

info

PŘEHRÁNÍ VIDEA NA CELÉ PLOŠE OBRAZOVKY

Chcete-li, aby PowerPoint využil při přehrávání celou plochu obrazovky, postupujte takto: Klikněte ve snímku na video pravým tlačítkem myši. Z místní nabídky vyberte příkaz **Upravit video**. V dialogovém okně *Možnosti videa* označte položku **Celá obrazovka** a klikněte na tlačítko **OK**.

info

ASOCIACE SOUBORU

Slovo „asociace“ můžeme přeložit jako přiřazení. V našem případě to znamená to, že Windows mají k některým typům souborů (typ souboru udává jeho přípona) přiřazeny programy, pomocí kterých zobrazí obsah souboru.

To, zda je některý soubor asociovaný, poznáte jednoduše: v okně Tento počítač nebo v programu Průzkumník vyhledejte daný soubor a dvojitě na něj klikněte. Spustí-li se takový program, který zobrazí obsah souboru (nebo např. přehraje hudební skladbu), je vše v pořádku. V opačném případě zobrazí Windows okno, ve kterém je třeba vhodný program vybrat.

VLOŽENÍ VIDEA

1. Z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Video a zvuk** a **Video ze souboru**.
2. V dialogovém okně vyberte soubor s videem.
3. Klikněte na tlačítko **OK**.

PowerPoint zobrazí dotaz na způsob přehrávání videa.

4. Vyberte způsob přehrávání.

Chcete-li, aby se video začalo přehrávat vždy při zobrazení snímku, klikněte na položku **Automaticky**.

Chcete-li, aby se video začalo přehrávat až po kliknutí na video, vyberte položku **Po klepnutí**.

VLOŽENÍ ZVUKOVÉHO ZÁZNAMU

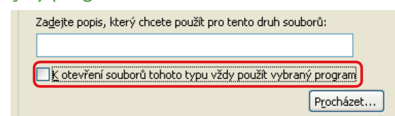
1. Z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Video a zvuk** a **Zvuk ze souboru**.
2. V dialogovém okně vyberte soubor se zvukovým záznamem.
3. Klikněte na tlačítko **OK**.
4. Vyberte způsob přehrávání.

Chcete-li, aby se zvuk začal přehrávat vždy při zobrazení snímku, klikněte na položku **Automaticky**.

Chcete-li, aby se zvuk začal přehrávat až po kliknutí na ikonu reproduktoru, vyberte položku **Po klepnutí**.

tip

Nejste-li si zcela jisti, že jste zvolili správný program, ujistěte se, že položka **K otevření souborů tohoto typu vždy použít vybraný program** není zaškrtnuta. V případě, že program pracuje se souborem podle vašich představ, akci zopakujte a zmíněnou položku tentokrát zaškrtněte. Nebyla-li volba programu správná, zvolte jiný program.

3 PROHLÍŽENÍ PREZENTACE

PowerPoint dovoluje připravit CD tak, aby se po jeho vložení do počítače prezentace automaticky přehrála. Následující postup předpokládá, že používáte MS Windows XP a PowerPoint 2003. U jiných verzí se postup liší.

1. Otevřete v PowerPointu prezentaci, kterou budete chtít přehrát automaticky.
2. Vložte do vypalovačky nový disk.
3. V okně PowerPointu vyberte z nabídky **Soubor** příkaz **Balení pro disk CD-ROM**.

Na obrazovce se objeví dialogové okno *Balíček pro disk CD*.

4. Klikněte na tlačítko **Přidat soubory**.
5. V dialogovém okně označte soubory, které chcete na CD disk vypálit, a klikněte na tlačítko **Přidat**. V dialogovém okně se objeví seznam přidaných souborů. Postup opakujte, dokud nebudete mít všechny požadované soubory v seznamu přidaných souborů.
6. Klikněte na tlačítko **Možnosti**.
7. Ze seznamu *Zvolte způsob přehrávání* vyberte položku **Přehrát automaticky pouze první prezentaci**.
8. Dialogové okno *Zvolte způsob přehrávání* uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.
9. Kliknutím na tlačítko **Kopírovat na disk CD** spusťte zápis dat na CD-ROM. -mzi

VŠE PRO DIGITÁLNÍ FOTOGRAFII

Deset výherců se může těšit na grafické programy od společnosti Zoner software. Ve hře jsou 1× Zoner Photo Studio 8 Professional, 4× Zoner Photo Studio 8 Home, 3× Zoner Callisto 5 a 5× Zoner Photo Studio 8 Classic.

Společnost Zoner software je předním českým producentem softwaru pro digitální fotografii a počítačovou grafiku. Dále je poskytovatelem internetových služeb souvisejících s prezentací na internetu a e-komercí a také vydavatelem počítačové literatury.

www.zoner.cz

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:

Které bonusy obsahuje Zoner Photo Studio 8 ve verzi Professional?

a) Knihu o produktu.

b) Knihu, 3D brýle a 100 MB volného prostoru na *www.foto24.cz.*

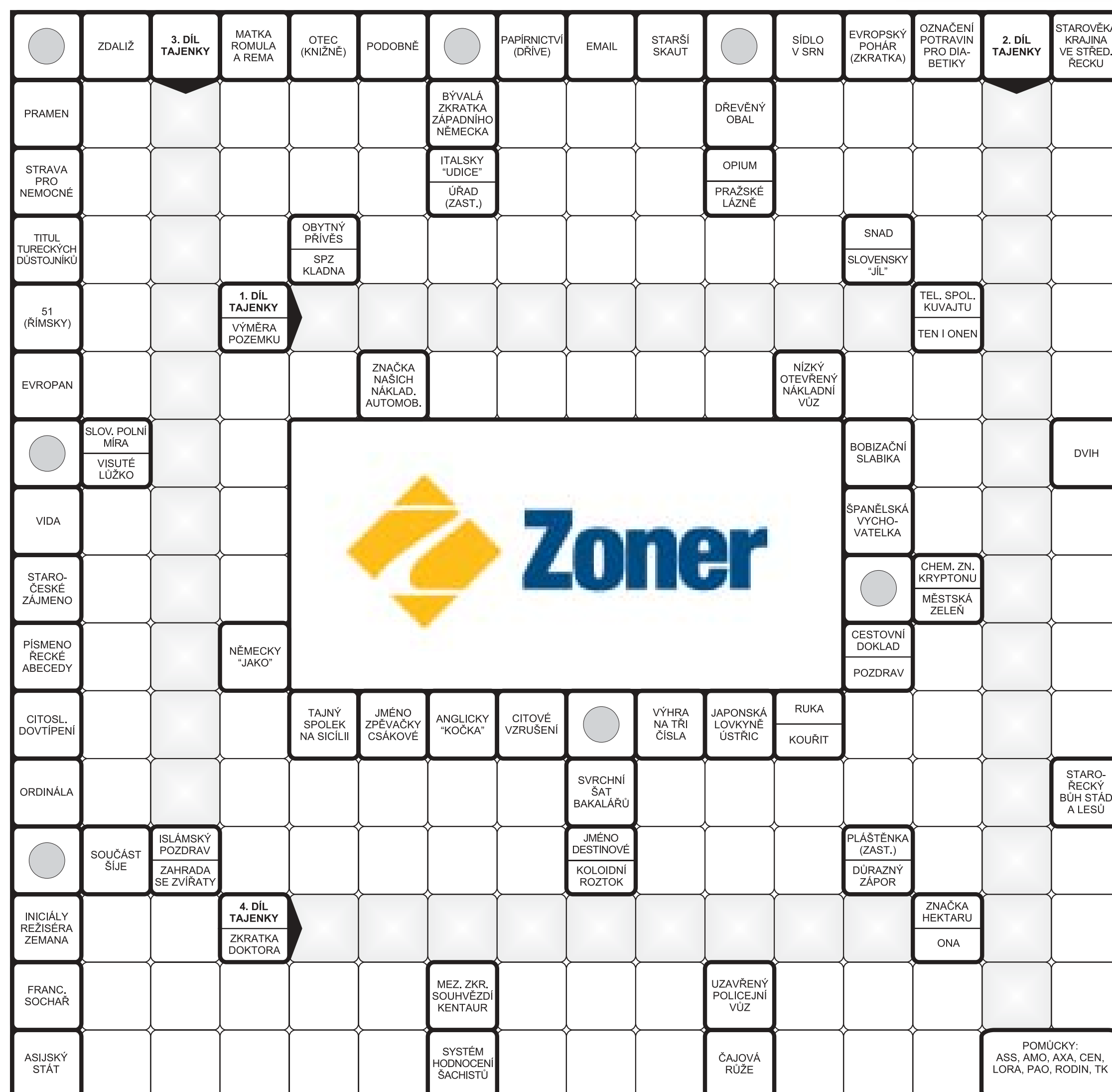
c) Knihu o produktu a tričko.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 28. listopadu 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Zoner** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka22@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 25/2005**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK22*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC**

Slovo Vogel oddělte od příznaku PK22 mezerou. Příznak PK22, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 19/2005** zní: S produkty LANGMaster se můžete naučit angličtinu, němčinu, španělštinu, francouzštinu a italštinu (odpověď d).

Tajenka křížovky z **PPK č. 19** zní: Když vám jeden jazyk nestačí.

Balík výukových programů LANGMaster Dobrodružství poznání 2 dostanou tito výherci: D. Bednařík z Kroměříže, F. Ryčl z Hodonína, I. Kaňková z Prahy, I. Očenášková z Českého Meziříčí, J. Kopečná z Náměště nad Oslavou, J. Volf ze Slaného, M. Klasa z Ostravy, M. Juppa z Prahy, L. Vavříčková z Krnova a V. Semerád z Přelouče. Blahopřejeme!

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

V zaměstnání používáme na přenos dat v elektronické podobě „flešku“ (flash disk), resp. si ji předáváme mezi pracovišti. Jak zabezpečím „svoji“ složku heslem, aby mi do ní nikdo nemohl nahlížet?

Flash disk můžete heslem zabezpečit pomocí přiloženého instalačního programu. Ten se bude lišit podle výrobce a je nejprve třeba zjistit, zda zrovna ten váš funkci zaheslování složky obsahuje.

-imh

Co znamená parametr „bitrate“ u písničky ve formátu MP3?

Bitrate je údaj týkající se kvality hudby ve formátu MP3. Podle definice je to počet bitů za sekundu zvuku, které použije kodér pro kódování. Čím vyšší bitrate je, tím lepší je kvalita zaznamenaného zvuku, ale také větší velikost souboru. Bitrate může nabývat hodnot od 8 kb/s do 640 kb/s (kilobitů za sekundu) a může být i proměnlivý (v průběhu písničky kolísá v rozmezí zadaných hodnot). Při kódování mono je velikost souboru oproti stereozáznamu poloviční. V praxi se samozřejmě nejčastěji používá stereozvuk. Co se týká kvality, hodnota 128 kb/s se všeobecně považuje za dostačující minimum. Jsou-li náročnější posluchači podpořeni patřičnou výbavou, používají hodnotu 160 či 192 kb/s, někteří i více.

-imh

Psali jste o výměnných sítích P2P. Dále jsem se dočetl, že na serverech bývá mnoho virů, havěti a falešných souborů. Jak nestáhnout to, co nechci, a ochránit se před viry?

Každý z P2P programů uvedených v č. 19 má své výhody i nevýhody, a to i podle toho, co konkrétně chcete stahovat (viz článek). Neustále se objevují nové programy pro sdílení souborů a některé starší zase mizí ze scény zejména kvůli zásahům amerických nahrávacích společností. Před falešnými soubory (majícími jiný obsah, než je deklarován v názvu) se přímo chránit nelze. Nepřímo jen používáním těch P2P programů, které mají z tohoto hlediska dobrou pověst, což bývají sítě typu torrent či Direct Connect. Velmi však záleží na štěstí konkrétního uživatele a na zkušenostech, které lze získat jen praxí. Před viry vás ochrání jakýkoliv kvalitní antivirový program, který případný zavirovaný soubor hned po ukončení stahování a po uložení na disk zkontroluje, ohlásí, případně nabídne ke smazání.

-imh

Koupil jsem si PPK CD a nejde mi nainstalovat Dobrodružství poznání – planeta Země. Vypisuje mi to: „K provedení instalace tohoto produktu musíte být přihlášen(a) jako administrátor.“

Zdá se, že ve Windows (předpokládám, že ve Windows XP) nejste přihlášen pod administrátorským účtem, nýbrž jako „power user (silný uživatel)“ nebo „guest (host)“. Z toho důvodu nemáte oprávnění dělat systémové změny, které program ke své instalaci potřebuje (zápis do registrů apod.). Uživatelské účty se nastavují v: Start/Ovládací panely/Uživatelské účty. Windows XP při instalaci vyžadují zadání hesla pro administrátorský účet (a musel jste je tedy zadat vy nebo ten, kdo Windows instaloval). Tento účet však není při přihlašování normálně viditelný. Pro přihlášení k němu stiskněte po startu systému ještě před přihlášením jednou či dvakrát klávesovou zkratku Alt+Ctrl+Del a v dialogovém okně buď vyberte uživatele „Administrator“, nebo jej vepište ručně a po zadání hesla se přihlaste. Jako administrátor můžete instalovat programy, dělat systémové změny a u svého dosavadního účtu nastavit administrátorská práva podle postupu uvedeného výše.

-imh

10 NEJ – ŽEBŘÍČKY

10 největších poskytovatelů internetového připojení v ČR

	Podíl 09/2005	Rozdíl oproti roku 2004
1. Český Telecom	19,35 %	4,26 %
2. GTS Novera	12,26 %	2,75 %
3. UPC ČR	8,23 %	0,93 %
4. Contactel	4,92 %	–2,65 %
5. Cesnet	4,75 %	–1,77 %
6. Eurotel	4,73 %	0,31 %
7. České radiokomunikace	4,65 %	1,52 %
8. Tiscali	3,77 %	–2,93 %
9. Karneval Media	3,65 %	1,50 %
10. net4net	3,46 %	0,25 %

10 největších českých poskytovatelů webhostingu dle stránek *www.hormart.cz*

	Počet serverů k 1. 10. 2005
1. ACTIVE 24 / Globe Internet	28 700
2. P.E.S. consulting	27 350
3. CZECHIA / ZONER software	16 700
4. IGNUM	11 300
5. NETHOST.CZ	7 900
6. NTERNET OnLine	7 750
7. HYPERLINK / CP Online	7 500
8. PIPNI	6 000
9. WEB4U	5 000
10. SUPER HOSTING	4 700

10 nejstahovanějších programů – stránky *www.download.com*, konec října 2005

Program	Počet stažení
iMesh	1 503 663
Ad-Aware SE Personal Edition	1 110 619
Spyware Doctor	765 570
ICQ 5.04	575 403
LimeWire	494 911
Spybot – Search & Destroy	417 611
WinZip	417 245
Registry Mechanic	332 874
BitComet	318 322
Morpheus	312 449

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

počítač pro každého

PŘEDPLAŤTE SI

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu:
V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma
Jméno a příjmení
Ulice, číslo
PSČ Obec
IČO DIČ
Číslo účtu
Telefon/fax
E-mail

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V“, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad. Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz. Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum Podpis

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1450 Sk**
☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla ☐ Počet kusů každého čísla ☐
(Objednávat lze od čísla 24/05 nebo pozdějších.)

22/05
Kupon je platný pouze do 21. 11. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1
☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky a zloženky typu H zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja,
Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 22. LISTOPADU 2005

PPK CD 23/2005

Na cédéčku najdete plnou verzi hry „Batman – toxická hrozba“ (jde o dobrodružnou hru kompletně zpracovanou v češtině) a dále unikátní sbírku nejlepších freewarových a sharewarových programů na světě.

ENCYKLOPEDIE NA INTERNETU

Encyklopedie na internetu mohou úžasně suplovat ty papírové. Nejen že se v nich snadno vyhledává, ale také jsou aktualizované, takže nestárnou. Ukážeme vám, kde takové encyklopedie hledat.

TEST LCD MONITORŮ S TV TUNEREM

Pořízením LCD monitoru se zabudovaným TV tunerem spojíte příjemné s užitečným: LCD displej vám poslouží jako klasický počítačový monitor a díky televiznímu tuneru se tento monitor promění v televizní obrazovku. V testu se podíváme i na několik „čistokrevných“ LCD televizorů.

SEZNAM INZERENTŮ

čtrnáctideník
počítač *pro každého*
Toto číslo vyšlo 8. 11. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Trysčuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1 tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.) fax: 225 018 900, **abonence@ppk.cz**

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910 e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3 tel.: +421 244 458 816 fax: +421 244 458 819 predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková tel.: 225 018 762 fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o. Thámova 221/7 186 00 Praha 8 IČO 45280681 vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.